

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Sermones dominicales super evangelia et epistolas

Hugo <de Prato Florido>

[Nürnberg], 6. Mai 1483

[Sermones LXXI (tercia post trinitatis) - LXXX]

[urn:nbn:de:bsz:31-311765](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-311765)

vel iohannes baptista. certe non. immo nec
 equale. **Gregl.** Sed inter hec sciendum est
 q̄ sunt pleriq̄ iusti in quorum vita tantum
 est gaudium vt ei quelibet peccatorum peni-
 tentia preponi nullatenus possit. **Hinc** ergo
 colligendum est quātū deo gaudium faciat
 quando humiliter plangit iustus. si facit in ce-
 lo gaudium quando hoc quod male gessit p̄
 penitentiam damnat iniustus. **Si** vero iust̄
 remisse agit. peccator conuersus intense et for-
 titer operatur. tunc verum est quod hic dici-
 tur. **Maius** enim gaudium est in celo de con-
 uersione beati pauli et marie magdalene et
 multorum aliorum q̄ de centuz iustis. immo
 q̄ de mille. quia isti postq̄ conuersi sunt mi-
 rabilia opera fecerunt et intensiue recupera-
 uerunt quod extensiue perdiderunt. **Gregl.**
Plus autem de conuersis peccatorib̄ q̄ de
 iustis stantibus in celo gaudium esse fatetur
 dominus. quia plerunq̄ hi qui se nunq̄ op-
 pressos molibus peccatoruz sciunt. stant qui
 dez. in via iusticie nulla illicita perpetrant. sed
 tamen ad celestem patriam anxie non anhe-
 lant. et plerunq̄ pigri remanent ad exercen-
 da bona precipua quia valde sibi securi sunt
 q̄ nulla commiserunt mala grauiora. **At** con-
 tra nōnunq̄ hi qui se aliqua illicita egisse me-
 minerunt ex ipso dolore suo compuncti ad a-
 morem dei inardescunt seseq̄ in magnis vir-
 tutibus exercent et damna precedētia lucris
 sequentibus recompensant. **Maius** ergo de
 peccatore conuerso q̄ de stante iusto gaudi-
 um fit in celo. quia dux in prelio plus eum di-
 ligit militem qui post fugam reuersus hostē
 fortiter premit q̄ illum qui nunq̄ terga pre-
 buit et nunq̄ aliquid fortiter fecit. **Deinde**
 cum dicitur aut que mulier. ponitur alia simi-
 litudo penitus ad idem tendens. et idem con-
 tinens. **Ram** mulier habens dracmas decem
 est dei sapientia que dicitur mulier propter
 pietatis affectum quam ad homines habet.
Talia affectu tenebatur paulus qui di. Gal.
 la. quarto. **Filioli** mei quos iterum parturio.
Decem dracme sunt nouem choi angelo-
 rum. et humana natura qui creati sunt ad ima-
 ginem dei. **Ram** fm **Bedam** dracma. e. est
 nūmus certum pondus tenens. et imaginem
 regis habens impressam et eius nominis su-
 perscriptionem. **Dracma** vero dracmatis ē
 certum pondus. **Didracma** continet duas

dracmas. **Homo** et angelus habent imagi-
 nem dei in se sed homo habet superscriptio-
 nem dei. quia dicitur christianus a christo.
 vel dicitur homo dei vt patet in facie homi-
 nis. **Hec** ergo mulier. id est dei sapientia. per-
 dita vna dracma scilicet homine. accendit lu-
 cernam id est carnem assumpsit. nam lucerna
 est lux in testa. id est verbum in carne. et euer-
 tit domum id est conscientiam hominis illu-
 minauit. et fecit hominem cognoscere pecca-
 ta et defectus suos. et per veram contritio-
 nem proiecit homo dicta peccata de domo
 dei id est de anima. et sic apparuit imago re-
 gis et dracma que in luto peccati erat abscon-
 dita. quia postq̄ deus euertit et purgat con-
 scientiam hominis tunc apparet q̄ sit drac-
 ma regis. quia imago eius lucet ibi. **Hanc** e-
 uersionem continue facit deus in anima pec-
 catoris. **Et** si tantum potest euertere q̄ rein-
 ueniat dracmam. que in luto peccati erat con-
 culcata mirabiliter gaudet. quia gaudium est
 in celo super vno peccatore penitentiam a-
 gente. **Exemplum** si homo haberet decem
 filios et vnus infirmaretur ad mortem tota
 sollicitudo esset circa illum. et si liberaretur a
 morte maius gaudium esset de eius liberatio-
 ne q̄ de sanitate aliorum nouem. **Similiter**
 si vnus decem filiorum duceretur ad suspen-
 dium. et eriperetur de manibus ducentium.
 tunc maius gaudium esset de tali ereptione
 q̄ de permanentia aliorum nouem. **Roge-
 mus** ergo deum vt animam nostram euertat
 et accendat in ea lumen gratie sue. q̄ dracma
 perdita siue absconsa reinueniatur. quia nisi
 deus auertat et tangat cor peccatoris nunq̄
 dracma perdita inueniatur. **Ego** inquit domi-
 nus indura. cor phara. **Ero. iij.** **Et** ecce ego
 ipse requiram oues meas. **Ezech. xxxij.** **Et**
 sic patet tertium et per consequens totum de
 euangelio.

De epistola. **Sermo. lxxj.**

Noniam **Williami** sub
 po. ma. dei vt vos exal. in tem. vi.
 j. Petri. v. Sic di. ap. l. ij. **Corin.**
 x. arma militie nostre non sunt carnalia. quia
 bellum non est carnale sed spirituale. ideo be-
 atus petrus istius belli a deo capitanius con-

stitutus. in epistola hodierna docet 7 inducit nos ad arma spiritualia possidenda vt legitime certare possimus. 7 p consequens in die visitationis 7 iudicij cu dno coronari. ij. **Primo. ij.** Remo coro. ni. qui le. cer. **Dyabolus** eni ad uersarius noster semp circuit vt nos deuorare possit. In hac ergo epla beatus pe. quatuor facit. **Primo** inducit nos ad humilitatis vestigiū. ibi. **Hūliamini.** **Secūdo** amouet a nobis terrene sollicitudinis dispēdiū ibi. **Om** nem sollicitudinē ve. pij. in eū. **Tercio** exhortat ad vigilātie 7 sobrietatis amplexū. ibi so. es. 7 vi. **Quarto** offendit qd hec tria si habuerimus deus pducet ad pfectōis fructum ibi. **De** autē omnis gratie qui vo. nos zc. **Ipse** pficiet p̄fir. solidabitqz. **Perficiet** humilitatē cōfirmabit terrene sollicitudinis amotionē et sobrietatē 7 vigilātiā solidabit. **Primo** ergo ad humilitatis vestigiū nos inducit quā nos in p̄lio spūali propter duo habere debem⁹. s. propter necessitatē p̄fictus 7 propter utilitatem fructus. **Primo** debemus habere humilitatē propter necessitatē p̄fictus. Est enī spirituale p̄liū forte ita qd nisi sub potē. manu. dei humiliemur omnino succubemus. **Tunc** autē sub potenti manu dei humiliam⁹. qm̄ in virtute manus dei credimus in hoc p̄lio obtinere 7 totā victoriā manu dei. i. gratie ei⁹ attribui⁹ 7 nō nobis. j. **Corin. xv.** Gratia dei sum id qd sum. 7 gratia eius in me vac. nō fuit. sed abundantius istis omnib⁹ la. non autem ego sed gratia dei mecū. **Unde** beatus petrus qm̄ predictū ē sibi a xpo de p̄lio. h⁹ manus auxiliū nō quesuit. sed statim dixit paratus sum te. in car. 7 in mor. ire. ideo vilissime succubuit 7 ad vocē vnius ancille xpm̄ negauit. **David** autē adolescens qz huius manus auxiliū quesuit. 7 sub ea se humiliavit. d. ad goliā. j. **Regū. xvij.** Ego venio ad te in noīe dñi. 7 nō in fortitudine mea. tu autē venis ad me in robore corporis tui cōsilius. goliā gigantē maximū p̄stravit 7 occidit in quib⁹ duobus nostrū p̄liū est figuratū. **Secūdo** debemus habere humilitatez propter utilitatem fructus habet enīz humilitas qnqz magnos fructus facere in nobis. **Primo** est depressorū exaltatio. hō enī est valde depressus sed humilitas exaltat eū. **Luce. xiiij.** Qui se hu. exal. **Job. v.** Qui ponit hūiles i sublimi. imo humilitas est regula 7 mēsurā exaltationis vt quantū quis se humiliat sic tantū

in futuro exaltet. **Et** hoc ē qd di. **Ut** vo. ex. al. in tem. vi. i. iudicij. i. quo nos deus visitabit. **Et** qd humilitas sit mēsurā exaltatōis apparet in xpo. beata maria. io. bap. 7 paulo. **Ram** qz xps sup omnes se humiliavit ideo sup oēs est exaltat⁹. **Philip. ij.** Exinaniuit semet. so. ser. ac. propter quod deus exal. il. **Beata** maria post xpm̄ summe se humiliavit. se vocans ancillā cum esset mater dei. 7 p̄sequēs regina celi 7 terre. 7 iō sup oēs est exaltata. **Luce. j.** Quia respe. hu. anal. sue. **Et** iō summe est exaltata in celo 7 in terra. **Quia** vero ioban. ba. se valde humiliavit dicēs. se non esse dignū soluere corrigiā calciamēti xpi. cuz tñ magn⁹ esset apud deū 7 homines. iō xps cum p̄re oib⁹ cōmēdauit. d. **Inter** natos mu. non sur. ma. io. bap. **Matth. xj.** Paulus etiā valde se humiliavit di. se minimū apostolorū 7 non esse dignū vocari apostolum iō ecclesia exaltauit eum valde p̄ excellentiā eum apostolum vocans. **Secundus** fructus est orationū exauditio. **Ram** oratio humilis intrat in cōspectu dei 7 ei placet 7 ipsam recipit 7 audit. **Eclesiastes. xxv.** Oratio humiliatōis se nu. pe. **Judith. ix.** Humiliū 7 mansuetorū semp tibi placuit deprecatio. **Huius** exemplū patet in phariseo 7 publicano. quia iustificatiōnem publicanus humiliter impetrauit. **Luce. xvij.** Descendit hic iustificatus in domum suam. **Tercius** est periculum euasio. humiles enī deus liberat ab omni p̄iculo. **Psal. humiliā. f. 7 li. me.** **Aug.** Humilitas custodit in omni temptatione. 7 non crepet mens i fornice. que non timet vento superbie. **Regum. xij.** Nonne vidisti achab humili. c. me. ppter quod non inducāz malum in diebus suis. vbi di. **Greg.** Si tātum placuit humilitas deo in reprobo vt propter eam sententiā mutauerit. quid faciet in electo. **Exemplum** huius habemus in dauid qui dum in angustia esset constitutus vocauit se canem mortuum. **Regum. xiiij.** Rex israel canem mortuum persequens et pulicem vnum. **Et** ideo eruit eum de omni angustia. **Quartus** est gratiarum susceptio sine susceptionis gratiarum aptitudo. **Humilitas** enim facit hominē susceptibilem gratia dei. **Iaco. iij.** Deus superbis resistit. humilibus autem dat gratiā. **Lu** ius ratio est. quia superbus est plenus vento inanis glorie. 7 ideo nihil potest recipere. humilis autem totus est vacuus sui reputatiōe.

Inano fac in epla

2m

fructus humilitatis 2m

et ideo potest multa recipere. Est autem humilitas aqueductus per quem venit gratia dei ad homines. ut dicitur Bern. et Origenes. Si humilis non fueris et quietus non poteris in te gratia spiritus sancti habitare. Quintus est bonorum reparatio vel conservatio. Nam si bona perdamur per peccatum humilitas recuperat. nam facit hominem se prosternere ad terram ad pedes sacerdotum et humiliter confiteri in quo peccata dimittuntur. et bona perditam recuperant. Greg. Sola virtus humilitatis est reparatio caritatis lese et postquam recuperavit conservat. Greg. Perit omne quod agitur si non sollicitudine in humilitate custodit. **Idem.** Qui sine humilitate virtutes congregat. quasi qui pul. in ven. portat. Humiliter emur ergo carissimi ut in die iudicii exaltemur. quia et causa et materia magna subest. nam si consideremus unde nati sumus et in quo loco positi. quoniam in valle miserie. et quot periculis subiacemus et quot indigemus. et quo tendimus. et quis est finis noster. magnam humilitatis materiam habemus. Bern. Memeto vni veneris et erubescere ubi sis et gemisere quod vadis et pretere. Et sic per penitentiam. **Secundo** amovet a nobis terrene sollicitudinis dispendium quia omnem sollicitudinem vestram projiciet in eum. **R. T. Ubi** nota quod est triplex sollicitudo. Prima est providentie spiritualis quo ad animam. j. Corin. vij. Qui sine vix. est sol. e. que domini sunt quomodo pla. domino. Secunda est providentie temporalis quo ad corpus. j. Corin. vij. Volo vos sine sollicitudine esse. non quod sit mala. sed quod impedit a maiori bono. scilicet contemplatione eternalium. Tercia est curiositatis et superfluitatis terrene. Math. vij. Nolite solliciti esse dicere. quid manduca. aut quid bibe. aut quo opie. Prima precipitur Math. xx. Quid hic statis tota die ociosi et vos in vineam meam. Proverb. vij. Vade ad formicam o piger et confisi. vi. eius et discis sapientiam. Hiero. Ceterum de spirituali cibo semper solliciti esse debemus. Secunda permittitur. Gene. iij. In sudore vultus tui. et. Tercia prohibetur ut dictum est. De duabus primis hic loquitur. unde dicitur glo. Omnem sollicitudinem anime et corporis. Debemus ergo sollicitudinem anime et corporis in deum projicere quoniam ipse curam habet de anima et corpore. **S. T. Ubi** notandum est quod in sollicitudine duo possunt considerari. scilicet ipsum exercitium operis sollicitudine factum et finis et complementum sollicitudinis operis. **Primum.** scilicet exercitium sollicitudinis

operis non debemus projicere in deum. ita. scilicet. ut nihil operemur. quia ille servus piger qui abscondit pecuniam domini sui et nihil lucratur est in ea condemnatus est. Luc. xix. Ex ore tuo te iudico servus nequam quare non de pecuni. me. ad me. ij. **A. Bessa. ij.** Si quis non vult operari non manducet. Sed debemus tale exercitium in deum projicere sicut principale operans. ut scilicet credamus in ipso et per ipsum omnia bona nos facere et credamus quod ipse sit principale agens in omni opere nostro. **Ysa. xxvj.** Omnia opera nostra operatur es in nobis domine. **Secundum** autem. scilicet finem et complementum sollicitudinis operationis totaliter debemus in deum projicere. **Roma. vij.** Non velle adiacet mihi perficere autem bonum non inuenio. j. Corin. iij. Ego pla. apol. nga. deus autem incre. de. Debemus ergo valde solliciti esse adimplere et observare mandata dei. et ferere et metere opere suo. et omnem aliam sollicitudinem in deum projicere. scilicet. ut non simus solliciti an deus accipiet penitentiam nostram. et an ei placeat nos salvare. et an simus predestinati vel presciti. **Recetiam** debemus solliciti esse an deus perducatur bona exteriora ad fructum et finem bonum. sed debemus firmiter credere. quod si fecerimus mandata dei quod salvabit nos et temporalia ministrabit. **Ysa. j.** Si volue. et au. me bona terre come. **Math. vij.** Querite primum regnum dei et iusticiam eius. et hec omnia adicientur vo. **Et** quod nos debeamus omnem sollicitudinem in deum projicere et sperare quod in spiritualibus et temporalibus nobis providebit. quantum ad presens vna ratio sufficiat que talis est. Qui dat maius et principale credendum est quod det minus et accessorium. ut qui donat equum. donet et sellam. et qui dat castrum det etiam potestatem dominandi in castro. **Principalia** autem opera et maxima circa humanam naturam sunt quatuor que solus deus facit et perfecte largitur. scilicet creatio redemptio corporum resurrectio et anime et corporum glorificatio. ad que quatuor omnia alia vel sequuntur vel tanquam ad finem ordinantur. **Si** ergo deus nos creavit in tanta perfectione. redemit cum tanto labore suscitabit in tanta completionem. et glorificabit in tanto splendore. quomodo non credendum est quod nos non regat et gubernet in magna sollicitudine et amore. certe non est possibile. **Et** ideo projiciamus nos in brachia dei que tenet apta

37
7 manet capite iclinato vt nos osculet. **Da**
tbei. xj. Venite ad me q̄ laboratis 7 one. est
7 ego reficiā vos. **Et sic patet scdm.** **Ter-**
cio hortat ad sobrietatis 7 vigilātie amplexū
q̄ so. es. et vi. **Circa** q̄d quatuor facit. **Pri-**
mo nos hortat ad sobrietatē 7 vigilantiaz q̄ so-
briū e. 7 vi. **Secūdo** ostēdit causas. q̄ aduer-
sarius vester dyabolus. **Tercio** ostendit rez
in qua aduersario possumus resistere q̄ in fi-
de. **Quarto** ne credatur q̄ hoc preliū sit tm̄
ī vno populo. vel in vna puincia. di. q̄ illud
preliū 7 eadem passio 7 concertatio inest toti
fraternitati 7 omni populo qui est ī toto mū-
do ibi. **Sciētes** eandē passionē ei que in mū.
est vel fraternitati fieri. **Circa** hanc partē sciē-
dum. q̄ tres sunt hostes nostri cum quibz pu-
gnare debemus. s. caro. que est hostis intrane-
us. 7 iō multum periculosus. **Mūds.** i. dele-
ctabilia mundi que materialiter 7 occasionali-
ter nos incitāt ad peccādū. vel mūdus. i. mali
homines mūdi qui bonos persequunt 7 inci-
tant ad peccādū. **Et dyabolus** qui inuisibi-
liter pugnat p̄tra nos 7 intra 7 extra. **Indige-**
mus ergo sobrietate cibi 7 potus p̄tra carnis
desideria. **Nō** enim possumus. p̄tra hūc ho-
stem pugnare interficiendo ipsum aut fugiē-
do ab eo. sed solū subtrahēdo ei cibuz 7 potū
7 fercula discipline percutiendo. **j. Corin. ix.**
Castigo cor. me. 7 ī ser. red. **Eccle. xxxij.** Ser-
uo malū. tortura 7 cōpedes mitte eū in ope-
rationē ne vacet. **Seruus** malivolus est caro
q̄ quāto meli⁹ sit ei 7 delicatius nutritur tan-
to magis supbit 7 proteruit in animā dominā
suam. **Proverbi. xxix.** Qui a puericia delica-
te nutrit seruū suū postea sentiet eum sibi cō-
tumacem. **Hoc** figuratū fuit in sara 7 agar. q̄
statū post q̄d p̄cepit rebellauit dñe sue sare. vt
patet **Gene. xvj.** Sara dñā aīa agar ancilla
caro nequā. **Indigemus** etiā sobrietate rerū
mūdi p̄tra mūdi delectabilia. q̄ sobrietās attē-
ditur magis in voluntate q̄ in habitu vel actu
rerū. vt. s. sobrie desideremus 7 velim⁹ bona
mundi. s. ad necessitatem 7 nō ad vanitatem
vel ad superfluitatem. **j. Thimo. vj.** Habentes
ali. 7 quib. te his p̄tē. sim⁹. **Unde Greg.**
habentes res multas sobrius erat. **Et multi**
nihil habentes nō sunt sobrii q̄ multa desi-
derant. **Sic** ḡ p̄tra mūdū pugnamus sobri-
etate rerū. **Hoc** est ergo q̄d di. **Sobriū esto.**
7 vi. s. p̄tra carnē 7 mūdū. **j. Thessa. v.** Qui
ebrii sunt nocte ebrii sunt. nos q̄ diei sumus

38 hostes

sobrii sumus. **Cōtra** dyabolū vero indigem⁹
magna vigilātia. q̄ ipse nō dormit. sed tanq̄
leo rugiēs cir. vt nos deuo. **Job. j.** **Uñ** vems
sathan. **Circūui** terram 7 perambulauit eam
Hiere. vj. **Crud.** lis est 7 nō miseretur. **Et p̄**
pterea xps. d. **Luc. xviij.** **Oportet** semp ora-
re 7 nūq̄ deficere. **Abacuc. ij.** **Super** custodi-
am meā stabo. **Ephe. v.** **Videte** fratres q̄no
ca. ā. **Quia** inimicus noster omnem cautelay
7 astuciam habet 7 ex naturali ingenio 7 expe-
rientia lōgi t̄pis. 7 ideo homo difficiliter p̄t
ei resistere. **Job. xij.** **Non** est potestas super
terram que valeat ei cōparari est factus ē vt
nullum timeret. **Vna** vero res est quā si per-
fecte habuerimus perfecte ei resistemus. scilicet
fides vera 7 viuā. **Ephe. vj.** **In** omnibus
su. scu. fidei in quo pos. oīa te. nequis. igne ex-
tin. **Dupliciter** em̄ temptat dyabol⁹ fideles
scilicet per prospera dissoluendo 7 per aduer-
sa frangendo. **Omnia** ergo tela que p̄tra nos
emittit per prospera extinguimus in fide in-
ferni dum credimus si prospens mundi hese-
rimos demergi ad infernum. **Eccle. ij.** **Sato**
q̄ pro his omnibus adducet te deus in indi-
cium. **Hic** cadit exemplū de heremita q̄ om-
nes digitos suos cōbussit anteq̄ vellet cum
vna agere volens puus expenni si posset pa-
ti penas inferni. **Omnia** vero tela que contra
nos projicit per aduersa extinguimus in fide
paradisi dum credimus q̄ ex patientia aduer-
sorum peruenimus ad glouam eternorum
7 ideo ipsa libenter toleramus. **Roma. v.** **Et**
7 glouiamur in tribulationibz. **Actu. v.** **Ibāt**
apostoli gau. a con. cōsi. quo. dig. ba. sunt p̄
no. ie. contu. pati. **Sic** ergo pugnandum est
contra dyabolum qui quotidie nos infestat.
7 eodem modo oēs fideles infestat. 7 fratres
nostros qui sunt in toto mundo. **j. Thimo.**
.iij. **Omnes** qui pie volunt viuere in christo
ibe. perse. pa. **Actu. xiiij.** **Per** multas tribula-
tiones oportet nos in. in re. rei. **Et sic patet**
terciū. **Quarto** ostēdit q̄ supradicta tria
deus p̄ducit ad perfectōis fructum. **d. Deus**
aūt omnis gratie q̄ vo. n. zc. **Multe** sunt gra-
tie dei quas deus confert nobis 7 in generali
7 in speciali. **Et** in generali sunt decem maxi-
me gratie quas deus fidelibus facit. **De** qui-
bus si vis p̄dicare quere eas **do. xvij.** **post** tri.
in ser. de euā. **Ibi** etiā ponuntur decem bene-
ficia que deus nobis cōfert. **In** speciali autez
cuilibet fideli gratias multas largitur. **Alicu**

em dat intelligentia veritatis. alicui eloquentias sermonis. alicui sensum discretionis. alicui generositatem morum. alicui abstinentiam ciborum. et sic de alijs que longum esset enarrare. et quod unusquisque fidelis in seipso expiatur. **1. Corin. xij.** Et alij quidem dat per spiritum sanctum. alij gratia. in uno spiritu. **2c.** Hec autem omnia operatur unus atque idem spiritus dividens singulis. prout vult. Unde ergo dicit deus autem omni gratia que vobis in nomine filii in christo habet. **1. modicas et parvas passiones quas sustinemus pro nomine iesu in presentia vocavit nos ad eternam gloriam. Ro. viij.** Non sunt indignae passiones ad gloriam. que renebrabitur in nobis. Et nota quod ad hanc gloriam deus vocat multipliciter. **Primo** per predestinationem. **Ro. viij.** Quos autem predestinavit hos et vobis. **Secundo** per predicatorem. **Prover. ix.** Visus angelus. sicut vobis ad arcem. **Tercio** per inspirationes. **Ro. iij.** Vocat ea que non sunt tanquam ea que sunt. **Quarto** per beneficiorum largitionem. **Lu. xij.** Homo quidam fecit cenam magnam et vobis multam. **Quinto** per flagellorum correctionem. sic vocavit paulum. **Hebr. xij.** Flagellat autem omnem filium quem recipit. **Sexto** per pene eterne comminationem. **Lu. xij.** Nisi penitentiam egeritis omnes simul peribitis. **Septimo** per glorie eterne re-promissionem. **Apoc. ij.** Vincenti dabo edere de ligno vite quod est in paradiso dei mei. **Deus** ergo qui tot gratias nobis largitur. et qui tot modis nos vocat perficiet seque per veram humilitatem in nobis. confirmabit seque remotionem solitudinis temporalis. et solidabit. sicut sobrietatem ut vigilare possimus adversus dyabolum et ipsum in fide vincere. ideo ipsi gloria in secula. **2c.**

Quinta quarta de euange. sermo. lxxij.
Estote misericordes sicut et pater vester misericors est. Lu. vi. Sicut dicit david. **Tempus miserendi deus.** Totum tempus ante adventum christi fuit tempus iusticie. Nam in eo deus magnam iusticiam exercuit. ut patet in lucifero et eius angelis. quos propter unum motum superbie de celo piccit. Idem patet in primis pentibus quos propter unum pomum ventum quod comederunt de paradiso eiecit. Idem patet in diluvio. in quo propter peccatum carnis totum genus humanum submersit et deleuit exceptis paucis. Idem etiam apparet in multis locis veteris. ubi ostenditur quod deus iusticias magnas exercuit in homines. **Et hec fuit summa et admi-**

randa iusticia. quia omnem hominem quantumcumque sancte viveret mittebat ad carceres inferni. ac etiam iohannem baptista sanctum et perfectum. **Et propterea dicebat. Ps. Domine in celo misericordia tua.** Quia solus in celo videbatur esse. **At ubi venit plenitudo temporis. scilicet tempus gratie et misericordie. quod fuit ab adventu christi circumquaque regnat et prevalet misericordia iusticie. Ps. Misericordia domini plena est terra.** Et quia tempus miserendi est. ideo christus fons et pater misericordie qui ut omni homini miseretur factus est homo. ad misericordiam nos inuitat. **ibi. Estote misericordes. 2c.** In quibus verbis quique continentur. **Primo** enim ad misericordiam nos inuitat. **In principio euangelij. Secundo** prohibita misericordie nobis vetat. **ibi. Nolite in. et non in. nolite condem. et non condem. Qui enim iudicat et condemnat proximum nequaquam ei miseretur. Tercio** quidam effectus misericordie principales nobis inquit. **ibi. Dimittit. et dimittit. vobis. da. et da. vobis. Quarto** primum per misericordiam et eius operibus nobis reddendum insinuat. **ibi. Mensuram boni. et confer. et coa. et super. da. in si. v. Quinto** sub quadam similitudine quedam documenta corrigere volentibus et docere valde necessaria enarrat. **ibi. Nunquid potest cecus cec. du. 2c. usque in finem. Primo** ergo ad misericordiam nos inuitat exemplo patris nostri. **di. Estote misericordes si. et pater. v. mis. e. Boni filij bonum patrem imitantur. Ioh. vij. Si filij abrahe estis opera abrahe facite duo ergo di. Primo** inquit misericordiam. quia estote misericordes. **Secundo** ostendit modum miserendi. quod sicut et pater. **v. mis. est. Sed cum pater nos etiam sit iustus. iuxta illud. Ps. Iustus dominus et iusticias dilexit. quare non inuitat nos ad iusticiam. di. Estote iusti sicut et pater vester iustus est. Et similiter ad sapientias et potentiam. Ad hoc dicendum quod hoc fit propter septem. **1c.** **Primo** quia misericordia magis temporum convenit nobis. Quia ut dictum est iusticia et misericordia condiderunt sibi tempora. ut iusticia ante christi adventum regnaret. et misericordia post eius adventum. **Ecclesiastes. iij. Omnia tempus habent. Secundo** quia misericordia magis convenit loco in quo sumus. nam mundus est plenus culpe et malis miseris et permaximis indigentibus et penes homines involuntur. **Ecclesiastes. iij. vidi calumnias que sub sole geruntur et lacrimas****

Quique continet finem

fy

F

innocentiam et consolatore neminem et lan-
daui magis mortuos q̄ viuentes. **Agustini?**
In valle miserie sumus in qua eo magis e-
st dum quo minus flemus. **Tercio** q̄ miseri-
cordia inter oēs virtutes excellit. **U**n p̄ oleū
significat q̄ oīb̄ liquoribus sup̄natat. iuxta
illud. **Ecc̄s. ix.** Oleū de capite tuo nō deficiet
i. misericordia tua aīo tuo nō desit vt miseris
cōpatiaris. misericordiā em̄ dicit quasi mise-
ris cor dans. **Excellit etiā** misericordia inter
omnia opa dei. **Ps̄.** Miseratōes eius super
oīa opa eius. **Quarto** q̄ magis utilis ē et
necessaria. **I. Ibi. iij.** Pietas ad oīa utilis est
p̄missionem vite habens q̄ nunc est 7 future.
Quia p̄ misericordiam homo meret hic vi-
tam gratie. et in futuro vitam glorie. **Mat. v.**
Beati misericordes qm̄ ip̄i misericordiā con-
sequūt. **Bern.** Sola misericordia nō audiet audi-
tū malum. **Unde** in iudicio fit solum exa-
minatio de operib̄ misericordie vt p̄z **Mat.**
xxv. quasi p̄pter ip̄am sint saluati 7 p̄ obmissi-
onem sint damnati. **Iaco. ij.** Iudiciū sine mi-
sericordia fiet ei quinō facit mis. **Ad** q̄ desi-
gnandū tūc x̄pc̄ de mōte oliueti p̄ quez mons
misericordie designat in celuz ascendit. **Hoc**
etiā figurat et significatur in eo q̄ scriptura re-
fert q̄ salomon duo ostia de lignis oliuar̄ fe-
cit in ingressu oraculi. **ij. Regū. vj.** que signifi-
cant duas ptes misericordie. vna sp̄ualis 7 al-
tera corp̄alis p̄ quas homo in templū ingre-
ditur. **Quinto** q̄ magis cōuenit patri nō
deo. **Breḡ.** Deus cui pp̄rium est misereri sp̄
7 parc̄ ē. **Unde** sicut soli pp̄riū est illumina-
re. et igni calefacere sic deo misereri. **Et ideo** si
volumus deū veraciter imitari. simus miseri-
cordes q̄ misereri est ei pp̄ria opatio. **Ysaie**
xliv. Nunquid p̄t mulier obliuisci infantē su-
um vt non mis̄. si. vter. sui. et si illa oblita fue-
rit. ego tñ nō obliuiscor tui. **In** h̄ cognoscit
marie filius si naturalē habet opatiōem patr̄
Ubi nō q̄ deus habuit tres pueros 7 ma-
ximos filios. **U**bi primus fuit lucifer qui
noluit imitari deū in misericordia sed in potē-
tia. et ideo tanq̄ degener filius pietus ē. **Se-**
cundus fuit adam qui noluit imitari deum in
misericordia sed in scientia. et ideo tanq̄ nō le-
gitimus ē reprobatus. **Tercius** fuit christus
qui voluit deum imitari in misericordia et in
omnibus. **Mat̄. xij.** Eantes discite qd̄ ē mi-
sericordiā volo 7 nō sac̄. **Et ideo** tanq̄ natu-
ralis fili⁹ ē electus. **Mat̄. iij.** Hic est fili⁹ me-

Sic estote misericordes et nō infirmi
A. m.

us dilectus. **Sexto**. quia misericordia est
nobis magis naturalis. **Iob. xxxj.** Ab infan-
tia mea creuit mecum miseratio. **Et ad id** qd̄
naturale est facilius inclinamur. **Videm⁹** autē
q̄ si patit vnū membrum compatiuntur om-
nia membra. vt d. apostolus. **j. Cor. xij.** Om-
nes autē christiani vnū corpus sumus i x̄po.
7 sumus membra adinuicem. caput autē no-
strum christus est. vt d. apostolus ad **Ep̄.**
ij. **Et ideo** vnus fidelis naturaliter debet cō-
pati alteri sicut fratri. **j. Cor. xij.** Quis infir-
matur et ego nō infirmor. quis i can. zc.

Septimo q̄ ad misericordiam faciendam
plura motiua habemus. **¶ Nam** omnis
creatura incitat nos ad misericordiam facien-
dam. **Sol** em̄ et luna 7 omnia corpora celestia
tanq̄ nobis cōpatiētia v̄pote in magna pe-
nura constitutus oīa bona sua cōciant nobis
similiter quatuor elementa 7 omnes arbores.
similiter multa animalia incitat nos ad miseri-
cordiam eo q̄ inter seinuicem miserent. **Dicitur**
em̄ de cyconia. q̄ postq̄ senuerit filij eius po-
nunt eam in nidum 7 nutriunt eam. **Dicit** eti-
am de aquila q̄ quādo generat tres pullos p̄-
uicit vnū quia non potest omnes nutrire. et
tunc quedā quis que appellatur cobar aspor-
tat 7 nutrit. **De** leone etiam dicit q̄ parat p̄-
stratis 7 hominem errantem reducit ad vias.
7 in firmiora animalia non comedit. nisi neces-
sitate famis cōpulsus. **Semp̄** etiam quando
comedit relinquit aliquid de preda. 7 ideo v̄-
pes sequitur eum. **Nullum** etiā vnus eque
si moriatur equa. alie eque suscipiunt nutren-
dus. **Et** si vnus elephas cadit omnes alij car-
runt ad eum releuandum. quia per se non po-
tēt resurgere. **Dicitur** etiam delphino mor-
tuo alij cōueniūt et sepeliunt eum in p̄fundo
maris. **De** conchis etiam marinis dicit q̄ lem-
per stant clausē 7 quidē alius piscis venit euz
cibo et aperit eā 7 immittit cibum. **Et** bene
tota natura et tota creatura incitat nos ad mi-
sericordiam. **Et** sic p̄z q̄ p̄pter septē de no-
bis mandat misericordes eē magis q̄ iustos vt
sapientes. **Et** hoc ē qd̄ dicit. **Esto. m. zc.**
¶ Deinde ostendit modū miserendi di. sicut
7 pater vester misericors ē. **¶ Ubi** nota q̄ de-
bemus esse misericordes adinuicem sicut de-
us pater noster misericors est circa nos. **Est**
autem misericors pater noster circa nos q̄-
tum ad decem. **¶** **¶** Primo indignum
omni bono 7 a se quersum. ad viam veritatis

reducendo et reuocando. ij. Reguz. xiiij. **Ua**
de renoca puerū absolon. Absolon interfece-
rat filiū regis. sic peccator q̄ntum in se est in-
ficat filiū dei tñ et de^o reuocat eū. Sic et nos n̄
solum amicorū sed etiā inimicorū misereri de-
bemus. **Matth. v.** Diligite inimicos v̄. bene-
bis qui ode. vo. **¶ Secundo** redire nolentes
patienter expectādo. **Ro. ij.** Ignoras quoni-
am benignitas dei te sup. expectādo ad peni-
tentiaz adducit. **Et nota** quō expectat mltos
Sic et nos primū n̄ valētē nob reddē n̄m de-
bitum debem⁹ patienter expectare donec pos-
sit reddere. **Matth. xvij.** Patientiam habē
me 7 oīa reddā tibi. **Sed** multi crudeles capi-
unt 7 incarcerant debitores suos. **Mat. xvij.**
Tenens suffocabat eū dicens redde quod de-
bes. **¶ Tercio** peccatorem ne a dyabolo suf-
focef 7 demergatur in infernum defendendo
Treno. iij. Misericordie dñi qz nō sumus cō-
sumpti. **Sene. iij.** Quicunqz inuenit me oc-
cidet me et ait dñs nequaqz. sed quicunqz oc-
cidet cayn septuplū puniet. **Et posuit** dñs
signuz in cayn ne occideret. **Sic** 7 nos debem⁹
inuare primū q̄ntūz possumus ne a dyabolo
rapiat. vel ne ab alio primo rapiat 7 deuore
tur. **ij. Cor. xij.** Ego aut libentissime impēdā
et supimpendar ipse p aiabus v̄stris. **Sed**
valde detestabile est. vt dicit **Augustinus** qz
videt lupus asportare pecudē alicui 7 omēs
clamant. videtur dyabolus asportare animā
primi 7 nullus reclamāt. **Quarto** p̄corē ne
deficiat pascendo. **Ps.** Qui dat iumen. escā
ipoz. i. peccatoribz qui iumentis cōpant **Sic**
et nos etiā peccatores sustentare debemus ne
fame deficiant. qz in eis natura bona ē 7 pote-
rūt adhuc effici boni. **Matth. xxij.** Bonos et
malos introduc buc. s. ad nuptias. **Debem⁹**
etiam p̄cores sustētare pane verbi dei. **¶ Pe-**
tri. v. Pascite q̄ in vob ē gregē dñi. **¶ Quinto**
peccatoribz oportunitatem peccandi subtra-
bendo. **Osee. ij.** Sepiā vi. tuā spi. et sepiā eaz
maceria. **Multoties** deus dat aduersa pecca-
toribus. ne in peccatis delectent 7 ne peccata
p̄ficiāt que facere disponūt. qd est viā pecca-
torū sp̄inis sepire. **Sene. xij.** Flagellauit autē
deus plagis maximis pharaonē ac tomū eius
ne scz abuterēt vxore abrahe. **Sic** 7 nos oēm
materiam peccādi debem⁹ auferre. p̄rio 7 nō
esse ei ad ruinam sed salutem. **Titi. ij.** Temet
ipm prebe exemplū bonoz opez. **¶ Sexto**
p̄ multiplicē repulsam ad vocandum p̄co-

rem nō desistendo. **Breg.** Debem⁹ misericor-
diam dei erubescere 7 iusticias eius nolim⁹
formidare. qui tāto ampliori improbitate cō-
temnit. q̄sto contēptus vocare nō dedignat.
Apoc. ij. Ego sto ad ostium et pulso. Ita et
nos a beniuolentia p̄xiimi desistere n̄ debem⁹
q̄uis cōtinue ab eo angarias patiamur. **Ro.**
xij. Nulli malū p malo red. sed ecōtrario bñ-
dicentes. **Ibidē.** Benedicite p̄sequentibus.
¶ Septimo ad cōuersionē nostrā multipli-
ter et mirabiliter operando. mō danda p̄spā
modo aduersa. **Exemplū** de fabro qui incla-
nat equū vt sibi remaneat. **Sic** facit de⁹ **Ps.**
Conuersus sum in erum. mea dñz cōsi. spina.
Per oēm modūz deus opat vt p̄cor sibi re-
maneat. **Sic** 7 nos oimodo debemus satage-
re vt peccatores boni fiant. **ij. Cor. vj.** In om-
nibus exhibeamus nosmetipos sicut dei mi-
ni. in multa pati. a dex. et a sini. **Quia** vt dicit
Augustinus. Nihil est deo ita acceptuz sicut
zelus aiaz. **¶ Octauo** penitentem et ad se re-
uertentem benigne suscipiendo sicut ipse po-
suit exemplum in filio. pdigo. **Lu. xv.** Miseri-
cordia motus ceci. sup col. ei. **Sic** et nos pe-
nitentibz a nobis veniā de iniurijs nobis illatis.
benigne debemus occurrere et recipere ad oscu-
lum pacis. **Multi** ferotiores canibz nūqz vo-
lunt parcere q̄stūcūqz humilitatis nisi vulne-
rent eos vel occidant. **Dicitur** de cane qz si ho-
mo p̄stermeret se in terrā nūqz tangeret euz.
Hic cadit exemplū de quodaz imperatore ro-
mano. qui cum cepisset regem armenie. et ille
deposito dyademate genuflexisset coram eo
stati r̄stituit ei coronā et regnū. **¶ Nono** peni-
tentem de statu vilissimo ad statum regum
p̄mouendo. **Ps.** De stercore erigens pau-
perem vt collocet eum cum principibus. **Uñ**
ille pdig⁹ fili. qui pascebat porcos honorifice
ad mensaz p̄ris sedebat. **Sic** et nos debem⁹
p̄ximū ad bonū statū aie 7 corpis reducere
et nō tenere eū extra tomū suā vel in aliq̄ pec-
cato. **¶ Decimo** peccatori cōuerso virtutem
p̄seuerandi dando. **Isa. xl.** Qui dat lasso vir-
tutem. **Sic** 7 nos debem⁹ p̄ximū in bono p̄-
posito cōseruare. 7 in bono statu manutenerē
p̄ n̄az oīonez. **Eph. iij.** H⁹ rei grā flecto ge-
me. ad pa. ro. no. hie. xpi. vt det vo. se. di. gl. s.
ha. xpm p fidem in cordibz v̄stris. **Et sic** pa-
tet primū. **¶ Secūdo.** phibitua misericordie nobis
vetat di. Nolite iudicare scz proximum p̄ inā-
las suspensiones. sed sup. miseremini eius vt n̄

Quādo ad dēre ē d̄g m̄corē

indicabimini scz a deo. Nolite condemnare
scz sententiam diffinitiuaz de aliquo ferendo.
vt non condemnabimini scz a deo. **Augusti.**
Et si suspitioes vitare non possumus qz hoies
sumus. tñ diffinitiuas sententias continere de-
bemus. **Ubi nota fm Aug.** qz quedam sunt
facta hominum manifesta q nullo mō tergi-
uersari possunt quin mala sint. vt furta. homi-
cida. blasphemie adulteria. et hmoi. de quibz
licitum ē nos iudicare et condemnare qz mala
sunt. **Quedam sunt media q possunt bono z**
malo animo fieri. Et ista cū exterius nō pten-
dant aliquam spēm mali. debemus ea semp ad
bonam partem interpretari. etiam si malo ai-
mo fiant. quia hoies vident que foris parent
deus aut intuet cor. j. Regū. xvj. Quedam
sunt occulta de quibz iudicare temerarium est
Augustinus. De occultis alieni cordis temē
iudicare peccatū est. j. Cor. iij. Nolite an tē-
pus iudicare q adusqz re. d. q in il. abscon. te.
et manifestabit consi. cor. Te ergo illis q mā-
ifesta bona iudicant mal. vel corrupta intentō
ne facta. vt pharisei qui dum xpc eiecisset de-
moniū dixerunt. In heel. principe demonioz
eiecit demonia Lu. xij. Valde ergo debemus
esse temperati in iudicādo. quia talē iudicam⁹
aliquē q est optim⁹ vel erit optim⁹. vt ptz in pau-
lo. Ro. xiiij. Tu quis es qui iudicas alienum
seruum. Nota hic q multiplex est iudicium.
¶ Primū ē iudicium prudentie. quod
pcedit ex sagacitate iudicē p vera signa. vt fu-
it iudicium salomonis inter duas meretrices.
ij. Regum. iij. Nam omīs mater naturaliter
diligit filium. et nollet eum mori. qd vna illaz
ostendit q vera mater fuit. Sic iudicauit da-
niel illos duos falsos testes. qui condemnaue-
runt susannam. Danie. xij. Hac prudentia
ppter maliciam hoim multū deberent iudi-
ces abundare. Exemplū de illo iudice qui libe-
rauit pauperē. in cuius domo quidam posue-
rat. xij. viceos olei. sex erant pleni. et sex seiple-
ni. et inferius erat aqua. et accusauit paupe-
rē illum q fuerat sibi furatus oleum et iudex
cognouit per amurcam que non erat tanta
et equaliter in oibz viceis q nō erat xij. Ta-
le iudiciū est iustum z licitū. ¶ Secundū ē in-
diciū iusticie siue iuris qd pcedit fm allega-
ta et fm confessa. et sic debent iudicare omēs
iudices sub lege constituti. vt di. Aug⁹. etiam
si sit falsum qd probatur vel confitetur reus
Hui⁹ exemplū habemus in dauid qui manda-

Qua. 2. & iudicij

uit interfici illū qui dicebat se interfecisse sau-
lem et tñ non erat xij. **Sed ait dauid. Os tu-**
um contra teipm locutū ē. ij. Regum. j. Tale
iudiciū ē iustum ex pte iudicis. eo qd pcedit fm
ius. ¶ Tercium ē iudicium punitiois et for-
midinis. quod pcedit z infertur ppter pecca-
ta paterna. Hoc fuit factum tpe dauid. quā-
do facta est fames tribus annis. z cōsuluit da-
uid dñm. qui respondit. d. qd hoc erat ppter
peccatū saulis. quia p iuramentū pdecesso-
rum suoz interfecit multos gabaonitarū. Et
dati sunt duo filij saulis z quinqz nepotes ga-
baonitis qui suspenderūt eos in ligno z cessa-
uit plaga de populo. ij. Regū. xxi. ¶ Quar-
tum est iudiciū temeritatis. z suspicionis. qd p-
cedit fm imaginata. quādo quis ex leuibz si-
gnis iudicat z credit aliquem malum. qd con-
tingit. vel qz ipse est male dispositus. z ideo sic
iudicat alios. vel quia odit illum. vel qz multa
vidit z audiuit. z ideo de facili iudicat. vnde se-
nes sunt valde suspitiosi. et istud est min⁹ pec-
catum. quia senes multa viderunt ex quibus
mouent. et tale iudiciū ē fm facie. quod phi-
ber. Jo. vij. Nolite fm facie iudicare. Sic i-
udicauit totila beatū cassium episcopum mari-
nensem esse ebriū. qui erat naturaliter rubeus
vt di. Greg⁹. in dyalogo. Hic cadit exemplū
de gallo et catto z mureo quando mures cre-
debant cattum vniū sanctū patrē. quia erat i-
nolitus cinere z gallū estimabāt terribilē ho-
minem ppter cristam rubeam. Et sic patz se-
cundum. ¶ Tercio duos effectus misericordie
nobis imperat dicens. Dimittite iniurias
et offensas z dimittet vobis. scz a deo peccatus
vestrum. Date. scilicet temporalia bona pau-
peribz. et dabitur vobis scz a deo vita eterna.
¶ Ubi nota q duo sunt genera opz
miseriordie. Quedam em sunt opa misericordie
spūalia ad animā pertinentia. et sunt sex qz b-
versu continentur. Consule castiga solare re-
mitte ser ora. Remittere ergo vel dimittere
iniurias primo est vnum opus misericordie
spirituale. z ideo tangendo ipsum omnia alia
spiritualia opera dat intelligi. Et nota hic qz
retinere iniurias z non parcere est magnum
periculum quia odium in corde est sicut ignis
in pectore. qui comburit pectus tenētis. Sic
odiu solū obest odienti. Item ē sicut tinea ip-
so que cotrodit pannum in quo est. Item est
sicut apis aculeum infigans que dum acule-
um infigit perdit ipsuz z p consequens mori

nec decetero mellificare potest. Sic et infigēs aculeos odij moritē spūaliter. nec decetēo opa vite potest exercere nisi odiū deponat. Quēdam hō sunt opera misericordie corpalia ad corpus p̄tinentia. et sunt sex q̄ i hoc versu cōtinentur. **V**isito. poto. cibo. tego. redimo. colligo. condo. Et ista sunt minus p̄fecta opa q̄ spūalia. **D**are ergo bona t̄palia. siue panē siue vinū siue indumentum siue hospiciū. siue pecuniam. siue in redemptione captiuoz se exponere. vel dare p̄sonam suā ad visitandū vi duas vel afflictas p̄sonas. et ad condendum. i. sepeliendū mortuos. hec oīa sunt opa misericordie corpalia. p̄ quibz deus dat nobis vitas eternam. **E**t nota h̄ q̄ inter oīa opera misericordie tam spūalia q̄ corpalia vnuz est quod magis placet deo. s. q̄ homo misereat̄ aie sue. **E**ccl. xxx. Misere aie tue placēs deo. **P**rouer. xj. Benefacit anime sue vir misericors. **Q**uidam sunt sicut cayn qui male diuidunt et recte offerunt. **B**ene. iij. Si male diuidas et recte offeras peccasti. quod tūc ē q̄n homo res t̄pales dat paupibz. et corpus etiā exponit in seruitiū paupum animam hō dat dyabolo. quod tūc fit. quando hō in peccato mortali existens facit opa misericordie. nec exire satagit de potestate dyaboli. **C**ōtra q̄s ait apostolus. j. **C**or. xij. Si distri. inci. paup. o. f. m. et tra. cor. m. ita vtar. ca. aut nō h. nihil mihi p̄dest. **M**at. vij. Dñe nonne in nomie tuo. p̄phetanimus et virtutes multas fecim. et dicit illis. **A**men dico vobis ne. vos. **F**aciamus q̄ sicut abel qui obtulit optima et iō bene diuisit dās meliora dō. **D**em. q̄ dō optia nostra. scz aīaz cor et voluntatez. **P**rouerbi. xxij. **F**ili prebe mihi cor tuum. **I**tem nota q̄ alia lra dicit. **D**imittite et dimittemini. quia ille qui tenet odium in corde fortissime tenetur ab odio qz q̄uis peccatū omē teneat hominē sicut seruum iuxta illud. **Q**ui facit peccatum seruus est peccati. **J**oh. vij. **O**dium tñ tenacissime tenet hominē. ita q̄ homo oē scelus p̄petret p̄tra illū quem odit. **E**t ideo recte dicit. **D**imit. s. iniurias et dimittemini. s. ab odio. qd̄ vos quasi cathenatos. tenet. **P**rouer. v. **F**unibus peccatoz suoz quisqz constringit. **A**d opera hō misericordie faciēda septem bona nos inducant que habēt efficere. **P**rimū est quia deū placāt. **B**ene. xxxij. **P**lacabo eū munerebus. **P**rouer. xj. **D**unus absconditū extinguit iras et tonū in sinu indignationē

maximā. **F**ugāt etiā tenebras ab aīma. **I**saie. lvij. **S**i effuderis esurienti aīaz tuā. et animā afflictam repleris orietur i tenebris lux tua et tenebre tue erūt sicut meridies. **S**c̄ dñm ē quia faciūt obtinere petita. **I**saie. lvij. **F**ran ge esurienti panē tuū et egenos vagosqz iduc in domū tuam. cū videris nudū op̄i eū. et carnem tuaz ne despexeris. **E**t subdit. **T**ūc inuocabis et dñs exaudiet. clamab et dicit. ecce assum. qz misericors dñs deus tuus. **P**rou. xxj. **Q**ui obturet aurem suam ad clamorem paupum clamabit ip̄e et nō exaudiet. **T**erciu est quia faciunt hoīem filiū dei. quia vt dictū est in misericordia maxie similat̄ deo. qz p̄prium et naturale opus dei ē misereri. **E**ccl. iij. **E**sto pupillis misericors vt pater. **E**t p̄ vizo m̄ri illoz. et eris tu velut fili. altissimi. **R**etum ē quia faciunt nos amicos nam paupes et religiosos faciūt stipendiarios suos qui q̄ti die interpellant apud deum. **B**reg. paupes non sunt colendi vt egeni sed exorandi vt patroni. **H**ic cadit exemplum ludouici regis francie qd̄ dictū fuit supra. **Q**uintum est quia sociāt hominem maxie tempore necessitatis omnibus alijs recedentibus a nobis. **A**mbrosius. **N**on sunt bona hominis q̄ secū ferre non potest sola misericordia comes ē de functorum. **A**po. xij. **O**pera em̄ illoz seq̄ nū tur illoz. **S**extum est quia homines spiri tu aliter ditant. **M**isericordia ei ē p̄rudētissima negociatrix. q̄ p̄p̄ituris eterna recipit. p̄ t̄pali bus celestia. **A**ugustinus. **P**rebe tectū et accipe celum. **I**pa calicē aque frigide p̄ deo tribuit et accipit torrentem voluptatis eterne. **U**n̄ ille seruus q̄ abscondit pecuniā dñi quia nō habuit misericordiam nihil lucrat̄ est. **S**i em̄ expēdisset eā in paupes recepisset cētuplū. **C**ui. rō ē. qz tātū meret̄ hō. q̄ntū h̄z de caritate. **C**haritas. n. ignis ē q̄ ardere nō pot̄ nisi in oleo misericordie. **E**t ideo tantū ardet q̄ntū ē ibi de oleo. j. **J**oh. iij. **Q**ui habuerit substantiam huius m̄di et viderit frat̄e suū necessē habere et clauserit viscera sua ab eo. quomodo charitas dei manet in eo. **A**ugustinus. **N**escit negociari qui non habet m̄iam. pot̄ abscondit bona domini sui q̄s velit alteri mutare. **S**ilis vulpi q̄ potius voluit caudā p̄terram trahere q̄s aliquātuluz simie dare. **E**t iō auferent̄ ab eo. qz nec h̄ eis satiat̄ et in morte omnia perdit. **J**oh. xvij. **D**iuces cum dormierit nihil secū auferet. **E**t nō h̄ q̄ misericordia

Am Inducit ad opa

in negotiatioe sua semini comparat. iuxta illud
ij. **Coz. ix.** Qui parce seminat pce et metet. et
qui seminat in benedictionibus: de benedictio
nibus et metet. **Unusquisqz** prout destina
uit in corde suo non ex tristitia aut ex necessi
tate. **Hyarem enim** datorum diligit deus.
et cetera. **Et hoc propter tria.** **Primo**
quia semen abscondit ne ab auibz pmedatur.
Sic opa misericordie debent abscondi ne ve
tus vane glorie ea asportet. **Math. vj.** Cu fa
cis elemosinam noli tuba canere ante te sicut
pocrite faciunt i sinagogis z i vicis vt hono
rificent ab hoibz. **Amē di. vo. recep.** **Secundo**
quia dum seminat perdi videt cu tam
solus ille sit modus semē cōseruandi. **Sic ele
mosina cū dat** perdi videt. et tamē solus ille
est modus bona nostra cōseruandi. **Vidoz?**
Tercena oia retinendo amittimus: et largien
do seruamus. **Math. x.** Qui pdiderit animā
suam ppter me inueniet eam. glo. quasi dica
tur agricolis. si fructus seruas perdis si semias
renouas. **Solas quas dederis** semper habe
bis opes. **Tercio** quia semen cū fenore sur
git. **Sic opera misericordie** centuplū acapiet
Math. xix. Centuplū accipietis et vitam eter
nam possidebitis. **Proverbioz** decimonono
Feneratur dño qui miseret pauperis. **Se
ptimū est** quia sola opa misericordie habent
plenas literas remissionis regis eterni. **Mat.
vj.** Si dimiseritis hominibz peccata eozuz di
mittet et vobis pater vester celestis delicta ve
stra. **Et econuerso.** **Judiciū sine misericordia**
fiet ei qui non fecerit misericordiā. vt dī **Jac.
ij.** **Et sic patet** terciū. **Quarto p̄m̄ium** pro
omnibus operibz misericordie nobis reddend
um insinuat cū dī. **Mensuram bonā et p̄fer.**
et co. z **supē. da. in si. vestrū. s. pauperes** qui
bus misericordiam tribuistis. **Ipi em** sunt do
mini regni celozum. et ideo optime possunt re
tribuere **Math. v.** **Beati pauperes spū** quo
niam ipoz est regnum celoz. **Ubi nota** q̄ q̄
tuoz dī. de precio. scz q̄ erit mēsurā bona. con
ferta. coagitata. et supēfluens. qd̄ tripliciter
potest exponi. **Primo** fm̄ ordinem danti
um. **Quidaz enim** dant p̄tem sup̄fluoꝝ pau
peribus. et sic non omnia. **Luce. xj.** **Quod su
perest date elemosinam. i. de sup̄fluo.** **Et isti**
sunt cōmunes hoies in matrimonio viuētes
et in mūdo stantes. **Et q̄tum ad bos. d.** **Mē
suram bonā. i. iustam. qz talibus iuste** remetie

tur. et digna merces reddetur. vel hic vel in fu
turo. **Ezech. x.** **Iusticia iusti** sup̄ eū erit. **Qui
dam dant oia sup̄ flua vite sue.** **Luce. ij.** **Qui
ba. di. t. det vnā non habenti.** **Per vnā tu
nicam intelliguntur** necessaria vite. et p̄ secun
dam sup̄ flua. **Et isti sunt magis p̄fecti** seruā
tes p̄cepta. sed nō cōsilia. **Sic faciebat** iho
bias qui omnia primitiua z decimas p̄capti
uis fratribus imp̄ciebat. **Tho. j.** **Et q̄tum ad
bos d.** confertam. i. manibus comp̄ssam. vt
nihil vacuū sit in ea. quia tales replebunt vni
diqz bonis. **P̄s.** **Qui re. in bo. deside. t.** **Qui
dam dāt non solum sup̄ flua** sed etiam partes
necessarioꝝ et restringunt vitaz suā vt pos
sint pauperibus benefacere. **Luce. xj.** **Ecce
dumidum bonozum meoz** domine do paup̄
bus et si quid defraudau reddam quadru
plum. **Exemplum** de beato martino qui me
diam clamidez pauperi tribuit. **Et q̄tum ad
istos di. coagitatam. i. cōquassataz** vt iura ca
pacitatem capiat. quia tales retributione mer
cedis habebunt supra speratum z supra me
ritum. **Ysaie. lxiij.** **Oculus non vi. deus ab. te
que p̄pa. expe. te.** **Quidā dant omnia et nudū**
nudum ch̄stum sequunt. **Math. xx.** **Ecce
em̄ reliquimus omnia z secuti sum⁹ te.** **Et isti
sunt viri p̄fecti** qui nō soluz p̄cepta sed et cō
silia implent. **Math. xix.** **Si vis p̄fectus cē
vade et vende omnia que habes z da paupe
ribus.** **Et q̄tum ad istos di. et supē. i.** non ra
silem sed vndiqz effundentem. qz tales nō ha
bebunt gloriā ad mensuram. s̄ excedēt glo
riā alioꝝ. **Quia vt d. apls. j. Coz. xv.** **Stel
la differt a stella in claritate. sic et resurrectio
mortuozum.** **Seminatur i corruptione** surget
in incorruptione. **Sic erit gloria** beatorum.
Isti erunt in summo gradu cum ch̄sto alios
iudicantes. **Math. xx.** **Vos qui reliqui. oia
et secuti estis me in regeneratioe cū sedent fili
bois in sede maiestatis sue** sedebitis et vos su
per sedes duodecim indicantes. **xij. trib. Isra
bel.** **Gloria istoz** erit admirabilis omino z su
percedens omnem intellectū. **Ysaie. lx.** **Tunc
videbi. z af. z mira. et dila. coz. tuum** quando
cōuersa fuerit ad te mltitudo mar. **Secūdo**
modo pōt exponi fm̄ numerum bonoz q̄ re
tribuunt. **Quā deus** seruīs exercentibus pie
tatis opa omnia bona cōfert. quia ipsi sunt fi
lij. si aut filij z heredes. vt dī apls. ad Roma
nos. viij. **Sunt aut quatuoz genera bonoz**

sej bona fortune. nature. gr̄e 7 glorie. **Q**uantum ergo ad bona fortune que sunt diuitie et dignitates et h̄m̄oi. di. mensuram bonā i. plenam quia de tp̄alibus dat eis ad sufficientias vite. ita q̄ ip̄i contētantur. **M**at̄. xix. Centuplum accipietis. **C**entenari⁹ em̄ est numerus p̄fectus. **S**ignificat ergo q̄ ip̄i accipiant p̄fectionem 7 sufficientiam in tp̄alibus vt dicit **G**reg⁹. **P**eccatores aut̄ de temporalibus non habent mensuram plenā q̄ eis n̄ satiant nec cōferant. **E**ccl̄s. v. **A**uarus nō implebitur pecunia. **E**tum aut̄ ad bona nature q̄ sunt sanitas. fortitudo. docilitas. industria naturalis 7 huiusmodi dicit cōferant. **T**unc dicit sextarius esse confertus ficibus. quādo ficus sunt ita cōp̄esse in sextario q̄ nullū vacuū remanz inter ficus vbi possit aer remanere. **P**eccatores aut̄ non habent mēsurā cōferant d̄ bonis nature. q̄ cū ip̄is possident mltam vacuitatē vbi ventus vane glorie demorat. **S**ed iusti mensuram habent confertam. q̄ inter bona nature que a deo recipiūt nō habent vacuitatem. vbi remaneat ventus vane glorie q̄ oīa referunt ad laudem dei. **i. Cor. x. V**ia in gloriam dei facite. **E**tuz h̄o ad bona gr̄e q̄ sunt virtutes 7 dona dicit coagitatam. i. concussas vt plus recipiat q̄ vt dicit **I**oh. iij. **N**ō dat deus spiritum ad mensuram. immo quotidie in viris sanctis auget deus gratias 7 dona. et omni die implet eos d̄p̄ib⁹ virtuosus ex quib⁹ habitus virtutuz q̄tidie p̄ficiunt. **G**reg. **R**ū q̄ est amor dei ociosus. opat̄ em̄ magna si est. **E**tum aut̄ ad bona glorie. que consistunt in visione 7 fruitōne diuina dicit. superfluen. q̄ illa excedit oīno conditionem hūane nature. nec homo mortalis possit deū videre. **E**rod. xxxij. **N**on videbit me homo 7 viuet. ne anima sepata a corpore possit illam gloriā capere nisi sub lumine glorie qd̄ deus creat in anima. **P̄s. In lumine tuo videbimus lumē. Et** id̄ omne cogitatū omnē desiderium 7 omnē imaginatōem excedit. **i. Cor. ij. qd̄ oculus nō vidit. nec auris audiuit. nec in cor hoīs ascendit que p̄p̄a. de. his qui diligunt illū.** **T**ertio potest exponi q̄stū ad p̄fectionem boni. quod ex operib⁹ misericordie recipimus. **Q**uāz illa gloria erit beata tota et p̄fecta merces quā ex oīb⁹ operibus nostris 7 ex gratia dei recipi⁹. **G**loria aut̄ illa in quatuor perficitur q̄stuz ad nos scilicet in boni cognitione. in boni co-

gniti amore. in boni cogniti et amati possessione. et in boni cogniti et amati et possessi fruiōne. vnde **A**ugustinus dicit q̄ deus fecit hominem vt deum cognosceret. et cognoscendo amaret. amando possideret. et possidendo frueretur. **E**tum ergo ad cognitionem dicit mensuram bonam. id̄ est plenam quia plenaz cognitionem habebunt de omnibus. **G**regorius. **Q**uid est quod nesciant qui videntem omnia vident. **E**tum vero ad amorem dicit confertam. id̄ est solidam. quia solide et non vane amabunt. **E**tum ad possessionem dicit coagitatam. quia possidebunt deum in quo sparsa colliguntur. 7 in quo omnia bona sunt vnita. **E**tum vero ad fruiōnem dicit superfluentem quia gaudium excedet gaudentes. nec ab aliquo comprehendetur sed mentes singulorum superabit. **E**rit enim supra meritum. supra speratum supra desideratum et supra cogitatum. **E**adem ergo mensura q̄ mensi fuerimus remittetur nobis. quia si bene fecerimus bene recipiemus. et si melius fecerimus melius recipiemus. et si optime optime. **E**t similiter **A**pocalypsis. decimo octauo. **Q**antum glo. se et in de. su. tantum date illi tormen. et luct. **E**t nota q̄ dicit in sinum vestrum ad significationem. securitatem et quietem illius gaudij. nam bonum cognitum et amatum scilicet ipse deus erit intus in essentia anime. et ideo erit gaudium perfectum securum et quietum. **I**sai. xxxij. capit. dicit. **S**edebit populus meus in pulcritudine pacis in taberna. si. in re. o. **E**t sic patet quartum. **Q**uintum sub quadam similitudine ponit quedam documenta necessaria corrigere habentibus per que a temeraria correctione prohibemur. di. **Q**uoniam potest cecus cecum ducere. **E**rant enim apostoli futuri orbis terrarum doctores. **M**at̄. xxvij. **I**te et docete omnes gentes. **E**t ideo oportebat ip̄os esse illuminatos. quia cum orbis terrarum esset cecus. et multiplici erroris tenebra excecatus. et per apostolos et eorum sequaces deberet illuminari et ad viam veritatis reduci. necesse fuit vt essent illuminati. quia si cecus ducatur a ceco qd̄ restat nisi q̄ vterq̄ vadat in p̄cipitiū. immo meli⁹ esset ceco carere duce ceco. q̄ tunc p̄temptaret baculo viam. sicut formica q̄ animal cecutiens p̄temptat quibusdā baculis siue brācijs an̄ oculos

viam. Quicunq; ergo debent alios docere in doctrina et corrigere in vita oportet q; sint docti et morigerati. q; cum discipulus non sit super magistrum s; sufficiat ei si ad perfectionem magistri perveniat. tunc si magister e; inscius et incompositus verisimile est q; discipulus p; magistrum nunq; ad perfectionem doctrine et veritatis perveniat s; ambo remanebunt in fovea cecitatis. Et ideo pharisei et scribe quos malicia excaverat non poterant alios docere et ad viam veritatis adducere pro quos christus tunc loq; batur. Similiter qui habet trabem in oculo. i. in aliquo peccato mortali tenet non potest educere festucam de oculo fratris sui. i. non potest exemplo vite ipsum informare ut careat peccatis. et sit vita ipsius sine festuca propter peccatum. **Breg.** Superbia sordet tergere non valet manus que lutum tenet. Debet enim plures subditum informare verbo et exemplo. **Joh. xiiij.** Exemplum enim dedi vobis ut quemadmodum ego facio ita et vos faciatis. **Bern.** Egregium instrumentum esset oculus si seipsum sicut alia videre posset. Et sic videtur q; platus in mortali existens non potest plures docere nec ipsius a peccatis mundare. Sed contra. Doctrina e; quedam elemosina spiritualis ut dictum est supra existens autem in mortali bene potest facere elemosinam corporalem ergo multo magis spiritualis cum sit potior corporali. **g. zc.** Ad hoc dicendum q; peccatum mortale aut est notorium. et tunc non debet docere. nec mundare propter scandalum. Si autem sit occultum potest utriusque facere licet semper cum detrimento anime sue quia quicumque publice ministrat sacramenta in mortali existens graviter peccat. Similiter qui ex officio publice docet. ut quidam dicunt graviter peccat si in mortali existat. **Ro. ij.** In quo enim alium doces teipsum condemnas. Secus autem est de elemosina corporali quia nullum oritur scandalum inde si de doctrina. cum quis est in notorio peccato. Nec qui docet in quantum docet peccat. sed in quantum dat malum exemplum. et ideo hinc quidam ille qui est in peccato mortali occulto licet sit indignus docere. tamen sine peccato potest docere cum inde nullum scandalum oriat. et doctrina sit quedam elemosina. Et sic patet quintum.

De epistola. sermo. lxxij.

Non sunt condigne passiones huius temporis ad futuram gloriam. **Ro. viij.** Et dubietate

premiij et supplicij multi peccant et non curant bene agere. Si enim homo perfecte crederet gloriam paradisi et penas inferni. perfecte bene ageret et a malis caueret. **Joh. ij.** Ut omnis qui credit in ipsum non peccet. s; habeat vitam eternam. Et ideo apostolus in epistola hodierna firmiter probat gloriam futuram bis qui patiuntur pro nomine christi dandam. In qua epistola quatuor facit. Primo ostendit gloriam futuram esse supra meritum passionum quas hic pro christo sustinent. In principio epistole. Secundo probat gloriam resurrectionis esse futuram pro naturale desiderium humane creature ibi. Nam expectatio creature revelationem filiorum dei expectat. Tercio probat idem pro naturale desiderium omnis creature. ibi. Scimus ei quod omnis creatura in genere. et per usque adhuc. Quarto idem probat pro desiderium quod habent sancti viri ex revelatione spiritus sancti quod non mentitur ibi. Non solum autem illa sed et nos ipsi primitias spiritus habentes intra nos gemimus. Primo ostendit gloriam futuram esse supra meritum passionum quas hic pro christo sustinemus dicens. Non sunt condigne passiones. **hu. tem. ad futuram gloriam zc.** Et hoc propter quatuor. Primo quia passiones sunt temporales momentanee. et gloria eterna temporis autem ad eternitatem nulla est comparatio. minus quam gutte aque ad totum mare. vel puncti alicuius ad totum celum. Secundo quia passiones sunt leves. gloria autem est ponderis infiniti. Et de his duobus. **ij. Cor. iij.** Id enim quod in presenti et momentaneum et leve tribulationis non prestat supra modum in sublimitate eterne glorie pondus operatur in nobis. Tercio quia tribulationes in paucis malis sunt. gloria vero in multis bonis. **Sap. iij.** In paucis vexati in multo bene disponetur. **Ecc. ij.** Modicum laboramus et invenimus multum. **Mat. xxv.** Super paucos. **si. f. mu. te costi.** Quarto quia he sunt impure. Sicut enim gaudium mundi non est purum. iuxta illud **Prover. xiiij.** Risus dolore miscebitur. Sic et mundi passio non est pura. **ij. Cor. j.** Qui consolatur in omni tribu. nostra. **Ps.** Secundum multitudinem dolorum meorum in corde meo. **ps. t. leti. ani. m.** Et nota quod quibus passiones non sunt condigne ad futuram gloriam. sunt tamen valde congrue et quasi necessarie ad perveniendum ad illam gloriam propter multa bona que habent efficere que bona oportet habere volentem ad illam gloriam pervenire. Nec autem bona sunt septem.

B. Primum quia tribulatio mentem

illuminat. Grego. Oculos quos culpa claudit pena aperit. **Q**ui ille dives epulo n̄ eleuauit oculos nisi quando fuit in tormentis. **L**u. xv. et tunc cognouit lazarus. **E**t de nabuchodonosor dicit q̄ postq̄ factus fuit bestia leuauit oculos ad celum. **D**an. iij. **P**ost sinez dieram ego nabuchodonosor oculos ad celū leuauit et redditus est mihi sensus meus. **H**ec illuminatio figurata est in illuminatōe thobie qui felle piscis posito super oculos visum recepit. **I**ob. xj. **I**n amaritudine fellis intelligitur amaritudo tribulationis. **I**sai. xxvii. **T**antum veratio dabit intellectus auditui. **S**ecundum ē q̄ corroborat homines sicut ignis laterem. quē tamē videt cōburere. **R**o. v. **T**ribulatio patientiā opat. patientia autē pbatōem. **N**ota h̄ q̄ ignis laterem corroborat. et lapidem terit in calcem. sic tribulatio nes humiles. qui se lūtum reputant. **E**xēplū huius habem⁹ in iob in pbaraone. **E**t ille eedem aque que fuerunt p muro a dextris et a sinistris filijs israhel. suffocauerunt viros egiptios. **E**t ideo dicit Grego. **Q**uasi idem d̄ qui penam irrogat patientiam prestat ipsa correptio peccatum auget. **S**ic erat corroboratus apostolus in tribulationibus qui dicebat **D**ia pos. in eo qui me confortat. **P**h. iij. **E**t iterum. **O**mnia sustineo ppter electos vt ipsi sal. cōse. ij. **T**hi. ij. **T**ertius ē q̄ purgat aiam a peccatis. **G**reg. **Q**uod flagellum igno. quod lima ferro. q̄ d̄ forna x̄ auro. hoc tribulatio viro iusto. **D**alac. ij. **S**edebit constans et emun. ar. et purgabit filios leui. **S**ed de quibusdam dici potest illud **H**iere. vj. **F**rustra conflauit conflator malicie eoz. nō sunt consumpte. argentum reprobū vocate eos. **V**aledictus ferum quod ex lima contrahit rubiginē. **Q**uod est quod desiccat. desiderū ab aquis delicias. et p̄ consequens pseruat quia humidū corrumpit. **U**nde carnes confuando salantur. vt humiditas a sale consumet. **T**ribulatio est mirra a putrefactōe conseruans. **H**ac mirra totū corp⁹ xpi fuit inuolutū. **H**ec paulus custodiuit ne supbiret. **J**. **C**o. xj. **R**e magis re. extol. me. da. ē. mi. stimu. car. me. ang. sath. q̄ me col. **Q**uintum est quia facit hominem ad deum velocius currere. **E**quus piger non currit bene sine calcaribus. **T**ribulatio autē est quasi quidam stimulus. **G**reg. **V**ala q̄ n. hic p̄. ad de. ire. p̄pel. **H**omo em̄ in tribulatō

ne positus cogitat aliam vitam et ad eam ire desiderat. **P**hili. i. **C**upio dissolui etc. **S**extum est quia est quoddam signum q̄ sumus filij dei et ab eo dilecti. **H**ebie. xij. **Q**uasi extra disciplinam estis. ergo adulteri et non filij estis. **Q**uez em̄ dominus diligit corrigit et castigat flagellat autem omnē filium quem recipit. **F**ilius em̄ debet incedere p̄ viam patris. via autē christi patris nostri fuit ipsa tribulatio ab ipis cunabulis. **E**t ideo si incedimus p̄ vias tribulationis signum est q̄ vt filij veri sequim⁹ patrē nostr̄ xpm. **M**ulta em̄ et cōtinua p̄speritas non est bonum signū s̄ signum q̄ ibi non sit deus. **J**ob. xxvii. **N**on inuenit in terra suauiter viuentium. **U**nde xpc̄ quesitus a magis non fuit inuentus in palatio regis herodis s̄ in angusto vie. **H**ic cadit exemplū de beato ambrosio qm̄ fuit hospitatus cū quodā milite qui dixit se multa p̄speritate potiri et nlla aduersitate molestari. **Q**uo audito beatus ambrosius recessit et noluit cum eo hospitari. et sequenti nocte dom⁹ cum omnib⁹ p̄fundata est **I**stud est illud signū de quo dicit i **E**zech. ix. **S**igna thau sup̄ frontes viroz gementiuz **T**hau est crux xpi. i. amaritudo crucis christi. quam p̄ signo filij dei ferunt in corp̄e. **G**alla. vj. **E**go ei sti. do. no. hic. xpi in corp̄e meo porto. **S**eptimum est quia est quoddā pign⁹ hereditatis eterne. quia cū ad illam hereditatem possidendā nō pueniat nisi p̄ multas tribulationes. iuxta illud. **A**ct. xiiij. **P**er mltas tribu. op. n. intra. reg. dei. et arta sit via q̄ duc nos ad vitam. q̄ in hmōi via ē inter tribulatio nes cōstitutus iā h̄z pignus. q̄ ad hereditatem pueniat q̄ p̄ ambulat viā rectaz illuc ducentem. **J**. **T**hi. ij. **S**i sustinebimus et p̄regnabim⁹. **R**o. viij. **S**i tñ p̄patim⁹ vt et glorificem⁹ **E**t nota q̄ inter passioes et tribulatio nes vtilissima ē passio corporalis infirmitat⁹ et h̄ p̄pter quinqz. **P**rimo q̄ ipsa ē q̄ dā dī correctio et p̄ peccatis punitō. et ideo libenter et cum patientia est tolleranda. **J**ob. v. **B**eat⁹ vir qui corripit a domino. **A**ug. **D**omine h̄ vire hic seca vt ineter. par. **C**orrectio autē dī ex magno amore procedit. **I**sai. xj. **E**grediet⁹ h̄ga. i. correctō d̄ radice yesse. i. d̄ incēdio amoris. yesse em̄ incēdiū interpretat⁹. **A**poca. iij. **E**go q̄s a. ar. et ca. **E**xēplū d̄ infirmo d̄spato cui medic⁹ dat q̄c̄q̄d petit. **I**nfirmū atē quē credit sanari dietat valde et amara medicina potat.

¶ Secundo quia ipsa est quedam dei citatio
 ut homo comparet coram deo. vel ad audien-
 dum sententiam. si infirmitas talis sit mortalis.
 vel ad se purgandum si non sit mortalis. Et
 ideo in infirmitate homo debet se parere. ut si sententia
 sit contra ipsum faciat eam mutare per veram con-
 tritionem et confessionem. Quia ut dicit Gregorius
 Et si dominus non mutat consilium. tamen aliquando mutat
 sententiam. Exemplum in ezechia cui deus muta-
 vit sententiam. quia contritus flevit. Vel debet se
 parare ut possit se purgare coram deo. quia ibi
 est adversarius noster qui incessanter nos ac-
 cusat. Job. i. Cum assisterent filii dei coram deo
 affuit inter eos etiam sathan scilicet ad homines accu-
 sandum. **¶** Tercio quia ipsa carnem spiritus subicit.
 et facit rationem dominari et per consequens virtu-
 tes in nobis habitare. ij. Cor. xij. c. Libenter
 gloriabor in infirmitatibus meis. ut inhabi. in
 me vir christi. Cum enim infirmior tunc fortior sum
 et potes. **¶** Quarto quia ipsa inimicum hominis
 scilicet concupiscentiam carnis enervat et quasi ex-
 tinguit. Eccl. xj. Valicia. i. infirmitas unius
 horum oblivione facit luxurie magne. **¶** Qui-
 to quia ipse facit homines de morte cogitare. Un-
 de ezechias infirmatus dixit. Ego in die. die. me.
 va. ad portam inferi. Isa. xxxviii. Et faciet etiam
 facta sua disponere. Ibidem. Disponde domui
 tue quia morieris tu et non vines nihil autem est uti-
 lius quam de morte et de alia vita cogitare. quia ex
 hoc cavet homo de peccatis. Isa. vij. Demo-
 rare novissima tua et ineter. non peccet. Legitur
 in vita ipsa. quod quidam abbas discipulo infirmo
 petenti sanari respondit. Rem tibi necessariam
 rubiginem amittis. Si aurum es per ignem proba-
 tus. ad meliora proveheris. **¶** Quia ergo in-
 firmitates et tribulationes sunt ita utiles et etiam
 sunt via ad celum ducentes. ideo sunt valde
 congrue ad ipsam gloriam futuram possiden-
 dam. et ideo libenter debemus eas sustinere.
 Et si volumus eas libenter et cum patientia
 sustinere. debemus habere oculos mentis ap-
 tos. Unum scilicet ad gloriam paradisi. quam per
 passiones acquirimus. Quia ut dicit Gregorius
 consideratio premij minuit vim flagelli. et al-
 terum ad penas purgatorij et inferni. quas per
 passiones euadimus. Augustinus. Ideo divi-
 na bonitas irascitur in hoc seculo ne irascatur
 in futuro: et misericorditer adhibet tempora-
 lem severitatem. ne eternam iuste inferat ultio-
 nem. Et sic patet primum. **¶** Secundo apo-

stolus probat hanc gloriam esse futuram. per
 desiderium humane creature. Et est talis ra-
 tio. Naturale desiderium hominis non potest
 esse frustra quia demonstraret imperfectionem
 facientis qui tale desiderium posuit et fecit in
 homine. Exemplum de fenestra domus que
 nunquam deberet aperiri. manifestus est quod talis
 fenestra esset frustra. et per consequens ma-
 gister qui fecit eam non fuit perfectus. Sed
 omnis homo naturaliter desiderat perfectum
 bonum quod est gloria dei. que in revelatione
 filiorum dei dabitur. Huius rationis maior
 est notissima. et ideo ipsam silet. Dicitur autem
 ponit et probat. Et hoc est quod dicit. Be-
 nedico quod futura gloria revelabitur in nobis.
 quia expectatio creature. i. hominis. qui est om-
 nis creatura eo quod habet convenientiam cum om-
 ni creatura ut dicit Gregorius. scilicet cum ele-
 mentis. vivere cum arboribus. sentire cum ani-
 malibus et intelligere. cum angelis. vel quia est
 finis omnis creature. Marci. xvj. Predicite
 euangelium omni creature. i. homini. Expe-
 ctatio inquam hominis. i. naturale desiderium
 hominis expectat. i. expectando desiderat re-
 velationem filiorum dei id est desiderat glori-
 am dei quam filii dei habebunt quando osten-
 dentur esse filii dei scilicet in beata resurrectione. j.
 Job. iij. Filii dei sumus? non dum apparuit quid
 erimus. cum autem apparuerit similes cri-
 mus. Et benedico quod homo naturaliter expe-
 ctat illam gloriam futuram. quia ipsa creatura
 .i. homo subiecta est multe vanitati corruptio-
 nis et mutabilitatis quam vanitates homo non
 vult. quia omnis homo naturaliter refugit ma-
 lum. Sed deus est iusticia. propter peccata primo
 mundi subiecit eam. i. hominem illi vanita-
 ti corruptionis et mutationis. Gene. ij. Qua-
 cumque die comore morte mori. Subiecit tamen eam
 illi vanitati in spe finaliter liberandi ab illa va-
 nitate corruptionis et mutationis. scilicet in glo-
 ria filiorum dei. Tunc enim homo liberabitur
 a servitute corruptionis et mutationis. j. Co-
 v. Novissime autem inimica destruetur morte
 Et iterum. Oportebat autem corruptibile hoc
 induere incorruptionem. Et sic patet secundum. **¶** Ter-
 cio probat idem. quod futura gloria revelabitur in
 nobis per desiderium omnis creature. Et est ratio talis. Na-
 turale desiderium omnis creature non potest
 frustrari. quia ut dictum est ostenderet imperfectionem
 conditoris creaturam quod est impossibile. Sed omnis cre-
 atura habet naturale quendam expectatorem et inclina-

tionem ad futuram gloriam. eo q̄ semp̄ ē mo-
do in quodam gemitu 7 dolore quasi parturi-
ens p̄ labore fatigationis. quia semper p̄ agit
ministeria a deo sibi cōstituta. tūc aut̄ quiescet
Quē aut̄ quod mouet quocunq̄ motu na-
turaliter desiderat quiescere p̄ quod patz q̄
omnis motus 7 circularis 7 rectus 7 naturalis
quodāmodo innaturalis ē tendens ad quie-
tem. In reuelatiōe aut̄ future glorie omis mo-
tus cessabit. 7 omnis creatura quiescet q̄ dū
finis quiescāt habet q̄ etiā ea que sunt ad fi-
nem quiescunt. Sed hō est finis omis creatu-
re qui tunc quiescet. ergo 7 oīs creatura tūc si-
militer quiescet. Et sic omnis creatura natura-
li desiderio desiderat quiescere. V̄^o rationis
maiorē tāq̄ notissimāz silet. minorem aut̄ po-
nit 7 pbat. 7 hoc ē qd̄ dicit. Scimus em̄. zc.
.i. benedico q̄ futura gloria reuelabitur in no-
bis. quia nos scimus p̄ occultam fidem q̄ oīs
creatura ingemiscit. i. cōtinue renouat̄ in ge-
tu suo mō. eo q̄ est in continua opatōe. et mu-
tatōe 7 parturit vsq̄z ad huc. i. per totū tem-
pus durat. Omnis creatura ē quasi parturi-
ens. quia ē in cōtinua motione 7 continue ex-
plet 7 implet ministeria a deo sibi constituta.
S̄ sup. qd̄ continue mouet 7 laborat natura-
liter desiderat quiescere. S̄ in illa gloria omnia
quiescent. ergo oīa desiderant illam gloriam.
et sic patet tertium. Quarto idem probat
per desiderium qd̄ habent sancti viri ex reue-
latiōe spūs sancti. Et ē ratio sua talis. Impos-
sibile est esse fallum quod spūs sanctus sc̄tis vi-
ris reuelat. sed nos qui habem⁹ primitias spi-
ritus sancti ex eius reuelatione expectantes su-
mus adoptionē filioz. i. redemptionē corporis
nostri. i. gloriosam resurrectionem. in qua 7 per
quam apparebit q̄ nos sumus filij dei adopti-
ui 7 redempti a dno. nos inq̄ sic expectantes
ingemiscimus. i. quotidie renouamus gemit⁹.
q̄ hec gloria non cito venit. q̄ vt dicit. Pro-
uer. Spes que differtur affligit aīam. Psal.
Deu mibi quia incolatus meus plonatus
est. Huius rationis maiorē tanq̄ notā nō
ponit. minorem aut̄ ponit. Et hoc ē qd̄ dicit.
Non solum aut̄ illa. s. omis creatura expectat
reuelationē filioz dei s̄ 7 nos ipsi qui habem⁹
primitias spūs. glo. et tpe 7 dignitate siue pfe-
ctione. Sed nōne patres x. te. spūs sanctum
habuerunt. Ad quod dicendum q̄ apli pri-
mo habuerunt spūs sanctum in signo visibili.
Act. ij. Apparuerunt illis disp. lin. tanq̄ ignis

Ioh. vij. Rōdū em̄ spūs erat datus. s. in si-
gno visibili. Vel dicendū q̄ q̄ li habuerant
primitias spūs sancti. quia ipsi fuerunt primi q̄
per spiritū sanctum xpo adheserunt. V̄^o in
nouo testam. 7 in fide xp̄i ipsi fuerunt primitie
spiritus. 7 ideo magis cari 7 accepti deo. sic p̄-
mitiue ficus canores sunt. Nos inq̄ ingemi-
scim⁹. s. inq̄ desiderij expectātes adoptiōez
filioz dei. i. quando in filios dei adoptabim⁹
quod erit quando similes ei erimus. scz glori-
osi in aīa 7 corpore. Unde talis adoptio erit
redemptio corporis nostri. quia tunc virtus
passionis christi per quam redempti sumus
applicabitur corpori nostro propter quaz glo-
riosum efficietur. Et sic patet certitudo illius
glorie quam p̄ passiones presentes recepturi
sumus. quam homo et omnis creatura expe-
ctat quia in illa gloria sol 7 luna et omnia ele-
menta induent nouā gloriā 7 quiescent. **Ysa.**
xxx. Et erit lux lune sicut lux solis. 7 lux solis
erit septemplex sicut lux septem diez. In-
gemiscamus ergo si nō facimus opera digna
illa gloria et si faciamus opa digna ingemisca-
mus quia non cito inuis ad gloriam. Et nota
hic de ara filia caleph. que sedens sup asinas
et vadēs ad viz suū ingemuit. cui pater dedit
irriguum superius 7 inferius. Ara vt di. **Gre-**
gorius. est anima iusti deo desponsata que se-
det sup asinā quando sensualitati ratio domi-
natur. et anima dominat̄ carni et tūc vadit h̄-
sus virum suum scz deū cui deus pater dat ir-
riguum superius scilicet p̄ dilatione future
glorie. **Ps.** Quando veni. et appare. ante do-
de me. fuerunt mibi lacrimę mee panes die ac
nocte. Dat etiam irriguum inferius scz p̄ in-
colatu presentis miserie. Tota em̄ vita nostra
plena est miserijs 7 tamen in istis miserijs cu-
piunt multi diu stare. Et sic patet totū de epi-
stola.

Dñica q̄nta de uā. s̄mo. lxxiiij.

Quā turbe mul-
te irruerent in hic. vt audi. verbus
dei et stabat ipse secus stagnum ge-
naz. **Luce. v.** Ad tria principaliter filius dei i-
dutus carne hūana venit in mundum. **Pri-**
o ad veritatem docendā q̄ falsitate ceci eram⁹.
Iohann. xvij. Ego ad hoc natus sum et ve-
ni in mundum vt testimonium perhibe. **ve.**
Secundo ad peccata et opera dyaboli
dissoluendum et destruendum. Quia pec-

catis ligati eram? j. Jo. iij. In B apparuit fili⁹
dei vt dis. opera dyab. Tercio ad vitam gra-
tie et glorie nobis dandam. qz oēs in mor te d-
tinebant. **Yoh. x.** Ego veni in mundum vt vi-
tam habeant. et abundantius habeant. **Ibi-**
dem. Sic deus dilexit mundū vt filiū suū da-
ret vt oīs qui credit in ipsum nō pereat s̄ ha-
beat vitam eternam. **Prīmū** istorum videli-
cet veritatis doctrina perfecte in hoc euange-
lio continet. Nam et populus cū seruoze au-
diebat. qd patet quia irru. in hiesum et chris-
tus veraciter z graciose docebat eos. quia se-
dens d nauicula docebat eos. In quo quidez
euāgelio septem continent. **Prīmū** est frequen-
tia et deuotio ppli ad verbum dei audienduz
ibi. Cū turbe irru. in hiesum vt audi. ver. dei
et ip. sta. se. stag. ge. **Stagnum** genazareth vt
vi. Beda. idem est quod mare galilee tyberia
dis. sed mare galilee dicit ab adiacente puin-
cia. mare hō tyberiadis a p̄cia ciuitate quam
herodes in honore tyberij cesaris edificauerat.
Stagnuz hō genazareth dicit a natura
ipius lacu qua crispantibz vndis ex se auram
excitare phibetur. **Mare** hō dicit consuetu-
dine hebreoz qui omnem cōgregatiōem aq-
rum appellant mare. **Secūm** est doctrina chris-
ti ad populum instruendum ibi. ascendēs at
in vnam nauiculam que erat simonis rogauit
eum a terra reducere p̄nsillū et sedens de na-
uicula docebat turbas. **Tercūm** est p̄ceptū xpi
ad hōies per pisces signatos piscandum ibi.
Quartū est p̄ceptū xpi ad hōies per pisces signatos piscandum ibi.
Quintū est p̄ceptū xpi ad hōies per pisces signatos piscandum ibi.
Sextū est p̄ceptū xpi ad hōies per pisces signatos piscandum ibi.
Septimū est p̄ceptū xpi ad hōies per pisces signatos piscandum ibi.
Octimū est p̄ceptū xpi ad hōies per pisces signatos piscandum ibi.
Nonū est p̄ceptū xpi ad hōies per pisces signatos piscandum ibi.
Decimū est p̄ceptū xpi ad hōies per pisces signatos piscandum ibi.

diendi verbum dei. **Amos. viij.** Ecce ego im-
mittā famem in terrā nō famē panis nec sitim
aque. s̄ famē audiendi verbū dei. Et h̄ eadez
fames erit in fine mundi qñ oēs inde cōverte-
tur et auide querent q̄ eos doceat. **P̄s.** Con-
uertent ad vespam scz mundi. et famē patie-
tur vt canes. s̄ audiendi verbum dei. et circū.
vt inueniāt doctorem. **Si** hō non fuerint sa-
turati scz verbo dei. murmurabūt. i. dolebunt
et conquerentur. **Vodo** aut tot sunt p̄dica-
tores q̄ nō est auiditas in p̄lo ad audiendum
verbum dei. immo verbū dei conuersuz est in
nauseam. **Ru. xxj.** Nauseat aia nra sup cibo
isto lenissimo. Et tñ erat cibo opti⁹ oīs saporis
in se suauitate habens vt dicit in li. **Sap.**
Sic ē verbū dei et mltomeli⁹. et tñ hōies nau-
seant sup p̄lo qd est pessimuz signū infirmita-
tis anime. **Sicut** em cū auiditate sumere cibū
corpale et bene masticare et digerere ē signū
magne sanitatis corpis. et nō sumere cibū vel
sumptū non retinere ē signū magne infirmita-
tis. sic libenter audire verbū dei. et in corde re-
tinere ē signū aie sane. et non audire vel audi-
tū non retinere. ē signū infirmitat⁹ aie et nihil
p̄ficiētis. **Hebre. iij.** Non em p̄fuit ill⁹ ser-
mo audit⁹ nō admixtus fidei. s̄. viue q̄ p op⁹
demonstratur. **Secūdo** causabat ex gratiosita-
te p̄sone. erat em xps affabilis valde z gratio-
sa persona. **P̄s.** Specōsus forma p̄ filiis ho-
minū. Diffusa ē grā in labijs tū s. **Idē.** An-
xit te deus de⁹ tu⁹ oleo leticie. **P̄dicator**
autem affabilis et graciosus aspectu multum
attractat delectat. p̄uerbium ē. cū ioculator
displicet eius cantilena non placet. et econuer-
so cum ioculator placet eius cantilena placet
Cri. Signū studiosi agrico le ē messis secūda
signūz boni negociatoris ē teca referta. signū
graciosi p̄dicatoris ē ecclesia plena. **Tercio**
causabat ex efficacia loquendi. erat em verba
xpi efficacissima et tangētia cor. **Hiere. xxij.**
Rōne verba mea q̄i malle⁹ conterens petras
Yoh. vij. Nunq̄ sic locut⁹ est hō. **Rōne** ver-
bū salutatiōis marie ad elizabeth sanctifica-
uit iohannē in vtero existentes et exultare cū
fecit. quia formatū fuit in ore christi z egressū
p os marie. et intrauit per aures elizabeth. vt
dic̄ **Cris.** Si ergo verbū christi adhuc in vte-
ro existentis tantam virtutem habuit q̄ntas
habere debuit q̄ndo loquebatur p se. **Esli** lo-
quente petro omnes compuncti sunt corde z
baptizati vt dicit **Act. x.** Cecidit sp̄s sanctus

Am q̄mā s̄ p̄n. Euo⁹

37

37

37

de p̄mo

super omnes qui au. verbum. Quid debuit fieri loquente christo magistro petri. Hieronimus d. q. dum rodi eschineus exularet et legeretur illa demostenis oratio quam aduersus eum habuerat et omnes mirarentur. eschineus qui ipse audierat loquentem suspirans ait Quid dixissetis si ipsam bestiam audissetis. verba sua resonantem. Habet inquit hieronimus. nescio quid latentis energie. i. virtuose operationis. viue vocis actus et in aures discipuli de auro ore transfusa fortius sonant. Et de tiro linio di. Ad titum linium lacteo eloquentie fonte emanantem de ultimis hispaniarum galliarumque finibus quosdam venisse nobiles legimus. et quos roma ad contemplationem sui non traxit. vnius hominis fama perduxit. Et ideo christo predicante tantam virtutem dederat voci sue. quod multi relictis omnibus eum sequebantur et mares et femine. Mat. xix. Ecce nos reli. om. et se. su. t. Unde efficaciam eius loquere quedam mulier admirans surrexit in populo dicens. Beatus venter qui te portauit et vbera que suxisti Luce. xi. Quarto causabatur ex sapientia verborum. quia verba altissimi et magis ponderis proferebat. Iob. vi. Verba vite eterne habes. De salomone dicitur quod propter sapientiam eius omnes desiderabant ipsum videre et multi veniebant ad eum. Et regina saba venit a finibus terre audire sapientiam eius. ut patet. iij. Reg. x. Sed christus in infinitum maiorem sapientiam habuit salomone. iuxta illud Mat. xij. Ecce plus quam salomon hic. Unde christus dum loqueretur propter altitudinem verborum eius quidam dicebant quod insaniebat. quidam quod demonium habebat. quidam quod angelus ei loquebatur. quidam credebant quod doctrina eius esset ei infusa a deo. ut ipse dicebat Iob. vii. Dea doctrina non est mea sed eius quam me misit patris. Et tales eius doctrinam intelligebant et non alij. ysaie. vij. fm aliam translationem. Nisi credideritis non intelligetis. Mat. xij. Vobis est datum nosse mysterium regni dei. Quinto causabatur ex malivolentia sacerdotum. scribarum et phariseorum. Christus namque predicabat veritatem et non reuerentiam personarum. Mat. xxij. Magister scimus quod verax es et viam dei in veritate doces. non enim respicis personam hominum. Et ideo quod sacerdotes et pharisei multum reprehensibiles erant. christus mirabiliter et multum contra eos loquebatur quasi in omni predicatione. et quod ipsi odiosi erant populo. ideo christus ex hoc magis placebat et plu-

res ad eum veniebant. et hoc peccatis nostris exigentibus usque hodie durat quod si quis non solum loqueretur. sed persequeretur clericum mirabiliter placeret populo. et hoc est propter malitiam clericum. Sexto causabatur ex beneficiis que conferebat. nam virtus dei de illo exibat et facta. om. Mat. vij. Surdos fecit audire et mutos loqui. Faciebat etiam aliquando populo mirabilia conuicia ut patet Iob. vij. et. viij. Septimo causabatur ex sanctitate vite. nam ad sanctum iohannem predicantem multi vadunt et si nihil facit contra suam predicationem. sed eas fruatur christus aut nullum malum faciebat. Iob. vij. Quis ex vobis arguet me de peccato. j. Pet. ij. Qui peccatum non fecit nec inuentus est dolus in ore eius. Item omnia que predicabat ipse prior omnia faciebat. Actu. j. Cepit iesus facere et docere. Item asperam penitentiam faciebat in artissima paupertate. Mat. viij. Vulpes foueas habent et vo. ce. ni. filius autem hominis non habet vbi caput suum reclinet. Octavo causabatur ex utilitate audientie. verbi dei habet enim vbi dei. vij. bona efficere in audiente. Et primo est quod illuminat intellectum. Psal. Lucerna pedibus meis et. Et ideo verbum dei est ostium ad habendum fidem. Quia ut dicitur apostolus Ro. x. Ergo fides est ex auditu. auditus autem per verbum christi. Secundo quod inflammat affectum ad amorem celestium. Unde loquente petro cecidit spiritus sanctus. quod ignis diuinus est super omnes qui audiebant verbum. Actu. x. In cuius figura ysaias dicitur debet mitti ad predicandum volauit ad eum vnus de seraphim et calculo ignito quem forcipe tulit de altari tetigit labia eius et sic inflammatum alios inflammat. ysa. vi. Psal. Eloquium domini inflammat eum. Tercio quia facit audientes filios dei. Iohannis. x. Illos dixit deos ad quos sermo dei factus est. Quarto quia pascit animam. Mat. xij. Non in solo pane viuit homo sed in omni verbo quod procedit de ore eius. Quinto quod sanat. Sapientie. xvj. Neque herba neque malagma sanant eos. sed sermo tuus domine qui sanat vniuersa. Dum enim monet hominem ad penitentiam ut patet in ninuitis qui ad predicationem conuersi sunt. Ione. iij. Et sanctificat hominem. Iohannis. xvij. Sanctifica eos in veritate sermo tuus veritas est. manifestus est quod animam sanat. Sexto quia liberat hominem et facit discipulum christi. Iohannis. xv. Si manseritis in sermone meo veni disci-

no. am. fructus ex vno dei

G

puli mei eritis. Et alibi. Et veritas liberabit vos. **7** **¶** Septimo qz beatificat. Luce. xj. Beati qui audiunt verbū dei et custodiunt illud **¶** Joban. xij. Sic hoc scitis beati eritis. si feceritis ea. Sed quia verbum dei tot bona efficit dicit Aug. etiā de verbis dñi. qz verbū dei est cum tanta reuerentia et diligētia audiendum cum quāta corpus xpi videndum et tractandum. Et sic patet primū. **¶** Secundo ponit doctrina xpi ad populū instruendū. qz ascen. in v. na. **¶** Ubi nota qz nauis xpi est nauis innocentie in qua xpc venit in mundū. Nauis petri est nauis penitentie. qz petrus pfectā penitentiā fecit. Est em̄ penitentiā fm̄ Greg. preterita mala deplangere et plangēda iterū nō cōmittere. Qd̄ beatus petrus perfecte fecit. Luc. xxi. Egressus fo. f. ama. Hec penitētia p̄ crucem designatur. Mat. xvj. Si quis vult v. post me. zc. tol. cru. su. i. penitentiā et sequatur me. Hanc nauē scz crucem ascendit xpc vt pfecte posset docere. Tunc em̄ p̄dicator pfecte docet qm̄ in se ostēdit facto quod p̄dicat verbo. et ideo xpc crucē ascendit. et de ipsa mirabilia docuit. Quia vt dic̄ Aug. In christo pendēte in cruce. inuenit exemplū om̄is perfectionis. Docuit ergo xpc pendēs in cruce tredecim p̄fectissima exempla quibz tota vita humana p̄fecte informat. **¶** **1** **¶** Primo ergo docuit exemplū caritatis qz iustus pro iniustis moritur. amicus p̄ inimicis. deus p̄ hominibus. Ro. v. Cōmendat deus caritatem suam in nobis. qm̄ cum inimici essemus recon. su. dō p̄ mortem filij eius. **¶** Uix em̄ p̄ iusto q̄s moritur. sed pro impijs et peccatoribz q̄s audeat mori. Bern. Sup̄ om̄ia amabile te mi. reddit bone hiesu calix quem sumpsisti opus redemptionis nostre. **¶** **2** **¶** Secūdo docuit exemplū penitentie. qz a planta pedis vsqz ad verticē nō fuit in eo sanitas. vt dicit̄ ysa. j. Treno. j. Vos om̄es qui trāsitis p̄ viā attendite z videte si est dolor sicut dolor me. **¶** **3** **¶** Tercō docuit exemplū largitatis qz ad vnum verbū dedit regnum suū latroni. Lu. xxiij. Hodie mecum eris in paradiso. Nota hic de alexandro qui nihil dedit respectu xpi et tñ largior hō de mundo fuisse dicit̄. Et sic dedit latroni. ita paratus est dare om̄i petenti. Ad hanc ergo largitatē signandam manibz p̄foratis pependit in cruce. qz de homie largo dicit̄ ip̄e habet manus foratas. **¶** **4** **¶** Quarto docuit exemplū paupertatis qz ipsa abundantia boni et

*Sancti xpi p̄dicatione in cruce
h̄ p̄fectissima exempla ad
vita vita humana p̄fecte info.*

fons aque viue nudus et sitibundus moritur **¶** Joban. xix. Sitio. Treno. iij. Recordae pauper. et trā. me. absinthij et fellis. memoria me. mor. ero et tabescet in me anima mea. **¶** **5** **¶** Quinto docuit exemplū humilitatis. quia mortē abiectissimā elegit et cum iniquis deputat̄ est **¶** Phil. ij. Humiliauit semetipm̄ factus obediens vsqz ad mortem. mor. antez cru. **¶** Psal. Ego sum vermis et nō homo. **¶** **6** **¶** Sexto docuit exemplū pietatis et mansuetudinis. qz ad interfectores suos ostēdit viscera pietatis di. Lu. xxij. Pater dimitte illis quia nesciūt quid faciunt. Quod verbum ita fuit visum magne perfectionis audientibus. qz audito hoc verbo multi sunt ad christum conuersi. vt dicit̄ Hieronimus. Hieremie. xj. Ego q̄si ag. mansue. qui por. ad vi. Longino etiam qz perforauit sibi latus dedit visum. **¶** **7** **¶** Septimo docuit exemplū constantie. quia non fugit sicut discipuli. sed processit eis obviam dicens. Quem queritis. Quibus respondentibus hiesus nazarenus: ait. Ego sum Jobanis. xvij. **¶** **8** **¶** Octauo docuit exemplū sapientie. quia tam sapienter decepit luciferum. z fecit sicut piscator hamo quem abscondit sub verme. sic christus deitatem sub humanitate abscondit. et dyabolus qui credidit ip̄s capere captus est. Job. xl. An extrahere poteris leuiathan hamo aut fune ligabis linguā eius **¶** **9** **¶** Nono docuit exemplū obediētie. **¶** Mat. xxvj. Pater si possibile est transeat a me calix iste. verūtamen nō sicut ego volo sed sic tu **¶** **10** **¶** Decimo docuit exemplū patientie. quia depilatus cōspuitus. collaphizatus. verberatus. et false accusatus. morti condemnat̄. affixus cruci et mortuus non aperuit os suū. ita vt miraret̄ p̄ses di. **¶** Marc. xxiij. Non respondes quicqz. vides in q̄ntis te accusant. **¶** Und̄ propter eius nimiam patiētiā herodes spreuit eum tanqz insanū indutū veste alba vt dicit̄. **¶** Luc. xxij. ysa. liij. Sicut ouis ad oc. du. et q̄si ag. co. ton. se obmu. et nō ape. os suū. **¶** **11** **¶** Undecimo docuit exemplū victorie qz mouēs vicit oia. **¶** Jobā. xvj. Cōfidite qz ego vici mundum. **¶** Aug. Vanū inermi et affixa cruci debellauit aereas potestates. **¶** **12** **¶** Duodecimo docuit exemplū cōpassiois. qz in tāta pena constitutus. p̄passus ē matri di. **¶** Jobāni. ecce mater tua **¶** Jobā. xix. Cōpassus est petro negāti se et respexit eum. **¶** Cōpassus ē toti generi humano. **¶** Et ideo cuz clamore valido z lacrimis

affecit seipm et exauditus est pro reuerentia sua. **Hebr. v.** **T**redacio docuit exempluz completionis et pfectonis. qz omnia que cōstituit ei pater cōpleuit. pfectit et cōsummauit. 2 ideo ait. **Consummatus est et inclinato capite emisit spiritū.** **Johā. xix.** Bene ergo di. q se- tens docebat turbas de nauī. i. pendens i cru- ce docuit sancta exempla omnū virtutū 7 om- nis pfectōnis. Et sic patz secundū. **Tercio** ponit pceptū xpī ad homies p pisces sig- nos piscandū ibi. **Duc in altum zc.** Quia sic dicit apłus. **j. Cor. ix.** nunqd deo cura est de bobus. Similiter nec de piscibz capiendis vt ppter eos pceptum posuerit. Sed ad aliū significandū hoc dixit nam altum pelag^o fm allegoriā est gentiū multitudo p fundata in abyssu errorū 7 peccatorū. **U**t ergo chřstus cessauit loqui iudeis. i. post mortem et resurre- ctionem suam. dixit petro tanqz capitaneo et alijs apłis vt intrarent gentiū p funditatē et ibi laxaret retia sua. **Mat. xxvii.** Docete om- gen. bap. eos in no. zc. **U**num rete est articu- loz fidei. aliud est virtutum. aliud est donoz spū sancti. aliud est sacramētoz ecclesie. Om- nia illa retia expandērūt apli sup gentes et ce- perunt innumerabile multitudinem hominū 7 **q. Cor. xij.** Cum essem astutus doło vos cepi **Hiere. xvj.** Ecce ego mittā piscatores multos et piscabunt eos. Et quare tot pzendiderūt. certe qz xp̄c erat cū eis in nauī. **Mat. xxvii.** Ecce ego vobiscum sum omī die vsqz ad cō- sum. se. Quia nisi gratia xpī fuisset cuz apłis in faciendis miraculis et i alijs opibz paucos pisces cepissent. sicut et moderni temporis p- dicatores paucos infidelū cōuertūt. Et ideo nō debēt vocari piscatores. s. venatores 7 to- ta die venāt et nihil capiūt. **Hiere. xvj.** Dit- tā eis multos venatores et venabuntur eos. Sed apli p gratiā xpī et p spū sanctū. quem in maxima copia ceperūt cōcluserūt in dictis reti- bus magnā hoim multitudinem. Sequitur 7 annuerūt socijs qui erāt in alia nauī vt veni- rent et eos adiuarēt. **D**ue naues sunt eccle- sia gentiū et iudeoz et de vtraqz fuerūt pesca- tores. **P**etrus ergo et aliq apli de ecclesia in- deoz. annuerūt piscatoribz qui erāt in alia na- uī. i. in ecclesia gentiū. sicut fuerūt martires et cōfessores quibz ostēderūt voluntatē dei esse. vt ipi cum eis piscarent. **Luce. x.** Designauit dominus et alios. lxxij. et emisit illos binos an- te faciem suā. Et sic predicatoroz de gentibz

insimul cum apłis impleuerūt duas naues de homibus cōuersis scz triumphantē et militā- tem ecclesiā. Et nota qz di. **Rumpebat** antes rete qz nō omnes cōuersi steterūt in reti fidei et virtutuz et sacramentoz. immo multi egressi sunt et fortissime frēgerūt rete in multis locis puerentes et fidem et virtutes et sacramēta nam exiuit et fregit **Arrius Sabel Fotinus Manicheus** et multi aliq turpiter retia supra dicta et p psequēs ecclesiā vastauerūt. **Psal. 79** **E**xterminauit eam aper de silua. et singularis ferus depastus est eam. **j. Job. ij.** Et nobis. p- dierunt sed ex nobis nō erant. nam si fuissent ex nobis permansissent ptiqz nobiscū. **j. Thi. iij.** Spiritus manifeste d. qz in nouissimis tē- poribz discedent quidā a fide attendētēs spi- ritibus erroris et doctrinis demonioz. **S**z at- tende quid petrus anteqz retia laxarent re- spondit di. **P**receptor p totam noc. la. ni. ce- pimus. **I**n quo verbo duo significant. **P**ri- mum inutilitas predicatoroz vt. test. et etiā no- ui qui pdicant verbū dei gratia chřsti eis nō opitulāte. **P**redicatores em vt. te. piscabant in nocte. qz in vt. te. omnia erant velata et obte- nebrata caligine. **Job. ij.** Obtenebrent stelle. i. pdicatores caligine ei. **I**n cui⁹ figura moy- ses volens p̄lo p̄dicare velabat faciem suā. **E**rodi. xxxij. **I**n hui⁹ etiā figura dum domi- nus daret legem moyysi in monte synay. ope- ruit nubes montem. **Ero. xix.** Similiter vñs apparuit in nebula in templo salomonis iouz dedicaret. **ij. Regū. viij.** **P**iscabant etiā so- lum iuxta terram. qz sola terrena repromitte- bant. **ysaie. j.** Si volueritis et audi. me bona ter. come. Et ideo nihil ceperūt. quia nec vnā animā in nauem celi miserūt. **Hebr. vij.** Ni- hil em ad pfectum adduxit lex. Sed postqz chřstus fuit passus et glorificatus et spiritus- sanctus datus. omnia facta sunt clara. et celū est apertum et mirabiles gratie sunt date 7 p- dicatozibus 7 populo. Et ideo predicatoroz noui testamenti non piscantur in nocte sed i- claro lumine. nec iuxta terram quia non pro- mittunt terrena. sed vadunt in altum quia repromittunt celū et celestia. **Mat. xij.** De- nitentiam agite appo. e. re. ce. **Philipēses. iij.** **N**ostra conuersatio in celis est. Et ideo mul- tos pisces transmittunt ad nauem celi. **P**re- dicatores etiam noui testamenti quando gra- tia dei eis et populo nō suffragatur nihil p̄e- dunt. Et ideo petrus dixit. **I**n verbo tuo la-

in probas
79
velata nocte laborant
in verbo tuo laboranda rete

Labo rete. id est in gratia verbi tui. Et propte-
rea predicatorum semper in principio predica-
tionis debent spiritus sancti gratiam inuoca-
re quia sine ipsa nihil prendunt. ¶ **Secundū**
est status peccatoris qui in predicto verbo tri-
pliciter describitur. scilicet tenebrosus. laboriosus
et infructuosus. ¶ **Primo** describitur te-
nebrosus. quia per totam noctem di. Et si secundum be-
atam Iob. omnes quippe inuoluimur tene-
bris. quia ut philosophus dicit. anima nascitur sicut
tabula rasa in qua nihil est depictum et ad per-
fectionem scientie vix aut nunquam homo per to-
tam vitam peruenire potest. tamen peccator ma-
xime tenebris est involutus. Iohan. iij. Dile-
xerunt homines magis tenebras quam lucem. erant
enim eorum mala opera. Unde peccator compa-
ratur nocte et buboni que in claritate diei ni-
hil possunt videre sed in obscuritate noctis.
Peccator est sicut hely qui lucernam dei non
poterat videre antequam extingueret. j. Reg. iij.
Sic peccator nihil clarum potest videre sed si quod
est male fumigans. ¶ **Secundo** describitur la-
briosus quia laborantes dicitur. Peccatores ma-
lum laborant et sollicitantur in acquirendo tem-
poralia bona et conservando. Sap. v. Ambu-
lanimus vias difficiles lassati sumus in via ini-
quitate. Hiere. ix. Ut inique agerent labo-
raverunt. Et huius ratio est quia peccatores
habent multos dominos quibus oportet eos
seruire scilicet omnia vicia a quibus tenent. Hiere-
mie. xvj. Seruietis dijs alienis qui non dabunt
vobis requiem. Eccl. v. Saturitas diuitis non
sinit eum dormire. Iob. xv. Sonitus terroris
semper in auribus illius. Tercio describitur infru-
ctuosus. quia nihil cepimus dicit. Quid ca-
pit diues de omnibus diuitijs suis. certe nihil.
Iob. xxvij. Diues cum dormierit nihil secum
auferet. aperiet oculos suos nihil et inueniet. Ex-
emplum de illo diuite qui dicebat. Anima mea
habes multa bona reposita in an. plurimos.
requiesce. come. bi. epu. Et dictum est ei. Stulte
hac nocte repe. ani. t. a. te. et que pa. cui. erunt
Luc. xij. Similiter deliriosus quid capit de om-
nibus delictis suis cum ipse fiat cibus vermium.
Eccl. x. Homo cum mortuus fuerit heredita-
bit vermes. Similiter superbus et vaniglorio-
sus: quid capit de honore suo cum ipse recon-
datur sub terra et conculetur ab hominibus et be-
stijs. et proiciatur ad foueam sicut asinus. Hiere.
xxij. Sepultura asini sepelietur putrefactus
et proicietur extra portas hierusalem. Et ideo re-

cte vita peccatorum comparatur aranee que cui-
scerat se et tota die obseruat ad foramen ut ca-
piat unam muscam. ysaie. lix. Telas aranea-
rum texerunt. Et sic patet tertium. et quartum
quia tertium non poterat bene exponi nisi cum
quarto membro. Quinto ponitur humilis petri
prelocutio ad christum reuerendum quia
petrus cum hoc vidisset procidit ad genua hie-
su di. Et a me domine quia homo peccator
sum. Et reuerentia etenim petrus locutus est
reputans se indignum quod tam sanctus homo se-
cum maneret. et ideo pro reuerentia accessit ei
bona gratia. ut habetur Eccl. xxij. Pro re-
uerentia accedet tibi bona gratia. Quis pro-
teritium debuisset bene dicere. scilicet. Domine sta-
mecum quia ego peccator sum. et si sum pec-
cator ergo cecus. infirmus seruus et morti con-
demnatus. Sta ergo mecum ut me illumies
quia tu es lux. Iohannis. j. Erat lux vera que
illuminat omnem hominem venientem in hunc mun-
dum. Sta mecum ut me sanes quia medicus es.
Actu. x. Qui pertransiit omnibus benefaciendo
sanando infirmos et oppressos a dyabolo.
Sta mecum ut extrahas me de dyaboli ser-
uitute. quia tu es liber sicut vere filius dei. ad
Gal. iij. Qua libertate christus nos libauit. Sta
mecum ut liberet me a morte. quia tu es vita
Iohannis. x. Ego vitam eternam do eis. quia ego
sum resurrectio et vita. Et sic patet quintus.
¶ **Sexto** ponitur apostolatus petri prefigu-
ratio ad homines capiendum et hoc est. Noli ti-
mere ex hoc enim er. ho. ca. i. ex his que ex parte
tua habes scilicet ex tua fide. quia me dicite duc
in al. et lax. re. vestra. vere credidisti pisces
capere tanquam pisces ad imperium meum conue-
nirent et intrarent retia. Quam fidem petrus
expressit. Mathei. xvj. di. Tu es christus filius
dei viui. Et ideo petrus est vocatus. nam pe-
trus interpretatur agnoscens. quia vere et super
omnes cognouit christum. Et tua obediencia quia sta-
tim voci mee obedisti et in altum pelagus proci-
ceres retia. Ps. In auditu auris obed. mihi. Pec-
cusauit se petrus propter laborem quia tota nocte la-
borauerat in piscando. nec propter inutilitatem quia ni-
hil prendiderat. Ex his enim duobus consuevit
se homo excusare a mandato implendo. scilicet
propter laborem et propter inutilitatem. Sed
beatus petrus nihil horum allegauit cum posset. sed
simpliciter obediuit. et benedictus ipse et om-
nes qui ipsum sequuntur. Sen. xxij. In semine
tuo benedicent omnes gentes terre. quia obedi-

sti vocati mee. Et ideo simon vocatus est. nam simon interpretatur obediens quia christo obediuit in omnibus. Et tua reuerentia quia te indignum meam presentiam indicasti. et ideo me sanctum reputasti. et te peccatorem agnouisti. **Mat. viij.** Dñe nō sum dignus vt intres sub tectū meū. Et ex tue artis innocētia. nāz nō exeres dolos. nō facis vsuras. nō rapis aliena. sed p piscatōem artē licitā. nī mali cōtinentē. victū necessariū qris. **Gene. iij.** In labore vultus tui vesceris pan. t. **Psal.** Labores ma. tua. qz mandu. bea. es et bene tibi erit. **Multi** ppter mala que opati sē nō sunt digni fidei et penitētie gratiā obtinere. **Ro. j.** Qui cū iusticiā dei cognouissent nō intellexerūt qm̄ qui talia agunt digni sūt morte. et nō solum qui ea faciūt sed etiā qui cōsentiriū facientibz. Et bis ergo qtuor que habes eris capiēs hoies ad eadē quatuor. **Primo** ad tuā fidem. nam in fide tua fides ecclesie sū dabit. et in ipsa omnis homo saluabit. **Mat. xvj.** Tu es petrus et sup̄ banc petrā. i. sup̄ fidem quā habes edificabo ecclesiam meā. **Secundo** ad tuā obedientiā. nam te faciā caput et patrē oīz fidelīū. **Joh. xxi.** Pasce oues me. Et tibi omnes obedire tenebunt et nō solum tibi sed etiā tuis successoribz. **Luce. x.** Qui vos audit me audi. et qui vos spernit me spernit. **Hebre. xij.** Obedite p̄positis vris. et subiace te illis. **Tercio** ad tuā reuerentiā. qz omnes fideles te tanqz patrē reuerēbūt et me in te et p te. **Galla. j.** In me glorificabūt deū. **Quarta** reuerētia beato petro fuerit exhibita et cōtinue exhibet. nō oportet demonstrare. qz ad oculū patet. nam ora impatorū cum magna reuerētia osculant ossa piscatoris et nō soluz ossa sed et vestigia pedū. **Quarto** ad tuāz artē. **Duplicem** artē habuit beatus petrus scz artē innocētie an̄ p̄uersionē. vt dictū ē. et artem excellētie post cōuersionē que fuit absoluerē hoies a pctis et sanctificare eos. verbum dei p̄dicare. cor̄p̄ christi cōficē. ecclesie sacramēta cōferre. demonia ab hominibz expellere. mortuos suscitare. infirmos sanare et aīmas ad celum transmittere. **Mat. x.** Infirmos curate. mortuos suscite. leprosos mundate. demones eycite. **Ibidē. xvj.** Quodcūqz solueris sup̄ terrā erit solu. et in celis. **Hec** ē excellētiō et nobilitō ars in mundo. nam vt dī. phus. **Una** ars ē nobilitō alia dupliciter. scz ratōe materie vt aurifictiua. calcifictiua. et ratōe finis. quia vna ars est finis alteri⁹ vt equestris

frenefictiue. vel qz est ad vtiliozes vel ad vniuersaliozem finem. **Unde** iudices et milites qui habent defendere et regere bonū statum totius ciuitatis habent nobilitōē artē qz oēs alij. **Sic** ars petri et ministroz christi est circa nobilitōem materiam mundi. scz circa aīmas et corpus christi et veritatem docendā. **Item** est finis oīm artiu. **Eccl. xij.** Deum time et mandata eius obserua. hoc est omnis homo. **Item** est finis vniuersalis omniu et super omnia vtilis. quia cum omnia odinent ad hoīem. et hō ordinetur ad deū manifestum est qz redire ad deum et beate viuere est finis vniuersalis omnium. **Aug.** Fecisti nos domine ad te et inquietum est cor nostrū donec requiescat in te. **Apoc. j.** Ego sum alpha et o principiū et finis. **Unā** ergo vel alteram istarū artium omnes fideles habere oportet. nam primā artem scz innocētie oportet habere omnes fideles ī seculo remanētes. vt scz de iusto lucro viuāt. **Unde** militibz querentibz a iohāne baptista quid deberēt facere vt salui fierent. respondit iohānes. **Reminem** cōcutiatis. neqz calum. fa. et cōtentis estote stipēdijs vestris. **Luce. iij.** **Secundā** artem scz excellētie habent omnes ministri ecclesie et viri perfecti de mundo exeuntes et christum p̄fecte imitantes. **Joh. xij.** Qui credit in me scilicet perfecte opera que ego facio et ipse fa. **In eodem. xij.** **Exemplū** em de di vobis vt quemadmoduz ego se. vo. ita et v. fa. **Carissimi** hēamus fidem petri. obedientiā reuerentiā. et artem eius vt possimus venire. ad gloriā in qua cum deo manet. **Et** sic patet lectum. **Septimo** ponitur petri iacob et iohānis cōuersio omnibz relictis ad christum sequendū. qz subductis ad terram nauibz relictis omnibz secuti sunt euz. **Ubi** nota qz triplex fuit vocatio apostolorū. **Prima** ad simplicem christi noticiā de qua agit **Johannis. j.** **Inuenimus** messiam qui dicit christus. **Secunda** fuit ad christi familiaritatem de qua agit in hoc euangelio. **Ubi** **Beda** dicit super hoc verbo. ex hoc iam ho. eni. cap. **Rondum** in apostolatū eligitur sed predicatur qz aliquando sit eligēdus. **Et** glo. hic super hoc verbo. et subductis ad terram nauibus etc. dicit quia ad huc habebant voluntatem redeundi ad propria. **Tercia** fuit in apostolatū quando christo relictis omnibz inseparabiliter adheserunt. de qua agit. **Mat. iij.** Venite post me faciam vo. si. pis. bo. **Ac**

Septimo

illi cōti. reli. oīmbz secuti sunt euz. zc. Et sic p3
septimum.

¶ De epistola Sermo. lxxv.

Omnēs vnani-
mes i orōne estote. j. Pe. iij. Bea-
tus petrus pater et magister xpia-
noz in epistola hodierna magnā et vtilem do-
ctrinā nos docet. In qua quidē epistola quin-
q3 facit. Primo sex virtutes vite gratie neces-
sarias possidere vnanimiter nobis mandat. in
p̄ncipio epistole. Secūdo ad patientiam in
malis habendam nos inducit et cōfortat. ibi.
Non red. malum p̄ ma. nec maledictū p̄ ma.
s̄ ecōtrario bne. Tercio horuz duas rōes assi-
gnat. ibi. Quia in hoc v. es. vt bene. be. pos.
Quarto ne in p̄lio succūbamus timorē in-
micorū a nobis excludit et firmiter assecurai.
ibi. Et q3 est qui vo. no. si. bo. emu. fueritis. s̄
et si quid pa. p̄pter iusti. beati eritis. Quinto
p̄cordialem xpo reuerentiam exhibere nobis
imperat. ibi. Dominū aut̄ xpm̄ sancti. in cordi-
bus vestris. ¶ Primo ergo beatus petr⁹ sex
virtutes vite gratie necessarias possidere vna-
nimiter nobis mandat. que sunt orōnum in-
stantia. afflictōz cōpassio amor fratruz. i pau-
peres misericordia. operū modestiā et cordis
humilitas. ¶ Primo nobis mādat. siue nos
exhortat ad instantiam orationū. qz omnes
vnanimē in orōne estote. ¶ **¶** Ubi no-
ta qz ad orationum instantiā quatuor nos de-
bent inducere. ¶ Primo magna necessitas
ex pte nostra qz in infinitis miserijs sumus. et
infinitis periculis subiacemus. Apoc. iij. Re-
scis qz tu es miser et miserabilis et pau. et nu.
et cecus. ij. Cor. xj. Periculis flu. picu. la. pi.
in so. pi. in mar. pi. in ter. pi. ex ge. pi. ex gen. pi.
in falsis fratribz. ¶ Secūdo magna libertas
ex parte dei qui inuitat nos ad petendū et iu-
rat qz quicqd petierimus dabit nobis. Job.
xvj. Amen amen dico vobis si quid peti. pa.
in nomie meo. dabit vobis p̄. et acci. ¶ Tercio
magna fidelitas nuncq3 scz angeli orōnes
nostras ante deū deferentis. Iob. xij. Quā-
do aut̄ orabas cum lacrimis. ego obtuli orati-
ones tuas ante dominū. ¶ Quarto magna
efficacia ex parte orationis. nam oratio effica-
cissima est ad obtinenduz a deo quicquid hō
petit. de cuius efficacia dictum est supra i do-
minicali euangelio ante ascensionem. Psal.

Intra oratio mea in cōsp̄ctu tuo. Daḡ vir-
tus p̄fecte orationis que ante deum vadit et
in adatū pagit. q̄ caro puenire nequit. Actū.
x. Oraciones tue et elemosine ascendent i cō-
spectu dei. ¶ Secūdo nos hortatur ad com-
passionem afflictōz qz compatiētes. Debe-
mus ergo afflictis compati propter quatuor.
¶ Primo qz vt dicit apostolus Ephe. iij.
Omnes vnum corpus sumus i xpo. caput aut̄
christus est. Si aut̄ patitur vnū membrū com-
patiunt̄ et omnia membra. ita euz patit̄ vnus
fidelis. omēs debent ei compati. ij. Corin. xj.
Quis infirma. et ego nō infir. quis scan. et ego
nō vroz. ¶ Secūdo qz in hoc xpo maxie affli-
milamur qui compatiētis miserijs nostris vo-
luit fieri homo. et eas experiri. vt ab ipis nos
liberaret. Ad hebre. iij. Non habemus pon-
tificem qui nō possit compati infirmitatibus
nostris temptatū aut̄ p̄ omnia p̄ similitudine
absq3 peccato. Job. xj. Misereor super tur-
bam. Compassus est eniz petro et respexit eū
marie magdalene et apparuit ei. Compassus
est etiam apl̄s et venit ad eos. ¶ Tercio. qz i
hoc opere multū cōmendamur et meremur.
Unde apostolus de hoc cōmendat quosdā
hebreos dicens. P̄ et vinctis compassi estis
Hebre. x. Et iob in sui cōmendatōem dices.
Compatiebat̄ quondam anima mea paup̄-
ri. Job. xxx. Cuius ratio est. quia in compassi-
one homo dat melius quod habet in elemo-
sinam proximo scz cor. Prouer. xxij. Prebe-
fi. mi. cor. tu. m. ¶ Quarto qz quicqd in hoc
opere facimus proximo christus sibi reputat
fore factum. Mat. xxv. Quod vni ex m. m.
fe. mi. fe. ¶ Tercio nos hortatur ad fraterni-
tatis amorem. quia fraternitatis amatores.
¶ **¶** Ubi nota qz p̄t̄ quatuor debem⁹ soci-
etatem et fraternitatem diligere xpianam et in
ipsa manere. Primo qz in ea maxime et excel-
lentissime p̄sone sunt. quia omnes filij dei et re-
gis magni. q̄ xtuose viuūt. et deus ē in medio
ipoz. Mat. xvij. Ubi duo vel tres cōgre. su.
in no. me. ibi sum ego i medio eoz. ¶ Secun-
do qz i ea maxim⁹ thesaurus dispensatur. scz
meritū passiois xpi et oīm sc̄toz. qd applicat̄
in remissione pctoz p̄ eccl̄astica sacra. Mat.
xvj. Tibi dabo claves reg. ce. et qd cūq3 sol. su-
per ter. erit so. et i ce. In ipsa s̄nt̄ quidē magnū
lucrū acq̄rit et dicit̄ cōsistēs i ea sup̄ moduz
¶ Tercio qz existēs i ea maximis gratijs ex-
tollunt. nam ipi liberant̄ ab oīm seruitute et i

filios dei adoptant et virtutibus et donis spiritus sancti replent. et celi ciues efficiuntur. **Eph. ij.** **I**am non estis hospites et ad sed estis ciues sanctorum et deo dei. **z. c.** **Q**uarto quod existetes in ea a deo custodiunt. nec aliquis potest eos ledere. **Iohan. x.** **N**ec rapiet eos quisquam de manu mea. **Sap. ij.** **I**ustorum anime in manu dei sunt. et non tan. illos tor. ma. **Luce. xxi.** **C**apill. de ca. ve. non pibit. **P**ropter hec aut quatuor consueverunt homines libeter aliquam societatem intrare. **Uel** quod in ea sunt persone excellentes. **Uel** quod in ea sit maximum lucrum. **Uel** quia existetes in ea privilegij magnis dotant. **U**el quia maxima pena punit si quis eos tangeret ut patet in societatis populi. **Q**uarto nos hortat ad misericordiam proxi faciendam. quod misericordes. **D**ebemus aut proximo misereri in quatuor. **P**rimo in bonorum temporalium largitione si indiget. **ysa. lviii.** **F**range esu. pa. t. et ege. va. in. in do. tu. cu. vi. nu. op. eu. **S**ecundo in doctrine et discipline eruditione docere enim nescientem. consulere dubitantem et corrigere delinquentem elemosina et misericordia magna est. **I. i. i. i.** **A**rgue obse. in. in omni pa. et doc. **P**ropter quod dicit. **j. Corinth. ix.** **N**e mihi si non euangelizauero. necessitas enim incumbit. **Q**uia elemosinam hanc spiritualem tenemur facere proximo sicut et corporalem. **T**ercio in iniuriarum dimissione. **D**imittere enim iniurias elemosina est spiritualis et magis necessaria ad salutem. **Luce. vi.** **D**imitte. et di. vo. **E**t si non remiseritis unusquisque fratri suo de cordibus ve. nec pater meus dimittet vobis. **Mat. xviii.** **Q**uarto in pia oratione. **O**rare enim pro primo est elemosina spiritualis quam faceret enim **Yac. v.** **O**rate pinnice ut sal. **Ioh. xvii.** **N**o rogo ut tol. e. de mu. s. ut ser. e. a. ma. **D**ebemus etiam pro inimicis orare. **Mat. v.** **O**rate pro persecuentibus et calis. vos. **S**ic oravit stephanus. et conuersus est saulus ut dic **Aug.** **Q**uanto ad modestiam operum nos hortat quod modesti **E**t primo circa linguam ut modeste loquamur **Ecc. xxviii.** **V**erbis tuis facito stateram et ori tuo frenos rectos. **I**n lingua enim magis immodestia et intemperantia apparet. **Yaco. iij.** **O**mnis natura bestiarum et volucrum et serpentium et ceterorum domat et domita sunt a natura humana. lingua autem nullus hominum domare potest inquietum enim malum est plena veneno mortifero. propter quod petebat propheta di. **D**onec domine custodiam ori meo. et os circum. la. me.

Secundo circa solitudinem temporalium ut ea modeste queramus. **Ecc. iij.** **U**nus est et secundum non habet. non filium non fratres et tamen laborare non cessat nec fatiantur oculi eius diuitijs. nec recogitat di. **C**ui laboro et defraudo animam meam. **C**irca hoc enim maxima immodestia reperitur. quia multi consumunt se ut temporalia acquirant. **C**ontra quod **Mat. vi.** **N**olite solliciti esse in cras. di. quid man. aut quid bi. aut quo opi. primum querite regnum dei et in. eius. et hec omnia addi. vo. **j. De. v.** **O**mnem solitudinem vestram proij. in eum. quoniam ipse. cura est de vo. **T**ercio circa eorum usum ut eis modeste et temperate utamur. **Phil. iij.** **M**odestia vestra non sit ois ho. **C**irca hoc enim maxima immodestia et abusus reperitur. quidam enim de corpore suo faciunt deum et totaliter dant se corporalibus delectationibus sine freno aliquo. **Ecclesia. ij.** **N**ec prohibuit cor meum quin omni voluptate fruere. **Phil. xij.** **Q**uorum deus vester est. **Q**uarto circa scientiam. ut ea que oportet scire velimus. **Roma. xij.** **N**on plus scia. quam oportet scia. sed scia. ad sobrie. **C**irca scibilia enim maxima immodestia inuenitur et mirabiliter nocua. **Q**uidam enim totum tempus suum expendunt in quibusdam scientijs nullius utilitatis nunquam ad sciam veritatis puenientes ut dicit **apls. ij.** **I**bi. iij. **Q**uidam insunt toto posse scientijs lucrativis ac etiam deceptivis. **Hiere. iij.** **S**apientes sunt ut faciant mala. bene autem facere nesciunt. **Q**uidam attendunt spiritibus erroris et doctrinis demoniorum. ut di. **apls. j.** **I**bi. iij. **Q**uidam conant scire ea que facultate sua excedunt ut trinitatem dei et predestinationem hominum. **C**ontra quos dicit. **Ecc. iij.** **A**ltiora tene quateris. **P**rouerb. xxv. **Q**ui perscrutator est maius opprobrium. a gloria. i. homo simplex. **H**oc figuratum fuit. **Ezo. xix.** **U**bi dicitur **E**t si bestia tetigerit montem. i. altitudinem dilapidabit. **S**exto ad humilitatem cordis et operis nos hortat. quod humiles. quod supradicta obseruare magne perfectio est. et supbia bonis operibus insidiat ut pereat ut di. **Aug.** **I**deo post omnia predicta humilitatem nos inducit. **Iu. xvij.** **C**um omnia benefeceritis. dicite quod huius inuti. sumus. **A**d humilitatem igitur seruandam quatuor nos inducit. **P**rimo est conditio nostra. **S**i enim consideremus introitum et exitum nostrum in quantum miseris implicamur habemus materiam magne humilitatis. **Ecc. x.** **Q**uid superbis terra et cinis. **Dich. vj.** **H**umiliatio tua in medio tui. **V**oluit deus ponere corpus ante

denos. vt semp homo posset respicere 7 inde humiliari. **Bern.** Quid supbis face? porcorum et cibus vermiu. **¶** Secundū est exemplum totius creature et in creatore. Nam creator seipm humiliavit et formā serui accepit et humilē matrem. humiles discipulos accepit vlt elegit. humile iumentū equitavit. humile obsequiū exhibuit dum pedes discipuloꝝ lauit. **Matth. xi.** Discite a me qz mitis sum et humilis corde. Similiter tota creatura humilitatem obseruat. dum. **mi.** terra sua humiliē implet 7 suo creatori obedit. **Baruch. iij.** stel le quoqz celi vocate sunt et dixerūt assumus et luxerunt cum iocunditate ei qui fecit illas. **¶** Tercium est magna punitio quam p supbia legimus factā. vt patet in lucifero 7 demonibus et in primis parentibz qui voluerūt eē dii. Idem patet in pharaone et nabuchodo nosor in holoferne. et sennacherb. **Iaco. iij.** Deus superbis resistit. Et ideo eius cōtrarium scz humilitatez debemus amplecti. **Col. iij.** Induite vos sicut elec. di viscera misericor die benignitatem. humilitatē mansuetudinē. **¶** Quartū est magnū meritum humilitati reddendū vt si nō terret pena alliciat merces. **Job. xxiij.** Qui humiliat⁹ fuerit erit i glia. Humilitas em̄ est mēsurā exaltatōis. qz qntū qz se huiliat tantū exaltabit. Exemplū i xpō in beata maria et in iohāne baptista. **Lu. xiiij.** Qui se humiliat exaltabit. **j. Pe. v.** Humili amini sab po. ma. dei et vos. exal. zc. Et sic pz primū. **¶** Secundo ad patientiā in aduersis habendā nos inducit di. Nam redd. ma. pro ma. Debemus em̄ pcere his qui nos offendunt. vt deus parcat nobis cui maiores offensas intulim⁹. et relinquere vindictā deo q est potens et iustus et nihil impunitū relinquit. **Ro. viij.** Vibi vin. et e. retri. Silt ptumelias verboꝝ nō debem⁹ renellere cōtumelijs. et si maledicimur nō debemus maledicere s̄ benedicere. **Ro. xij.** Benedicite pse. vo. ben. 7 no. ma. **Prover. xxvj.** Non respōdeas stulto iuxta stul. s. ne effi. ei si. Et sic in iniurijs tam dictorū qz factorū debem⁹ patiētiam hēre. **Heb. xij.** Per patientiā curram⁹ ad ppositū nobis certamē. Sed qz p malo reddam⁹ bonū vt dicat hic nō est precepti sed cōsiliij. Sicut illud **Matth. v.** Si quis te pcul. ad. v. mari. p. ei al. Et qz sic debeā⁹ hēre patientiā in dictis et factis ostēdit p duas rōnes. **¶** **¶** Prīa ē qz nos sum⁹ vocati ad fidē xpianam p gratiam

dei. vt benedictōem dei p̄is hereditem⁹ tan qz filij hiesu xpi. que est. **Ge. be. p̄is m. perci. zc.** Hanc af hereditatē hie nō possumus nisi maneam⁹ in hiesu christo filio dei. quia per eum heredes sumus illius benedictiois. Qui aut nō parcat nec habet patientiam i aduersis sed tenet odium et vult se vindicare nō manet in caritate pximi et p cōsequens nō manet in deo. qz deus caritas est et qui manet in ca. in deo manet. et ecōuerso qui nō manet in caritate nec in deo manet 7 ideo expers est hereditatis eterne. **j. Johan. iij.** Qui odit fratrem suum homicida ē. Et scitis qm̄ om̄is homicida non habet partē in regno xpi et dei. **¶** Secunda ratio talis est quia scriptura nō potest mentiri vtpote a sp̄sancto dictata. Sed scriptū est p pphetā dauid in **Psalmis.** qz qui vult diligere vitā gratie hic in presenti. et vitam glorie in futuro possidere et vult dies bonos videre scz felicitatis eterne in qua vna dies dicit esse inq̄ntum nox nō succedit diei. sed a continua dei claritate illuminatur. **Apoc. xxi.** Civitas illa non eget sole neqz luna sed lucerna eius est agnus. **¶** Plures ho dies dicunt in ea eē pp̄ longitūdiem tempis 7 dierū. qz dies ibi nuqz deficiet. sed erit vna dies eternitatis. Qui ergo diligit talem vitā et vult ad illos dies puenire coerceat linguā suam ab om̄i malo h̄bo. ab om̄i dolo et habeat in se iusticiā regni dei. cuius due sunt ptes vt di. **Aug.** scz declinare a malo 7 facere bonū. **Matth. vij.** Querite p̄imum reg. dei et iu. eius. Item oportet qz qrat pacem cum pximo et ipam pfecte sequatur. **Hebre. xij.** Pacem et sanctimoniā sequimini sine qua nemo videbit deum. **Ro. xij.** Si fieri potest quod ex vobis est cuz om̄ibz ho. pa. ba. Et qui hoc fecerit habebit vitam et videbit dies felicitatis eterne qz oculi domini sup iustos ad ipos illuminandū et remunerandū et beatificandū. **Sap. iij.** Respectus ei⁹ in electos illius. Et ecōuerso vultus dñi est super malos ad ipos perdendum et puniendū. Et sic patet secundū et terciū. **¶** Quarto timorē inimicoꝝ a nobis excludit dicens. qz si nos fuerim⁹ emulatores et zelatores boni 7 bonitatis q̄ i aduersoꝝ patiētia 7 dilectōe fraternā cōsistit nihil p̄ nobis nocere. imo hm̄ ap̄ly **Ro. viij.** Diligētibz deū oīa coopant i bonū. etiā mala et adūsā. Et si qd patimur p iusticia gaudē dem⁹. qz p hoc vitā eternā mereim⁹ **Matth. v.** Beati qui p̄secutōes patiunt pro

pter inficiam scilz fidei veritatis et vite. quo
 qd est reg. ce. **Debem?** etiā omnia mala pati p
 fide defendenda. veritate pdicanda. et vite in
 nocētia cōservanda. **Et** propterea timorem
 eoz scz psecutorz et mūdanoz nō debemus
 curare. **Duos** ergo timores. debemus exclu-
 dere a nobis scz timorem humanū quo qd ti-
 met carni sue penas infligi. et timorem mūda-
 num quo quis timet bōa sua sibi auferri. **Nō**
 ergo debemus timere eos q occi. cor. et ause-
 rant bona. qz p mortem corpis homo vadit
 ad vitam ppetuā. et ideo nō morit sed trāsit
 de morte ad vitā. vt dicit **Yoh. v.** **In** eodem
 xij. **Qu** odit ani. su. in hoc mū. in vi. eter. cul-
 cam. **Et** p amissionē bonoz mūdi homo acq-
 nit vitam eternā. **Hebr. x.** **Rapinā** bonoz
 vroz cum gaudio susc. cog. v. ha. me. 7 ma. s. b
 stantiam. **Sic** ergo nihil debet nos terrere ne
 supradicta bona faciam? et in amore dei ma-
 neamus. **Ro. viij.** **Quis** nos sepabit a carita-
 te chusti. tribulatio an ang. fa. an nu. pi. an gl.
 quasi diceret nihil. **Et** sic patet quartum.

Quinto ad pcor:dialem reuerentiam xpo
 exhibendam nos inuitat d. **Dominū** aut xps
 sanctificate in cor. ve. i. p opera ostendatis q
 sanctitas chusti domini nostri habitat in cor-
 dibz vestris. **Cuius** tria sunt signa. **P**

Primum est nō prane sed sancte cogitare
 ysa. j. **Auferte** ma. cogita. ve. ab. oc. m. **Et** do-
 minus intuet cor. j. **Reg. xvj.** **Tūc** aut sancte
 cogitam? qn omnia illa cogitam? que pbibēt
 nos a malis scz cogitare mortē. et q mūdus
 trāsit et eius gaudia: cogitare penas inferni 7
 gaudia paradisi et silia. ysa. xxxvij. **Ego** dixi in
 di. die. me. va. ad por. infe. **Et** infra. **Recogi.**
 t. om. an. me. in ama. a. me. **Similiter** sacre co-
 gitamus quādo omnia illa cogitam? que pos-
 sunt nos inducere ad bonū. vt est incarnatio
 mozs. et resurrectio filij dei qui propter pecca-
 tā nostrā mortuus est et resurrexit propē iu-
 stificationem nostrā. **Roma. iij.** **Hebr. xij.**
Recogitate eum qui talem sustinuit aduers?
 semetipm a pec. contradic. vt non fatige. ani.
 vestris deficientes. **Secundū** signū ē san-
 cte loqui. quia ex abundantia cordis os loqui-
 tur. **Mathei. xij.** **prima Petri. iij.** **Si** quis lo-
 quitur qua. ser. dei. **Ephē. iij.** **Omnis** sermo
 malus ex ore vestro non procedat. **Terciu**
 signū ē sancte et non peruerse operari. quia
 cum in corde sit principium motus. et princi-
 pium est causa omnium que sunt post omis

male et bone operationis cor est principium.
Et ideo si sanctitas chusti est in corde bō san-
 cte operatur. **Mathei. vij.** **Arbor** bona fru-
 ctus bonos facit. mala autem arbor fructus
 malos facit. **Et** sic patet quintū et consequē
 totum de epistola.

Dominica sexta de euangelio.
Sermo. lxxvj.

Si abundaue-
rit iusticia vestra plus q scribarū
 et phari. nō intra. in reg. ce. **Mat.**
v. **Euāgelioz** xpi quoddā est totū historiale
 aliquā historiā vel miraculū continens vt est
 euāgelium sequētis dnice. cōtinēs miraculum
 septem panum. quoddam est ptim historiale et
 ptim doctrinale. vt est euange. de ceco nato et
 de lazaro suscitato in qb historiā vel miracu-
 lū narrat et doctrina magna inserit. quoddā est
 totū doctrinale vt enāge. pns qd nō narrat mi-
 raculū vt historiā s vtile et altā doctrinā cōti-
 net. **Ipe** qdē dei fili? p pphas suos docuerat
 gen? humanū et dederat pcepta sua q hoies
 pfecte nō intelligebāt. **Et** iō sic magister i ve-
 speris intrat scolas ad audiēdū si scolares in-
 tellexerūt 7 didicerūt ea q dixit. ita fili? dei i ve-
 spera mūdi indut? carne hūana intravit mun-
 dū ad videndū si hoies bene erant instructi
 et inuēt eos plenos multis erroribz et ido do-
 ctrinā nouā edidit **Yo. xij.** **Mādatū** nouū do-
 vo. et veterē correxit ei? intellectuz ostēdedo.
 et hoc ē qd hic dī. **Nisi** abun. iusti. vīa pl? qz
 scribarz 7 phari. nō intra. i reg. ce. **Scribe** ei 7
 phari. male intelligebāt et exponebāt māda-
 tā dei. **Mat. xv.** **Iritū** fecistis mādatū di pro-
 pter traditōes vras. **In** hoc ergo euangelio
 arguit iusticiā scribarū et pha. ostendēs eam
 insufficientē esse. **In** quo quidē euāgelio tria
 cōtinentur. **Primū** est edictū generale p qd
 phariseorum iusticia insufficiente esse mōstra-
 tur. **In** principio euāgelij. **Secundū** speciale
 supplementum est p qd intellect? legis decla-
 rat ibi. **Audistis** qm dictus est ātiquis. **Don**
 occi. zc. **Tercium** ē cōsilium necessariū et sala-
 tare per quod modus fiendi boni insinuat.
 ibi. **Si** ergo offers munus tuū ad al. et ibi re-
 cordatus su. zc. **Primo** ergo ponit gene-
 rale edictum di. **Nisi** abun. iusti. ve. zc. **Ubi**
 nota q iustia duobz mōs accipit. **Uno** mō
 put ē xtus spālis ab alijs xtatibz pdiuisa p

Exia gimer in ewo

77

quā vnicuique redditur quod suū est et sic non accipitur hic. Nam scribe et pharisei erāt sub potestate romanorū cōstituti nec iudiciū nec iusticiam fecerunt. **Johā. xvij.** Nobis nō licet interficere quenquē. Alio modo accipitur iusticia prout est virtus generalis ad quam omnes virtutes reduci possunt quia oīa opera virtutum sunt iusta. Cuius ratio est. qz in omni opere virtutū homo subijcit deo quod est valde iustum. **ij. Mach. ix.** Iustum est subdituz esse deo. Et cōuerso in omni opere malo homo rebellat deo agens cōtra eius mādāta. qd est valde iniustum. Et ideo omne bonum ad iusticiam reducitur. Et omne malum ad iniusticiam. et sic accipit iusticia. put est virtus generalis. cuius due sunt ptes sū aug. scz declinare a malo et facere bonū. Et ut ad vtrā qz ptem iusticia scribarū et phariseorū deficiebat. Nam q̄tum ad primā ptem. scz nō facere malū. multum deficiebat. vt ostēdit in secūda pte huius enāgelij. ibi. Audistis qz dictū est an. nō occidi. **z.** Quātū hō ad secūdā partem iusticie. scz facere bonū multū etiā deficiebat. Et hoc q̄tum ad sex. **O** Naz corū iusticia erat extrinseca. et nō intrinseca. meretricaria et nō caritatiua. ventosa et nō virtuosa austera q̄tū ad alios et remissa q̄tum ad se. hūana et nō diuina. incipiēs et nō ad finē pueniēs. **P**riō in quā eorū iusticia erat extrinseca et nō intrinseca. **Mat. xxij.** Ne vobis scribe et pharisei. q̄ mundatis qd de foris est calicis et parabsidis. intus autē pleni estis rapina et immūdia. Lex em̄ vetus nō phibebat aīmum. sed manū solū nō odium sed solū homicidium. Sed nōne dicit **Leuiti. xix.** Non oderis fratrem tuū in corde tuo. Et iterū. **Nō** memor eris iniurie ciuiū tuorū. Et **exodi. xx.** Nō desiderabis rem proximi tui. nō. **vx.** nō ser. nō an. nō bo. nō asi. nec omnia que illius sunt. **z** **Ysa. j.** Auferte ma. co. vīaz ab oc. me. Ad h̄ dicendū qz p tanto dicit qz lex vetus nō phibebat aīmū sed solum manū. qz non puniebat aīmū sicut manū. sed pene erāt taxate pro opibz et nō p cogitatōibz. Sed iusticia noue legis punit aīmum sicut manū. vt patet in hoc euāgelio. qz omnis qui iras. fra. s. re. e. i. Et ideo scribe et pharisei nō curabant nisi de iusticia operum exteriorū. z nō de iusticia cordis propter qd a christo **Mat. xxij.** dicunt esse similes sepulcris de albatis que a foris apparent hominibz pulcra. intrinsecus autē plena

ossibz mortuorū z omni spurcicia. Sed iusticia ducens ad regnum oportet qz sit intus et extra. Oportet qz iusticia xpianorum regnū celorum intrare volentium abundet in hac iusticia vt scz simus iusti intrinsecus bonis desiderijs. bona voluntate. recta fide. mundo corde. quia vt dicitur **Mat. xv.** De corde exeunt homicidia. furta. adulteria et omnia mala. Et ideo radicem oportet esse mūdā als potina erunt vermiculosa. **Ro. xj.** qz si radix sancta et rami. **Mat. vij.** Bona arbor fructu. bona facit. mala autē arbor fructu. mala facit. Exemplū de forte sulphureo a quo omnis aqua emanās sapit sulphur. Hoc patet in primo homie. a quo omnes ppagamur corrupti et nascimur filij ire. qz ipse fuit corruptus. Oportet etiā qz simus iusti exteriori bona opera faciendo. qz nō sufficit habere bonā voluntatē et rectam fidem. **Yaco. ij.** Ostēdas mihi fidē tuā ex opibus. **Mat. vij.** Non omnis qui dicit mihi domine dñe. intrabit in regnū celorū sed q̄ facit voluntates patris mei qui in ce. est. De multis verificat illud **Ysa. xxvij.** Venerunt filij vsqz ad partum et nō erat virtus pariedi. Sicut iusti dicunt illud **Ysa. xxvij.** A facie tua dñe cōcepimus et peperimus et quasi pturimū spiritū salutis. Secūdo eorū iusticia erat mercenaria et nō ex sola dei caritate facta. nam p iusticia legis obseruanda deus repromittebat eis bona terrena. **Ysa. j.** Si volueris et auo. me bona ter. co. Vitam longā. **Leuiti. xx.** Custodite leges meas et pcepta que faciens homo viuet in eis. Et pacē magnā. **Baruch. iij.** Quid ē israhel qz in terra inimicorū est. porro si in via dei ambulasses habitasses vtqz in pace sup terram. Sed scribe et pharisei qui comedebant domos viduarum adhuc p iusticia sua querebāt spēalem mercedē terrenā. **Mat. xxiij.** Ne vobis scribe et pharisei ypo. qui comeditis domos viduarum orationes longas orantes. Sed pro iusticia noue legis non repromittuntur bona terrena. sed bona eterna. scz regnū dei. **Mat. ij.** Penitentiam agite appropin. em̄ reg. cel. Immo iusti mltā patiuntur in hac vita aduersa. **ij. Ebi. ij.** Omnes qui pie vo. v. in xpo hiesu pfe. pa. **Ecccl. vij.** Sunt iusti quibz mala pueniunt quasi facta egerint impiorū. Et hoc xpc optime significauit qn postq̄ cōmisit petro vt pasceret oues suas subinxit. Cum esses iunior cingebas te et qm. ybi. vo. Cū autem senueris al. te cinge.

infra accipit dicit

et dixit. quo tu non vis. **Iohannis. xxi.** Et non dixit. Si pauperis oves meas ego dabo tibi multa bona. Quis si volumus subtiliter considerare pro iusticia legis nove obseruanda deus dat maiora bona etiam in hac vita. nam in bonis temporalibus dat sufficientiam et contentationem. **Dat. xix.** Centuplum ac. **Quod exponens Grego. di.** quod centenarium est numerus perfectus et signat quod iusti de bonis temporalibus habent sufficientiam et perfectiorem. quia contentantur de his que habent perfecte autem diues est homo qui multa habet sed qui contentatur de his que habet. **i. Cor. vi.** Tanquam nihil habentes et omnia possidentes. **Item** pro vita nature quam illis dabat dat modo vitam gratie. que longe melior est. **Pam. di. Ioh. xxi.** Qui credit in me etiam si mortuus fuerit uiuet. **Item** pro pace temporis quas illis dabat dat modo pacem pectoris. scilicet aime ad deum que longe melior est. **Ps. Pax** multa diligenter legem tuam. et non est illis scandalum. Et est tante uirtutis ista pax quod de guerra temporis nihil curat immo in ipsa gaudet. **Actu. v.** Ibat apostoli gaudentes a conspectu concilii. Et tandem pro iusticia ista deus dat vitam eternam. quod pro illa non dabat. **Hebre. vii.** Nihil ei ad perfectum adduxit lex. Et ideo non est magnus si iusticiam noue legis abundare oporteat a iusticia ueteris legis cum in infinitum habeat maiorem mercedem. **Debemus** esse iusti non ut aliquam hic mercedem accipiamus sed solum pro caritate dei et ad eius honorem. quia filius non operatur in domo pro mercede diurna quia ipse est heres patris in omnibus. nos autem sumus pro gratiam christi filii dei. **Ioh. i.** Dedit eis potestatem. **Si autem filii et heredes.** ut dicit apostolus **Ro. vii.** Et non pro mercede temporalis debemus in domo dei que est ecclesia uiuere. **Hic nota** quod hoc ualde tangit clericos. quia omnino seruire uidentur pro temporalis mercede. quia non querunt nisi bonas et pingues ecclesias. Et si non sunt bone nolunt eas. Et utinam tales quererent debito modo. **Tercio** eorum iusticia uentosa erat et non uirtuosa. nam omnia opera eorum faciebant ut uiderentur ab hominibus et laudarentur ab eis. ut dicit **Dat. xxi.** Nam et ieiunabant et orabant et elemosinam faciebant ad ostentationem. **Matth. vi.** Non eritis sicut ypocrite tristes. exterminant enim facies suas ut appareant hominibus ieiunantes. **Ibidem.** Amant enim in angulis platearum stantes orare. ut uideantur ab hominibus. **In eodem.** Cum facis elemosinam noli tuba canere ante te. sicut ypocrite faciunt.

Iusticia homo ducens ad regnum oportet quod sit uirtuosa. quod tunc est quando a bona intentione procedit. ut scilicet homo intendat in sua iusticia deo placere et proximum edificare et non intendat inde acquirere uentum laudis humane. **Et de hoc christus posuit exemplum in decem uirginibus.** quarum quinque erant fatue non habentes oleum in lampadibus. quinque uero prudentes habentes oleum in lampadibus suis. **Secundum Augustinum.** lampades in manibus sunt opera bona in euidenti facta. **Prudentes** uero et fatue exierunt obuiam sponso christo. quia utreeque opera de genere bonorum fecerunt sed fatue non habuerunt oleum in lampadibus suis. id est bona intentionem in operibus quia pro opera carum quesierunt uentum uane glorie. **Prudentes** uero habuerunt oleum in lampadibus suis. quia per opera illa uoluerunt soli placere deo. **Et ideo** ignis diuini amoris arsit in lampadibus earum propter quod lampades non crepuerunt. quia erat in illis oleum. **Lampades** uero fatuarum extincte sunt. quia non erat ibi oleum. id est bona intentio. scilicet placendi soli deo. sed hominibus et propterea receperunt mercedem suam. et ideo remittuntur ad illos quibus opera sua uendiderunt pro eis laudem humanam querendo. et sic in regnum non poterunt intrare. quia lampades erant extincte. que uiam eis ostendebant. **Quarto** iusticia eorum erat austeram quantum ad alios et remissa quantum ad se. **Dat. xxi.** Alligant enim onera grauiora et importabilia et imponunt super humeros hominum. digito autem suo nolunt ea mouere. **Unde** ut ibidem insinuat in factis propriis de glutiebant camelam. in factis uero alienis colabant culicem. **Matth. xxi.** Ne uobis scribe et pharisei. qui decima. mensura et cimini. et relinquitis ea que grauiora sunt legis misericordiam et iudicium. **Unde** tales faciunt magnos bolos de carnibus alienis. **Exemplum** de lupo quando fuit abbas effectus quomodo uerberauit asinum qui comedebat petroselinum orto sacerdotis. et ipse comedebat quotidie alienos agnos et oues. **Iusticia** uero ducens ad regnum oportet quod sit austeram in se. et misericordia plena quantum ad alios. **Oportet** ergo quod sit austeram in se. ut scilicet omnia mandata dei impleat. quia ut dicit **Iacobi. i.** Si quis totam legem serpauerit. offendat autem in uno factus est omnino reus. **Dat. v.** Qui autem soluerit unum de mandatis istis minimis et docuerit sic homines. minimus uo-

rabitur in regno celorum. i. in ecclesia iustorum
qui celi dicuntur. **Psal.** Celi enarrant gloriam
dei. Quia in regno celorum ubi deus per gloriam
regnat. nec vocabitur minimus nec magnus.
quia non intrabit. ut patet in hoc euangelio. ut
de quantum ad regnum celi idem est vocari mi-
nimus et non intrare ut dicit **Criso.** Similiter
quantum ad alios oportet quod sit misericordia ple-
na. **Mathei. ix.** Euntes discite quid est mise-
ricordiam volo et non sacrificium. **Hieronim.** Audi
ante te homines magna facientem. et parua man-
dantem. Unde iusticia est ceca sine misericor-
dia. lumen tantum iusticie est misericordia. **Yac.**
iii. Super altat autem misericordia iudicium. **Ybi**
tem. Iudicium sine misericordia fiet ei qui non
se erit misericordiam. **Hoc** autem ostendit **xpc** in
seipso. Nam in seipso puniuit peccata aliorum
iuxta illud **Psal.** Que non rapui tunc exolve-
bam. Et adultere pepererat et peccatrice ma-
gdalenam iustificauit. et petrum negantem non
abiecit. Unde et petro mandauit quod non solum
septies parceret. sed usque septuagies septies.
Mathei. xviii. Et scribis et pharisaeis. quia per
contrarium faciebant minatus est dei. **De vobis**
scri. et pha. qui clau. reg. dei ante ho. Vos ei
non intratis et introeuntes non finitis intrare.
Matth. xxiii. **Huius** autem seuerie iusticie triplex
potest esse causa. **Prima** est inesperienza
mali. quando enim iudex non est expertus aduer-
sa non compatitur alijs. et per consequens seue-
re iudicat. qui autem expertus est misericors est.
Prover. ix. Homo indigenus misericors est.
Et ideo **xpc** ut nobis compateret et miseri-
corditer iudicaret voluit experiri miseras no-
stras. **Hebre. iiii.** Non habemus pontificem
qui non possit compati infir. no. temp. aut per
omnia. **Et** propterea **xpc** permisit cadere in tem-
ptationem petrum futurum episcopum et iudicem christiana-
rum ut alijs compateret et misericordie pu-
niret. **Secunda** est in consideratio proprie fra-
gilis. **Gal. vi.** **Homini** instruite in spiritu lenita-
tis. consideras teipsum ne et tu tempteris. **Si** quis
consideraret quod forte ipse in simili casu erit mise-
reretur aliorum. **Si** quis etiam iudicaret quod sic
iudicat alios ita iudicabit et ipse. certe misere-
ret. **Apoc. xviii.** Reddite illi sicut ipsa reddi-
dit vobis et duplicate ei duplicia secundum opera eius.
Tercia est ventus humane laudis. Quidam enim
in tantum desiderant commendari esse iusti quod nul-
lam misericordiam faciunt. Unde de quodam
iusticiario regni legitur quod proprium filius iu-

dicauit ad suspendium ut bonus iusticiarius
diceretur. **Et** de quodam romano legitur quod
dum filius suus committeret culpam propter
quam debebant sibi erui oculi eruit sibi unum
et filio alium. ut iustus diceretur. **Flat** enim ve-
tus vane glorie in talibus et accendit in eis ma-
gnum ignem vindicte. **Quinto** eorum iusticia
erat humana et non diuina. nam sicut iusticia
humana. et sicut lex humana puniebat ut per
in lege pene talionis. **Exodi. xxi.** Oculum pro
oculo. dentem pro dente. liuorem pro liuore.
Iusticia autem ducens ad regnum est iusticia
diuina. que parcat penitentibus dissimulans
peccata hominum propter penitentiam. **Sapie. xi.**
Qui et pharisaei adduxerunt adulteram scribam ad christum
que secundum legem moysi debebat lapidari ut eam
condemneret. **Et** christus videns dolorem cordis
eius et contritionem magnam. dixit ei. **Mulier**
ubi sunt qui te accusabant. nemo te condemna-
uit. **Quedixit.** nemo domine. **Ille** ait. **Nec** ego
te condemno. **Uade** et iam amplius noli pec-
care. **Iohan. viii.** **Item** iusticia eorum erat huma-
na. quia ut dicit **Criso.** a pena que per legem moy-
si debebatur transgressoribus liberabat. sed in
regnum non introducebat sicut iusticia huma-
na huata liberat solum a pena. **Item** iusticia eorum
erat humana quia de iusticia sua confidebant. **Sen-**
be ei confidebant in scia et pharisaei vite austeritate
et gloriabantur quod erant filii abrahabe et discipu-
li moysi. **Ro. ij.** **Confidit** teipsum ducem esse ce-
corum et lumen eorum qui in tenebris sunt. **Iusti-**
cia vero ducens ad regnum non confidit de se sed
de merito passionis christi et de eius gratia per
quam credit iustificari. **i. Corin. xv.** Gratia dei
sum id quod sum. **Cuius** ratio est quia nisi iu-
sticia nostra inniteretur merito passionis et gra-
tie dei. non posset mereri vitam eternam que est
bonum supra naturam infinitum. **Par** merito ad
premiu debet esse proportio. iusticia autem
nostra cum sit finita et non perfecta nullam pro-
portionem habet ad illud premium nisi inquam
tum innitur merito passionis christi et gratie
dei. **Sexto** eorum iusticia erat incipiens
et ad finem non perueniens. **Semper** enim lege-
bant et nunquam intelligebant. **i. Timoth. ij.**
Semper discentes et nunquam ad scientiam ve-
ritatis peruenientes. **Actu. xiii.** **Ignorantes**
voces prophetarum que per omne sabbatum
leguntur. **Nam** christus cui tota scriptura te-
stimonium perhibebat non cognouerunt. **Io-**
bannis. v. **Scrutamini** scripturas in quibus

ha no

vos putatis vitam habere eternam. Et ille se que testimonium perhibent de me. Et sic di. apls. ij. **Coz. iij.** Usq; in hodiernum die dñi legitur moyses velamen ē positum super cor eorum. Similiter sp̄ operabantur opera legi et nunq; ad p̄fectum finem legis puenerunt. Nam vt di. apls. **Finis legis xpc** est ad iusticiam omni credenti. **Ro. x.** Similiter finis p̄cepti est caritas de corde puro et conscientia bona et fide non ficta. **j. Timo. j.** Sz ipsi nec ad xpm puenerunt nec caritatem habuerunt sed magnum odium intantum q̄ xpm occiderunt. **Actu. v.** Deus patrum nostrorū suscitauit hiesum quem vos occidistis. suspendentes in ligno. **Iusticia** hō ducēs ad regnū puenit ad finem. nam et veritatem fidei habz et in p̄cepto caritatis p̄seuerat que est finis legis. quia vt dñi **Mat. x.** non qui in cepit. sed qui p̄seuerauerit vsq; in finem hic saluus erit.

Bern. Sola perseuerantia est filia singularis summi regis. In cuius figura mandatum est in lege **Leui. iij.** q̄ sp̄ cauda animalis deberet in sacrificio offerri et concremari. Multi sunt sicut statua quam vidit nabuchodonosor. q̄ habebat caput aureum. pectus et brachia de argento. ventrem femora de ere. crura de terra. et paruis lapis totam confregit. vt patet **Dan. ij.** Sic multi feruenter incipiunt et semper decrescunt et ad vltimum requiescunt super terram. i. ad terrena bona redeunt et modica temptatio eos frangit. Si ergo volumus ad regnum celorum puenire. optz q̄ iusticia nostra sit intrinseca et extrinseca. sit caritativa et non mercenaria. sit virtuosa et non ventosa. sit austera q̄stum ad se. et misericordia plena. q̄stum ad alios. sit diuina et non humana. sit incipiens et ad finem pueniens. Et sic patz p̄mum.

Secundo ponit supplementum speciale p̄ quod intellectus legis declarat: di. **Audistis** quia dictum est an. nō occ. zc. **Ubi** nota q̄ hoc p̄ceptum vt di. **Aug.** non extenditur nisi ad homines nam animalia omnia sine peccato occidere possumus. quod est cōtra hereticos. Similiter vt idem di. **Aug.** hoc p̄ceptum non extendit ad omnes homines sed solum ad p̄ticulares qui non sunt in aliq̄ dignitate vel p̄tate constituti. sz potestates et rectores et dñi libere p̄nt in certis casibus occidere. mutilare. p̄scribere. et verberare. fm qd̄ culpa exigit. Circa quod notandum q̄ ecclia habet duplicem gladium. s. sp̄nalem et mate-

rialem. Sp̄nalis est excomunicatio. depositio. degradatio. et hmoi que ecclia p̄ seip̄am exercet. **Materiale** autem gladium qui est occidere et mutilare cōmittit potestatib; seculi. p̄pter reuerentiam sacramentorum. ne manus deo consecrate ad dispensandum et tractādū sacramenta sanguine polluant. **Uñ** natban p̄pheta dñi. volentē edificare eccliam deo et p̄te dei. p̄buit. v. **Nō** edificabis mihi domū. glo. quia vir sanguinū es. **Reg. vij. j.** **Paralip. xxij. dñi.** **Multum** sanguinem effudisti et plurima bella bellasti nō poteris edificare domum nomini meo tanto effuso sanguine coram me. **Q̄** autem ecclia hunc duplicem gladium habet patet **Luce. xxij.** qñ discipuli dixerunt. **Domine** ecce duo gladij hic. **Et xps** respondit. satis est. et non dixit non est necesse nec dixit sicut postea dixit petro. **Job. xvij.** **Mitte** gla. tu. in va. o. enim qui gla. ac. gla. p̄. **Petrus.** n. tunc erat p̄sona p̄ticularis. et quia si p̄liando voluit illum occidere quod nō lz.

R̄ Q̄ aut potestates p̄nt occidere et eximare malos et p̄scribere et condemnare p̄tz p̄tria.

Primo p̄tz p̄ scripturam. **Ro. xij.** **Non.** n. sine causa portat gladium. **dei.** n. minister est vindice in iram ei qui malefacit.

Secundo idem p̄ exempla in creaturis patet. **Primū** exemplum est in furiosis. quia sunt recludendi et vinculandi ne sibi et alijs nocent. quare ergo non sunt recludendi et occidendi qui sibi et alijs nocent furando et alios conturbando et occidendo. nam pena augeti debet fm quod culpa augetur. **Deut. xxv.** p̄ mensura delicti erit et plagarū modus. **Si** ḡ aliqui magis nocent q̄ furiosi magis sunt p̄niendi.

Secundum exemplum ē in animalibus. **si.** n. lupi et serpentes sunt occidendi ne homines ledant. quare non similiter homines q̄ viuunt vt lupi. et vt serpentes alios venenant q̄ vt di. **Sene.** qd̄ interest vt ex homine quis in beluam p̄uertat aut sub hominis figura inmanitatem gerat belue. Similiter ouis morbidā sequestrat ne totum gregē inficiat. Similiter ergo homo malus debet banniri et ab alijs bonis excludi ne alios corrumpat.

Tercium exemplum ē in membris corporis. nam salubriter vnum membrum abscinditur ne totum corpus putrefiat. similiter mali homines debēt amputari ne statū bonum cōmunitatis conturbēt et alios corrūpant.

Tercio idē p̄tz p̄ factū dei. **Q̄** de p̄mōs patē

tes p̄transgressiōe p̄cepti expulit d̄ padilo. 7
adiudicauit eos morti cū tota postēitate sua
cū p̄uēnt imortales. **P**rt̄as at̄ mister dei ē.
vt di. ap̄ls ad Rom̄. xij. q̄ tāto meli⁹ iudicat
quātomagi se p̄format regle diuine. Ergo p̄
expellē 7 p̄scribē. 7 morti p̄dēnāe h̄m exigētiā
culparum. sicut deus inuenit fecisse. **P**az de⁹
mandauit q̄ ille q̄ contra p̄ceptum dei sabba
to ligna colligebat debebat lapidari. **N**ume.
xxj. Similiter ille qui blasphemauerat deum
israhel. vt p̄tz **L**euit. xxij. **I**tem si deus mor
tem eternam dignē p̄ culpa infligit. ergo mini
ster dei mortē corp̄alem. p̄ eadem culpa infli
gere p̄t. que quasi nlla pena ē respectu pene
eternē. **H**oc etiam p̄ legem humanā roboza
tur q̄. d. p̄uilegium debet amittere qui gr̄a si
bi concessa abutit. vitam aut̄ 7 quicqd̄ habe
mus deus nobis contulit gratis. **J.** **C**orin. iij.
Quid habes qd̄ nō accepisti. Ergo qui ma
le vti⁹ vita sibi data cōtra deum 7 proximum
viuendo debet puniri vita. **E**t sic patz nō so
lum malos homiēs debere morte puniri. sed
debent omnino occidi. **E**xod. xxij. **V**aleficos
nō patiens viuere. **E**t peccat grauius pote
stas si dignos morte nō occidit. **E**xemplū h̄
patet in achab rege israhel q̄ peperci t̄ bena
dab regi sirie 7 vnus de filijs p̄phetarū venit
adeum dicens. **Q**uia dimisisti virum dignū.
morte de manu tua erit anima tua p̄ aīa eius
ij. **R**eg. xx. **I**dē p̄tz in agag rege amalechita
rum cui saul pepererat vitam. 7 samuel ip̄m in
terfecit. **J.** **R**eg. xv. **I**tem nota hic mirabile qz
deus mandauit nō solum occidi malos s̄ etiā
vsqz in terciā 7 q̄rtā generatōez deleri. **E**xo.
xx. **E**go sum deus zelotes vindicans iniq̄tate
patrū in filios in terciā 7 quartā generatōez
Hoc exemplum patz. ij. **R**eg. xxj. qn̄ tpe da
uid facta ē fames tribz annis. 7 consuluit dō
dominū. qui respōdit ei 7 dixit. q̄ hoc erat qz
saul contra iuramētū p̄decessoz populi in fe
cit multos gabaonitarū. nec de hoc facta fue
rat vidicta. **E**t dedit dauid gabaonitis duos
filios saulis 7 quinqz nepotes filios filiorum
qui remanserant. qui suspenderant eos 7 sta
tum cessauit plaga a p̄plo. **H**oc etiam patz in
iehu cui qz deleuit totā p̄geniē achab 7 lxx.
filios eius decapitan fecit deus p̄misit facere
eum regnare vsqz in secundā generatōe. vt
patz. iij. **R**eg. **E**t sic patet q̄ hoc p̄ceptū so
lum refert ad p̄sonas p̄ticulares quibz occi
dere non lz. p̄ximū aliquo mō. **S** **U**bi

nota q̄ p̄ximus occidit duobz modis. s̄. q̄tū
ad corpus 7 q̄tū ad animā. **Q**uā ad corp⁹
occidit tribz modis. **P**rimo vite pemptōe
qd̄ fieri p̄t quatuor modis. s̄. auxilio. cōsilio.
manu p̄pua. 7 debiti auxilij subtractōe vt q̄
bus incubit ex officio iuuare 7 defendere si nō
iuuant occidunt. **S**ecundo bonoz suoz
ablatōe. **E**ccl. xxij. **P**anis egētū vita pau
perum ē. qui defraudat illum hō sanguis ē.
Tercio bonoz p̄puz retentōe. **A**mb.
p̄sce fame moriente q̄ si non pauiſti occidi
ſti. **Q**uā aut̄ ad animā similiter occidit
p̄ximus tribz modis. s̄. ip̄m ad peccatuz indu
cendo dicto vl̄ facto ip̄m in peccato detinen
do. 7 ip̄m ad peccatum. p̄uocando siue p̄ iniu
riam que fit ei. siue p̄ malū exemplū qd̄ ei p̄be
tur. **R**o. xij. **P**oli cibo tuo illū p̄dē p̄ q̄ xp̄as
mortu⁹ ē. **E**t sic patz quō d̄z intelligi h̄ p̄ceptū
Non occides. quod moyses antiqz iudeis
quiegressi sunt de egypto ex p̄te dei dedit. ad
hoc aut̄ p̄ceptū xp̄c addidit p̄ qd̄ p̄ceptū de
clarat. d. q̄ nō solū nō lz. p̄ximū occidere sed
nec irasci corde. nec signa iracūdiē ip̄i ondē.
I **T**ribz aut̄ modis possum⁹ p̄ximū irasci.
p̄ter homicidiū d̄ q̄ dictū ē. **P**rimo in corde
odiendo fr̄em ad mortē vl̄ ad p̄ditōez rez sua
rū. **S**ecundo i voce iracūdiā exp̄mēte p̄ ali
quā int̄iectōez vt beu. sicut dolor exp̄mit a do
lēte. dū. d. beu. qd̄ idē signat racha in irascēte
Tercio i voce p̄tumeliā exp̄mēte p̄ aliquā
vitu patōez. vt fatue. 7 i istis tribz sic ē grad⁹
culpa. ita ē gradus i pena. qz mai⁹ ē irā aliquo
mō manifestare q̄ solo corde tenere. 7 mai⁹ ē
irā p̄ man: festā cōtumeliā indicare q̄ in cord
tenere. vl̄ p̄ aliquā vocē exp̄mēte sine p̄tume
lia. **I**n p̄mo. n. vnū ē solū. s̄. ira. in secūdo duo.
scz ira 7 vox irā rep̄sentās. **I**n tercio tria soli
cet ira vox iram rep̄sentās 7 vitupij verbū. 7
iō p̄ciliū qd̄ debet dicēti racha. maior pena ē
q̄ iudiciū qd̄ debet solū irascēti 7 gebenna
ignis q̄ debet dicēti fatue maior pena q̄ iudi
ciū vl̄ p̄ciliū. qz vt. d. **A**ug. i iudicio p̄ueniunt
iudices ad examinādū cām 7 ad buclōez sup̄
ē ad enadēdū sniam p̄ vias mltas. i p̄cilio aut̄
p̄ueniūt ad p̄ferēdū d̄ pena examināta iā cā q̄
scz re⁹ p̄uicēd⁹ sit 7 ad buclōez sup̄est ad eua
dēdū h̄ magl̄ difficult̄ q̄ i iudicō. gebēna ho
noiat illatōez pene q̄ re⁹ p̄uicē. a q̄ n̄ restat effu
giū. s̄ si p̄ illatōe p̄tuelie. debet gebēna. qd̄ p̄
hoicidū ifert. qd̄ ē oibz sup̄dictis graui⁹. ad
qd̄ dōm q̄ vt. d. **A**ug. hoicidū silr dēt gebē

na. Sed in gebenna e maior 7 minor pena sic
in gloria est maior 7 minor gloria. qz vt dicit
apls. j. **Coz. xv.** Stella differt a stella in clari-
tate sic erit resurrectio mortuorum. ¶ In fi-
ne nota qz bec tria. s. irasci 7 dicere racha 7 fa-
tue possunt ee sine peccato. imo cum merito 7
cum peccato mortali sicut accipiuntur hic. et
cum peccato veniali. ¶ Sine peccato sunt
qn ex ronabili causa fiunt. Quia vt di. **Aug.**
Stoici dixerunt qz in sapientem no cadit ira.
nec alie passionis anime. **Paripatetici** dixe-
runt qz in sapientem cadit ira 7 alie anime pas-
siones. sed moderate 7 roni subiecte. In xp-
ianos ho non e attendendum si quis irascitur
sed ex qua causa 7 cui irascit qz si quis ex rona-
bili causa irascitur. puta ppter malum quod
videt fieri 7 non irascitur fratri sed vicio fra-
tris. talis ira non est peccatum. imo e merito-
ria 7 vocatur ira p zelum. Quia vt dicit **Cris.**
Si ira non fuerit nec doctrina. pfiat. nec iudi-
cia stant nec crimina ppscuntur. Qd ptz ex
formali diffinitione ire. Est. n. ira appetit⁹ vin-
dicte. Sed vt dictum est vindictam licet in-
ferre malefactoribz. ergo vindictam appetere
de malis ex zelo iusticie similiter licz. **Ps.** Ira-
scimini 7 nolite pec. Talis ergo est meritoria.
Sic iratus fuit phinees contra sambu 7 ob
hoc placauit deus 7 meruit sacerdotium sem-
piternum vt ptz **Rume. xv.** Sic ergo pluri-
mum irascunt parentes filiis. ¶ Cum pecca-
to ho mortali sunt cum aliquis deliberata ra-
tione appetit. qz fiat de aliquo vindicta quali-
tercumqz contra ordinem ronis ppter malum
eius. puta qz appetat puniri eum qui non me-
ruit. vel vltra qz meruit. vel non fm legitimuz
ordinem vel non ppter debitum finem qui e
conseruatio iusticie 7 punitio culpe. talis ira-
scitur frater 7 non culpe eius 7 vocatur ira p
odium. Et hoc est quod hic dicit. Omnis q
irascitur fratri suo reus erit iudicio. Talis ira
ex suo genere e peccatum mortale de qua xpc
di. hic. Nisi aliquis appetet vindictam leuem
de aliquo quam etiam si inferret non peccat
mortaliter. vt trahere aliquem puerum parit
p capillos. Similiter si quis nimis ardent⁹ ira
scitur interius 7 nimis exterius ostendit signa
ire. ita qz ex vehementia ire. excidit a caritate
dei 7 primi peccat mortaliter. Et sic ex duo-
bus contingit peccatum mortale in ira. s. ex in-
ordinato appetitu vindicte. 7 ex vehementia
passionis ire que consurgit ex ascensione san-

guinis circa coz. Cum peccato at veniali sunt
qa ira non pfecte a rone regular. vt qstuz ad
appetitum vindicte. vt cu quis nimis aliqua
tum appetit magnam vindicta. qz iusticia exi-
gat. vt qstuz ad modum irascendi vt cu mo-
tus ire aliquantulum interius vl exteri⁹ nimis
feruescit. vel qm motus ire antecedit ratone.
Est. n. ira materialiter diffiniendo accessio
sanguinis circa coz. 7 io qm subito homo accē-
ditur absqz deliberatone ronis sed statiz a
rone regularur. ita qz non impedit rectitudi-
nem ronis est peccatum veniale. glo. sup illud
Psalmi. irascimini 7 no. pec. di. Venialis est
ira que non pducitur ad effectum. Et sic ptz
secundum. ¶ Tercio ponit consilium saluta-
re p quod modus fiendi boni declaratur. di.
Si offers munus tuum ad altare. i. in conspe-
ctu dei ad xpm qui altare dei dicitur. iuxta il-
lud. **Hebre. xij.** Habemus altare d quo ede-
re non habent pratem qui tabernaculo deser-
uiunt. s. corpori quoz deus venter est. Qd-
cumqz munus sit siue ab obsequio in seruien-
do xpo. siue a lingua in predicando 7 laudan-
do xpm. siue a manu in dando bona pauperi-
bus ppter xpm. Nam triplex est munus. s. ab
obsequio. a lingua. 7 a manu. Et ibi recorda-
tus fueris qz frater tuus habet aliquid aduer-
sum te. qz iniuste offendisti eum. quocumqz mo-
siue verbo siue facto offenderis eum. Relin-
que ibi ante altare munus tuum. i. ante xpm.
vt. s. habeas ppositum firmum seruiendi deo.
Tunc. n. relinquis ante altare munus tuum.
cum ppositum tuum est firmum ante deuz vt
ei seruias. Sed vt gratiosius 7 fructuosius sit
seruitium satisfacere debes primo fratri si p-
sens est. si aut est absens vadas ad eum in me-
te tua. vt. s. habeas firmum ppositum cum ob-
tulerit se facultas ei plenarie satisfaciendi. qz
vt di. **Hilarius** non optz qz vadas vltra ma-
re. si ibi est quem offendisti ad reconcilianduz
sibi pedibus corpis sed motibz animi. Et vt
di. **Ans.** Debemus enim reconciliari sicut of-
fendimus. vt si verbo offendimus. verbo re-
concliamur. 7 si facto facto. Et tunc munus
nrm erit acceptu valde coram deo. 7 merebit
vita etna. In c⁹ figura dñs mandauit qz sa-
cerdotes 7 leuite sacrificaturi in teplo pu⁹ de-
beret lauare man⁹ 7 pedes. 7 hñe specula affi-
xa i libro eneo vbi lauabat i qbz respiceret et
7 abstergeret oes feditates vt ptz **Ezo. xxv. 7**
xxxvij. Et sic patet tertium 7 consequē totu.

37

Quicunq; bapti-

zati sumus in xpo hiesu in morte ipsius baptizati sumus. Ro. vi. Si cut. d. ap[osto]l[us]. j. Cor. xiiij. qui ignorat ignorabitur. 7 id[em] doctor 7 pastor debet e[ss]e valde sollicitus in docendo. ne p[ro]p[ter] ignorantia sibi impu- tetur ad co[n]demnat[i]o[n]es. Ezech. iij. Sanguine ho[m]i[n]is eius de ma. t. req[ui]r. Diop[ter]ea. d. ap[osto]l[us]. j. Cor. ix. Ne mihi si non euangelizauero. necessitas. n. mihi incumbit. Similiter p[ro]p[ter] debet e[ss]e valde sollicitus audire ne p[ro]p[ter] ignora- tiam damnetur 7 malum agat. Mai. v. Pro- p[ter]ea captiuus duc. est p[ro]p[ter] m. eo q[uo]d sci. non ba. Et id[em] ap[osto]l[us] doctor gentium in fide 7 veri- tate fuit valde sollicitus nos docere omnia ne- cessaria ad salutem. Actu. xx. Non. n. subter- fugi quominus annunciam rem vobis om[n]e co[n]- silium dei. Principium aut[em] 7 fons salutis aie sine quo nemo saluari pot[est] est baptism[us]. Io. iij. Nisi quis rena. scilicet ex aqua 7 spi. n. pot[est] int. regn. dei. Et id[em] in epla hodierna de baptism[us]o p[ro]dicat ap[osto]l[us] vt ip[s]m cognoscamus 7 cognoscere do in ip[s]o ambulemus. 7 abluti eius virtutem illibatam conseruemus. In qua quides epla ap[osto]l[us] quatuor facit. Primo innuit formam ba- ptismi 7 virtutem eius. qua tenere debemus. In principio epl[ist]e. **Secundo** ostendit quo in baptism[us]o xpo mortuo configuramur 7 si- miles ei esse debemus. ibi. Consecramur cum illo p[er] ba. in mor. vt quomodo resurrexit xpc a mor. p[er] glo. patris. ita 7 nos in no. vi. am **Tercio** ostendit triplicem fructum si hanc simi- litudinem illibatam conseruem[us]. ibi. Si. n. copla. facti sumus similitudini mort. eius. Quarto istum triplicem fructum hortatur ap[osto]l[us] roma nos quib[us] loquebatur habere 7 in illis om[n]es nos q[ui]tenus nos h[ab]ere velim[us]. ibi. Itaq[ue] 7 vos exis. vo. mor. quid[em] es. pec. vi. at[que] deo in xpo hiesu do. no. **Primo** ergo innuit ap[osto]l[us] formam baptismi 7 virtutem eius dicens. Quicunq; baptizati sumus in xpo hiesu. i. formam ba- ptismi. quam tradidit xpc hiesus. Que e[st] pe- tre v[est]re martine. ego baptizo te i[n] no. pa. 7 fi. 7 s. vt pt[er] **Matth. xviii.** Docete inquit om[n]es ge- tes bap. e. in no. pa 7 f. 7 spi. **Vel** in baptism[us]o quem instituit hiesus xpc. 7 q[ui]ntum ad mate- riam 7 q[ui]ntum ad formam. q[uo]d nisi fiat in aqua 7 supradicta forma verbor[um] seruetur non est baptism[us]. **Vel** in baptism[us]o in quo operat

In anno no in epla

727

hiesus xpc. q[uo]d virtus baptismi non e[st] ab aqua neq[ue] a verbis. neq[ue] a baptizante. neq[ue] a bapti- zato sed a hiesu xpo. q[ui]suis mediante aqua 7 verbis xps conferat virtutem in baptism[us]o. **Unde** aqua 7 verbum no[n] sunt medium per quod baptism[us] opat[ur] sicut p[er] causam efficien- tem principalem. sed sunt medium in quo co[n]- fertur salus. 7 sine quo baptism[us] non confer- tur. Quicunq; ergo sic baptizati sumus i[n] mor- te ip[s]i xpi baptizati sumus. i. in efficacia 7 vir- tute mortis xpi baptizati sumus. q[uo]d virt[us] mor- tis xpi in baptism[us]o opatur 7 p[er] baptism[us]o no- bis applicatur. q[uo]d pt[er] q[uo]d omnia illa que mors xpi habet efficere in nobis. in baptism[us]o 7 p[er] baptism[us]um nob[is] p[ro]p[ter] alicantur 7 effectum ha- bent 7 non ante baptism[us]um. Ergo baptism[us]o habet efficaciam 7 opatur in virtute mortis xpi. **Et** quia causa primaria magis e[st] influens sup[er] causatum cause scde id[em] potius debemus dici baptizati 7 mundati in morte xpi q[uam] i[n] ba- ptismo. Sunt aut[em] noue que habet in nobis ef- ficere mors xpi que in baptism[us]o nobis confe- runt. **Primum** e[st] mandatio anime a culpa 7 macula peccati. Nam xpc pendens in cruce omnia peccata deleuit. Apo. j. Lauit enim nos a pec. no. in san. suo. Hec mandatio confert nobis in baptism[us]o. **Unde** baptism[us]o sicut lauat exterius corpus sic mundat inter[us] animam. Ezech. xxxvi. Effundam sup[er] vos aquam mundam 7 mu. ab om. iniqu. ve. **Secundum** e[st] ablatio pene. q[uo]d xpc pendens i[n] cruce sustinuit pena[m] sufficientem p[ro] omnib[us] pec- catis que facta erant vel fieri poterant. imo sustinuit penam excedentem peccata centum milium mundor[um]. Isa. liij. Vere lang. no. ipe tulit 7 do. no. ipe p[ro]p[ter] nos. **Et** iura. Erdo. po. i. co. mi q. o. no. In huius figura vt. d. Aug. de latere xpi pendens in cruce exiit sanguis 7 aqua vt pt[er] **Io. xix.** Sanguis solut[i]o[n]is 7 redempt[i]o nis aq[ue] ablut[i]o[n]is. Et in h[uius] signu[m] dicit. ap[osto]l[us] ad **Coll. ij.** q[uo]d xps cyrographum delicti q[uo]d erat contrarium nobis tulit de medio 7 affixit illud cruci. Na[m] q[ui] solutu[m] e[st] debitu[m] cyrographu[m] di- laniat. h[uius] totu[m] in nobis bap. opat[ur] i[n] virtute pas- s[i]o[n]is xpi. q[uo]d vt di. Aug. In puulis delet pec- catu[m] originale. in adultis originale 7 actuale. **Et** id[em] baptizato nulla pena e[st] iniungenda. **Et** p[ro]p[ter] **Doct[ri]na** n[on] pot[est] ordinari nisi p[er] pena[m] vt di. Aug. 7 s[ic] sic nullu[m] bonu[m] manet irremuneratu[m]. ita nullu[m] malu[m] remanet impunitu[m]. vt di. id[em]. **Et** di- cendum q[uo]d p[er] peccata eor[um] qui baptizantur puniuntur

sunt in corpore xpi in cruce. cuius membra efficitur homo in baptismo. Unum autem membrum bene potest pati penam pro alio. Nam caput amputat pro vulnere quod manus inflixit. **Tercium** est refrenatio concupiscentie male. Nam xpc pendens in cruce enarrauit et confregit vires peccati ut ultra non dominentur. ut dicitur **Augu.** Et in huius figura ut ipse **Aug.** dicit. mandauit dominus moyli ut suspenderet serpentem in ligno ut patet **Num. xxj.** Serpens venenans homines est ipsum peccatum occidens homines in anima. quod suspensum est in ligno crucis. **Suspensus** autem vel crucifixus. non habet vires nisi sol natur. sic homo nisi recedat a cruce. peccatus non potest ei nocere. Peccatum solum in cruce eligatum. alibi autem vires habet magnas. **Confertur** nobis in baptismo. nam pro dei gratiam que in baptismo conuertitur concupiscentia refrenatur. et peccatum perdit vires nec ulterius potest nobis dominari nisi velimus. **Et hoc patet** in alijs nationibus que baptisate non sunt. nam concupiscentia magis feruet in eis. et peccatum magis dominatur eis quam his qui in virtute baptismi se conseruant. **Patet etiam** hoc in peccatoribus quibus peccatum dominatur. nam christiani peccatores exciderunt ab hac virtute. **Quartum** est liberatio dyabolice potestatis. Nam xpc in cruce vicit dyabolum et totum exercitum eius. **Aug.** Danu inermi et affixa cruce debet. aere. po. **Et religauit** eum in inferno ut patet **Apoc. xx.** **Isa. xliij.** Veritamen in inferno tetraberis in profundum lacu. **Et prosequens** nos omnes a potestate dyaboli eripuit. **Coll. j.** Qui eripuit nos de potestate tenebrarum et tra. in regnum. **Hoc autem** nobis in baptismo confertur. quia cum dyabolus nobis non dominetur nisi pro peccatum. **Et peccatum** in baptismo tollat ut dictum est. liquet quod in baptismo a dyaboli potestate eripimur. unde cantamus. caput draconis saluatoris pertriuuit in iordanis flumine ab eius potestate nos omnes eripuit. **Hoc fuit figuratum.** **Exo. xv.** quando in mari rubro pharao cum toto exercitu suo submersus est. **Dare rubrum** est baptismus rubricatus sanguine christi. **Ps. lxxv.** **Contriuisti** capita draconum in aquis. **Quintum** est vestitio honorabilis vestis virtutum. Nam xpc in cruce confecit mirabilem vestem virtutum. **Quia** ut dicitur **Aug.** omnes virtutes fuerunt in cruce nec exemplum alicuius virtutis ad informandam vitam nostram totam abest a cruce. **Hec vestis** fuit figurata per tunicam

inconfutilem christi quam christus reliquit peccatoribus induendam que non potuit scindi. quia nullus potest eam habere pro partibus nisi totam. **Hanc tunicam** induit nobis in baptismo deus. quia baptisato omnes virtutes infundunt. **In baptismo** homo nascitur ad vitam gratie et exiit totam vestem veterem et ideo remanet nudus. propter quod deus parat ei dictam vestem mirabilem que nunquam putrescit que renouatur de die in diem que tenet hominem calidum in amore dei. que custodit eum ab omni lesura. et facit dignum nuptijs sponsi eterni. quam quicumque non habuerit de illis nuptijs cum damno et vitupio expelletur. **Matth. xxij.** Amice quomodo huc intrasti non habes vestem nuptialem. **Et in signum** huius inoleuit consuetudo quod copatres et copmatres donant tunicam puero quod ad baptismum tenuerunt. **Sextum** est apertio celi. Nam xpc in cruce aperuit celum. in eo quod obstaculum. scilicet peccatum quod nos prohibebat intrare amouit et virtutem introeundi contulit. **Totum hoc fit** in nobis in baptismo. ad quod significandum christo baptisato aptum est celum ut patet **Matth. ij.** quare enim tunc apertum fuit celum. cum nec ingredi nec egredi aliquis de celo debebat nisi quod significauit quod baptisato celum aperitur. **Septimum** est habitatio totius trinitatis. nam in cruce tota trinitas in christi humanitate fuit. quia ut dicitur **Augu.** indiuisa sunt opera trinitatis. quibus. n. passio soli filio appropriet et solus filius dicatur passus. tamen tota trinitas fuit passionem operata sicut et incarnationem. **Ioh. xliij.** Non credis quia ego in patre et pater in me est. **ibidem.** Pater in me manens ipse facit opera. **Et similiter** est de spiritu sancto. **Hec autem habitatio** trinitatis et diuinitatis in christo non fuit cognita nisi per mortem christi quia in morte omnia elementa testata sunt christum esse verum deum. **Unde ille centurio** dixit. **Verus filius** dei erat iste. **Ioh. xix.** **Et ideo** trinitas dei et deitas christi non habitauit in cordibus hominum per veram fidem nisi per mortem christi. **Et ideo** xpc ait **Ioh. xvi.** Expedi vobis ut ego vadam. **Si. n.** non abiero pacitus non veni. ad vos. **Et nisi** formam humanitatis subtraxero. me ut verum deum non cognoscetis. ut dicitur **Breg.** hec autem habitatio fit in nobis in baptismo quia per baptismum et in baptismo fit homo templum dei. **Cor. ij.** **Templum** dei sanctum est quod estis vos. **Ibidem.** **Rescit** quia templum dei est et spiritus sanctus in vobis habitet. nam in baptismo mundatur anima ab omni peccato et vir-

nonne opus est morte

tutib; adornatur. vt dictum est. 7 p consequens
 fit dignum habitaculum dei. 7 iō in collatiōe
 baptisimi trinitas inuocatur. 7 hoc fuit figura
 tum in xpo baptisato. nam ibi trinitas appa-
 ruit. pater in voce. spūs sanctus in colūbe spē.
 7 filius in humanitate. Octauū ē adoptio fi-
 lior; dei que facta fuit in cruce. nam xpc in cru-
 ce fecit pacem inter deū 7 hoīem 7 ad magnū
 amorem dei reduxit hominem. intantū q; de-
 adoptauit eum sibi in filium. Et iō stat; xpo
 mortuo hereditas filij data ē homi. s. vita et-
 na. q; vt di. ap̄ls ad Ro. viij. Si filij 7 here-
 des. he. quidem. dei coheredes aut xpi. Luce.
 xxiij. Hodie mecum eris in paradiso. i. sicut filij
 adoptiuus eris heres glorie patris meū. hec
 autem adoptō fit in baptisimo. q; ibi renasci-
 mur in filios dei. in vtero eccie. 7 iō extunc vo-
 camur xp̄iāi. i. filij 7 frēs xpi. j. Jo. iij. Videte
 qualem ca. d. n. d. vt filij dei no. et simi. Gall.
 iij. Qm̄ aures es. si. dei mi. dei. s. fi. in cor. ve. d.
 ab. pater. Et in h; figura sup xpm baptisatū
 venit vox di. Hic ē filius meus dilectus.

¶ Nonum ē consignatō elector;. Nam i cruce
 consignati sunt electi a reprobis. nam latro
 pendens ad dextram xpi 7 credens vere ipm
 eē filium dei 7 innocēter patientē. deuote se ei
 recōmendans. signauit omnes electos qui p
 xpi passionem saluabunt. latro xpo pendens
 ad sinistram 7 blasphemans euz. nec in eū cre-
 dens signauit omēs reprobos qui ex passione
 xpi nihil boni reportabunt. sed malum. Hec
 aut consignatio fit in baptisimo. nam in eo im-
 primit character. qui est quoddam signum di-
 stinctiuū xpianor; ab alijs in anima extis. per
 quem homo fit abilis ad recipiendum sacra-
 menta eccie nam sine tali nullum sacramentū
 pōt quis accipere. Et hoc figurat p hoc. q; in
 baptisimo inungitur baptisandus in modum
 crucis. quia in baptisimo recipitur character vt
 quoddam signum crucis distinctiue vt aliq;
 cruce signant ad aliquid spāle. Ezech. ix. Si-
 gna thau sup frontes vror; dolentū 7 gemē-
 tū. Et sic p; primum. ¶ Secundo ostendit
 quō in baptisimo xpo mortuo cōfiguramur et
 similes ei eē debemus q; imersio pueri i aquā
 significat sepulturam xpi. 7 trina imersio si-
 gnat triduum sepulture xpi. 7 erectō pueri de
 aqua signat resurrectōnem xpi. Ergo i eo q;
 in aqua imergimur psepelimur xpo mortuo
 vt deinceps mortui simus mūdo. 7 in eo q; de
 aqua eripimur p̄surgimus cum xpo de mor-

te. s. peccati. Quō ergo xpc resurrexit a mor-
 tuis p gloriā patris. i. ad bonorem 7 gloriā
 patr; ita 7 nos postq; i baptisimo mortui fue-
 rimus omnib; peccatis 7 mūdo 7 vite veteri
 que ē fm carnem debemus resurgere de mor-
 te culpe ad vitam gr̄c. 7 in nouitate vite spūs
 ad dei bonorem 7 glām ambulare. Ephe. v.
 Surge qui dormis 7 exurge a mortuis 7 illu-
 minabit te xpc. Dicitur aut vita spūs nouitas
 viti q; vt di. ap̄ls. j. Cor. xv. Pius qd ani-
 male est deinde qd spūale. Et iō vita spū-
 dō nouissima vita. j. Cor. ibidem. Pūm ho-
 mo de terra terrenus. secundus homo de celo
 celestis. Et iō sicut portauimus imaginem h-
 mi hominis ita portemus imaginem secūdi ho-
 minis. i. xpi qui fm deum creatus ē in iusticia
 7 sanctitate cuius filij facti sumus. 7 quem in
 baptisimo p̄mulumus imitari. Ephe. v. Imita-
 tores dei estote sicut filij dei caulsumi.

¶ Hec aut nouitas vite in decem consistit.
 ¶ Primo in baptisimi susceptōne. Job. iij.
 Nisi quis renatus fue. ex aqua 7 spū sancto. n̄
 pōt introire regnum dei. ¶ Secundo in mem-
 broz mortificatōne. ij. Cor. iij. Semp mor-
 tificatōem xpi hiesu in corpe nostro circūfe-
 rentes. vt 7 vita ipius in corponb; nostris ma-
 nifestetur. ¶ Tercio in bonorum 7 diuitiarū
 mundi renūciatōe. Lu. xiiij. Nisi quis renū-
 omi. q; pos. non pōt meus eē discipulus.

¶ Quarto in mandator; dei obseruatione.
 Mat. xix. Si vis vitam ingredi serua man-
 data. ¶ Quinto in iniuriarū dimissōe. Lu.
 xvij. Dimittite 7 dimittemini. ¶ Sexto i dei
 7 pximi pfecta dilectōe. Mat. xxij. Diliges
 dominum deum t. ex zc. Et pximum sicut te-
 ipm. ¶ Septimo in vere penitentie assumpti-
 one. Lu. xij. Ita dico vobis nisi penitentiam
 ege. oēs simul pibitis. ¶ Octauo i mortis me-
 ditatōe. Eccl. vij. Memorare noui. tua 7 in-
 eter. non peccabis. ¶ Nono i passionis xpi
 recordatōe. Treñ. iij. Memorare paupertatis
 7 trā. m. absin. 7 fellis. Memoria memor ero
 7 ta. in me ani. m. Bern. Visa xpi passioe qis
 est tam deliciosus qui non contineat. tam ma-
 liciosus qui non abstineat. quis tam iracund;
 q non condonet. ¶ Decimo i vite eterne cer-
 ta expectatōe. Thobi. ij. Filij sanctorum su-
 mus 7 vitam illam expectamus quam deus
 daturus est bis qui fidem suam nunq; mutāt
 ab eo. Ps. Credo videre bona dom. in terra
 viuen. Et sic patet secundum. ¶ Let

cio ondit triplicē fructū si sic i hāvite nouitate ābulauerim? p quā xpō simillam. Pri mus est resurrectō p̄ma. s. gratie. Apoca. xx. Beatus qui habet p̄tem in resurrectōe p̄ma Quia si cōplātati. i. simul plantati facti sum? similitudini mortis hiesu ch̄risti 7 hoc in baptismo. simul erimus cōplantati facti similitu dinis resurrectōnis eius. i. si in plantatōne q̄ p̄ baptismum plantamur in eccia dei fuerim? similes morti xp̄i. vt sicut xp̄c semel mortuus est 7 mors illi vltra non comitabitur. ita 7 nos postq̄ semel fuerimus mortui in peccatis et delictis nostris. 7 ab ip̄is in baptismo fuerim? mandati. non moriamur amplius in peccatis tunc erimus xp̄o similes resurgenti. qui resurgens a mortuis iam non morit̄. Et sic habemus resurrectōnem gr̄e similem resurrectōni xp̄i in nouitate vite firmiter ambulantes. 7 sic semp cum domino erimus. q̄ 7 in morte et in vita sumus ei similes. Secund⁹ fructus ē eneruatio concupiscentie 7 destructio peccatorū. q̄ in tali complantatōe 7 similitudie mortis 7 resurrectōis xp̄i que fit in baptismo. per quam in nouitate vite ambulamus. vetus hō noster. i. concupiscentia carnis. que vetus hō dicitur. q̄ a vetere homine adam tracta est. crucifigitur. i. p̄ gr̄am dei auferuntur ei vires. vt nobis dñari non possit. 7 corpus peccati. i. cōgeries peccatorū. similiter destruitur in baptismo vt dictum ē vt nobis dñari nō possit. nisi velimus. q̄ qui mortuus est peccato scilz in baptismo. iustificatus 7 mūdatus ē ab ip̄o peccato. 7 q̄tum ad culpam 7 q̄tum ad penam. vt dictum ē. Vel aliter 7 melius dicendum est. q̄ hic reddit rōnem istius p̄mi fructus q̄ si concupiscentia carnis ē debilitata 7 refrenata. ita q̄ non pōt nos cogere ad peccādum. 7 congeries peccatorū est destructa. poterimus esse similes xp̄o resurgenti. vt. s. amplius non moriamur peccato a quo sum? iustificati 7 mandati. Tercius fructus est resurrectio secunda. s. gloria. q̄ credimus veraciter q̄ si mortui fuerimus in hac vita mundo 7 peccatis sicut xp̄c mortuus fuit. 7 in xp̄o 7 p̄pter xp̄m mortificauerimus membra nostra viuemus simul cum xp̄o vita beata 7 p̄petua qua xp̄c viuit. q̄ ip̄e resurgens a mortuis nō amplius pōt mori. neq̄ mors pōt ei dominari. Nam q̄ mortuus est peccato. i. p̄pter peccatum tollendum 7 destruendum mortuus ē semel. i. vna eius mors sufficit ad peccatū tol-

lendum 7 homines iustificandum. Hebre. x. Vna. n. oblatōne consummavit in sempiternum iustificatos. sed q̄ modo viuit viuit deo. id ē in deo qui est vita p̄petua. Job. xj. Ego sum resurrectō 7 vita. Et sic q̄ mortuus fuit semel. hoc fuit in quantum homo vt p̄ homine satisfaceret. Sed modo viuit in quantum deus qui est vita eterna. 7 mori non pōt. qua vita etiam nos viuemus. Jo. xvij. Volo pat̄ quos mihi dedisti vt vbi ego suz 7 illic sint mecum. s. in eadem vita. Et sic patet tertium.

Quarto istum triplicem fructum hortat̄ ap̄ls romanos quibz loquebat̄ habere. et in illis omnes nos. q̄ omnes debemus nos existimare in vita ista mortuos eē peccato 7 mūdo 7 viuentes deo. i. ad honorem dei. Col. i. Mortui. n. estis mundo 7 vita v̄a abscondita ē cuz xp̄o in deo. Et hoc ē q̄d ip̄e. d. in xp̄o hiesu. i. in forma 7 exemplo xp̄i hiesu. i. in virtute hiesu xp̄i. quia sine ip̄o viuere non possum? Jo. xv. Sine me nihil po. fa. Et sic patet quartū.

Dominica. vij. de euā. Sermo. lxxviii.

Wz turba mul

ta esset cum hiesu nec ha. q̄d man. suo. disci. ait illis. misereor̄ sup turbam zc. Mar. viij. Sicut patet Job. vj. Xpc vocat se viū 7 verum panem. Ego sum inqt panis viuis qui de celo descendi. Et quia duplex est vita. s. anime 7 corpis. id dupliciter nos p̄auit. s. q̄tum ad aiā exemplo caritatis 7 p̄ bo veritatis nos informando. Act. j. Lepit hiesus facere 7 docere. Et q̄tum ad corpus pane materiali reficiendo. vt in hoc euāgelio patet. In quo quidem euāgelio quicq̄ summarie continent̄. Primum est xp̄i miseratio sup turbam indigentem. In principio euāgelij. Secundum ē discipuloz dubitatō sup potentia dei omnia valentem. ibi. Et responderunt discipuli sui. Unde istos quis poterit hic saturare panibz in solitudine. Tercius est xp̄i interrogatio vt refectōnem miraculosam faceret euidentem. ibi. Quot panes habetis. Quartum ē modus quem tenuit sup refectōnem quā mandauit apponi ante turbaz famescentem. ibi. Et pre. tur. discū. sup terrā 7 accipiens septē panes gr̄as ag. fre. 7 de. dis. su. vt ap. Quito subiūgit euāgelista numerz spoztarum de reliquijs sublatarum 7 numerū māducantiū ad dei gloriā 7 nr̄am instructōnem. ibi. Et sustu. q̄d spa. d. frag. sept. spoz. erāt at

Quicq̄ carnis - Eua

qui man. quasi quatuor milia 7 dimi. e.

Primo ergo ponit dei miseria sup tur-
bam indigentem. qz turbe non habentis vt co-
mederet misertus e. Et hoc e. Misereor sup
turbam. Et qz omnis creatura debet creato-
rem suum sequi. id filius dei postqz misertus
est hominis. omis creatura miserta e ei. Olim
enim erant quatuor incopassibilia homini. scz
deus. angeli. celum 7 mors. Nam deus homi-
nem sibi reconciliare nolebat. angeli aias no-
stras ad celum deportare recusabāt. celi erat
hōmini clausum. 7 mors omēs ad tartare de-
mergebāt. S; postqz deus homini e misertus
eum sibi reconciliauit. angeli aias nostras ad
celum deportant. celus manet apertus. 7 mors
nisi volētes ad tartara demergit. Et tāta fuit
dei miseria circa hominem. qz hec quatuor
placauit 7 sibi ppassibilia fecit. Et hoc est qd
di. Misereor sup tur. 7 volo qz omnis creatu-
ra eius misereatur. **Z** Notandum autē
qz quatuor mouerūt xpm ad turbe miserēdū
7 pascendū. s. pprietas naturalis. numerositas
popularis. penitentia salutaris. 7 indigen-
tia rei familiaris. Primum fuit pprietas na-
turalis. Christus. n. fuit verus deus 7 verus
homo. ex vtraqz aut parte fuit misericors. nā
inquantum homo processit ex pgenie dauid
cuius misericordia 7 clemētia in scriptura ma-
gnificatur 7 pdicatur. Isa. lv. Dinas dauid
fidelis. Et. j. Mach. ij. Dauid i sua misericor-
dia consecutus est sedem regni in secula. Et
hoc alligauit chanaaneta petens miserere filie
sue di. Miserere. m. fi. da. Matb. xv. quasi. d.
Ex patre tuo habes qz sis misericordissimus.
Hoc etiam allegarunt milites Benadab re-
gis syrie dicentes. Audiuimus qz reges isra-
hel clementes sunt zc. vt patet in libro reguz.
Similiter inquantū deus omnino sibi e. ppriū
7 naturale misereri. Greg. in collecta. Deus
cui pprium e misereri semp 7 pccere. Ps. mi-
serationes eius sup omnia. o. eius. Punire aut
est extraneum 7 alienum deo. Isa. xxvij. Ut
faciat opus suum. alienum e opus eius ab eo
Opus dei e omnia ordinare. qz sapientissim⁹
est cuius pprium e ordinare. Sap. ix. Omnia
cōstituiti in numero pondēz mensura. Pec-
catum aut nō alit nisi p penam ordinari pōt
p quam reducitur ad ordinem iusticie. Et id
deus vt hoc opus suū faciat. s. vt reducat pec-
catorē p penam ad ordinem iusticie. alienum
e hoc opus suum. s. puniri ab eo. i. sibi non cō-

petit fm naturam. Et id deus inuēte punit. et
cum dolore. Isa. j. Heu consolabor ego sup
hostibz meis 7 vindicabor de inimicis meis. 7
ideo multum expectat peccatores. vt non pu-
niat sed misereatur eoz. Isa. xxx. Propterea
expectat deus vt misereat nostri. Exemplum
de ape que naturaliter malleficat. 7 concitata
pungit. sic facit deus. Nam in principio omi-
bus creaturis magnam gratiam 7 misericor-
diam fecit. sed postea concitatus peccatis ex-
pulsit angelos de celo 7 homines de paradiso. et
misericordia ei videbat in celo reclusa. Ps.
Domine in celo misericordia tua. In pcessu
ho temporis iterum incepit misericordiā suā
extendere. in quandam ptem terre. 7 ad quen-
dam pplm. s. in deorum. quem plantauit 7 ml-
tis gratijs 7 mirabilibz beneficijs e psecutus
7 suam noticiam ei dedit. Ps. Notus in iu-
dea deus. Et qz non poterat amplius i ira mi-
sericordiam continere. eo qz contra naturam
suam erat. ideo misit filium suum vt omnium
miseretur. 7 omnibus magnas grās faceret.
Jo. j. Gratia 7 veritas p biesum xpm facta e.
Et iterum de plenitudine eius nos omnes ac-
cepimus gratiam p gratia. Et hoc est qd hic
dicitur. Misereor sup turbam oim populoz
quia ecce iam triduo sustinent me. i. p tria tpa
expectant a me sibi misericordiam exhiberi. s.
tempore legis nature. tempore legis scripte 7 tē-
pore gratie reuelate. quia ecce post veniūt mi-
hi misericordiam postulantes nec habent qd
manducant quia panis viuus melior manna
omnis saporis suauitatem habens qui de ce-
lo descendit cibo angeloz 7 pfectozū hominū
nondum erat institutus. Et id homo vsqz ad
illud tempus non habuit cibum virtutis 7 vi-
te ad comedendum. Sed xpc misertus e ei.
7 dedit ei cibum anime 7 corporis in quo ma-
gna eius misericordia designatur. Et nota qz
xpi misericordia circa turbam hominum fm
omnem modum magnitudinis magna e ap-
paret. Nam quadrupliciter dicitur aliquid
esse magnum. **A** Primum aliquid dicitur
eē magnum. i. altum vt turris magna id e alta
Sic misericordia xpi est magna altitudine. qz
vsqz ad celum. ad quod homines introducit.
Ps. Magnificata e vsqz ad celum misercor-
dia tua. Secundo dicitur aliquid magnum.
id e profundum vt puteus magnus. i. profun-
dus. sic misericordia xpi est magna profundi-
tate. qz de inferno eduxit animas defunctorū.

q. no. admissum

Ps. Misericordia tua est magna sup me et eduxit ani. m. ex infer. infe. Tercio aliquid dicitur magnum. i. amplum vt platea magna. i. ampla. Sic misericordia xpi est magna amplitudine. quia in toto orbe terrarum non est qui misericordiam xpi non sentiat. **Ps.** Misericordia dñi plena est terra. Quarto dicitur aliquid magnum. i. longum. vt magna via. i. longa. sic misericordia xpi est magna longitudine. quia a seculo vsq; in seculum et ab eterno vsq; in eternum. **Ps.** Misericordia domini ab eterno vsq; in eternum. Et sic fm omnem dimensionem misericordia xpi est magis circa hominem. **Eph.** ij. Hoc ora vt possitis comprehendere cum omnibus sanctis. que est a lon. la. p. fun. et subli. sup. in misericordia xpi. **B.** Secundum quod xpm mouit ad turbe miserandam fuit numerositas popularis. quia turba multorum hominum in quibus credendum est quod multi erant magni meriti. qui dei beneficium et misericordiam meruerunt. Si. n. deus olim ad preces moysi vnius hominis diuisit mare. et eduxit aquam de petra. et pluit coturnices populo israel vt patet **Exo.** xv. et ad preces helye abstulit pluuiam et reddidit et multiplicauit farinam et oleum illi vidue de sarepta sidonior. vt patz. ij. **Re.** xvij. multo magis nunc ad preces multorum quorum fames ad deum clamat multiplicabit panes. **Matth.** xvij. Si duo ex vob. consenserint super ter. de omni re. quacumq; sit. il. a pa. me. Tercium quod mouit eum fuit penitentia salutaris. que per triduum quo turba cum xpo fuerat designatur. et hoc est quod dicitur. Misereor super turb. quia ecce iam tri. su. m. **Matth.** x. ait. quod triduo perseuerant mecum. Triduum autem penitentie est dolor. contritionis. pudor confessionis. et labor satisfactionis. Hec autem est via trium dierum. quam filij israel petebant ire in desertum ad sacrificandum deo. **Exo.** ij. Quia trium dierum ibimus vt imolemus dño deo nostro. Quartum quod mouit eum fuit indigentia rei familiaris que ex tribu causabatur. Primo ex sumptione ciborum quia vt dicitur. **Luce.** per duos dies precedentes omnes cibos quos secum tulerant iam comederant. Secundo ex penuria et ariditate locorum quia in vasta solitudine erant vbi nec fructus terre nec cibi venales inueniebantur. Tercio ex distantia domorum quidam enim de longe venerunt et a domibus suis multum distabant. Et idem antequam ad eas peruenissent nisi comedissent de-

fecissent in via vt xpc hic dicit. Et sic patz primum. **L.** Secundo ponitur discipulorum dubitatio super refectioe turbe prouidenda. Aiunt enim. Unde istos quis poterit hic saturare panibus in solitudine. Non enim recordabantur alterius refectiois de quibus panibus ordeaceis et duobus piscibus quam ante fecerat. vt si recordabantur diffidebant an modo posset simile facere. et an secundo deus exaudiret eum. Per quod patz quod eum verum deum non credebant sed credebant eum magnum amicum dei. **Jo.** xij. Tanto tempore vobiscum sum et non cog. m. Et sic patet secundum. **D.**

Tercio ponitur xpi interrogatio vt refectio miraculosam faceret euidentem. Ait. n. quod panes. Qui dixerunt. Septem. Quia vt dicitur. **Re.** mignus. Non idem interrogauit quod ignoraret. quod haberent. sed dum illi responderunt septem. quod pauciores essent eo amplius et melius miraculum appareret. et notius fieret. In hoc ergo ipsum xpm imitari debemus vt opera nostra in lucrum tantum sint facta. ad dei honorem et proximi edificatioem. **Matth.** v. Sic luceat lux ves. co. ho. vt vi. o. ve. bo. et glo. de. pa. ves. qui in celis est. Et ad **Phil.** iij. Modestia vestra non sit. o. ho. omnis qui male agit odit lucem et non vult venire ad lucem. vt non arguantur opera eius. vt dicitur **Jo.** ij. Laudandum est tamen deum bono exemplo volumus proximum edificare vane glorie circumferamur. et persequens meritum perdamus. et inter fatuas virgines deputemur. De quibus dicitur **Matth.** xxv. quod vacuas lampades tenebant in manibus plenas vento. **Matth.** v. Amen di. vo. r. mer. f. Quia ventum quesierunt et ventum per munere habuerunt. An si bono opere quod facimus temptatio vane glorie mentem pulset et nos debiles ad consentiendum vel cadendum sentimus. quod ventus valde subtilis est. debemus attenter bona facere et plus nostram salutem quam proximi edificatioem diligere quod caritas ordinata incipit a seipsa. An **Matth.** vi. Cum ora. inf. cu. t. et clam. ost. ora patrem tuum. Hic cadit exemplum de quo **Breg.** in dialogo loquitur de quodam pegrino ad hospiciu recipiente. vt melior episcopo suo ab hominibus haberetur. cuius filium vnicum pegrinus in ignem proiecit. et disparuit vt daret intelligi quo modo et merito fuisset receptus. Et sic patz tercius. **E.**

Quarto ponitur modus quem xpc tenuit super refectioe. quam mandauit apponi ante turbam famefcentem qui consistit in quatuor.

Nam primo mandavit turbe discumbere su
 p terram. Secundo accepit septem panes et
 gratias agens fregit et multiplicavit et de. dis.
 suis ut darent turbe. Tercio recepit paucos pi
 sciculos et ipsos benedixit et multiplicavit et ius
 sit apponi. Quarto mandavit de fragmen
 tis que supauerant septem sportas impleri.
 Et sic patet qd refectio h differt ab illa de qui
 qz panibz ordeaceis et duobz piscibz qua nar
 rat io. qstū ad sex. Prmo qz ibi fuerūt qui
 qz panes hic ho septem. Secūdo qz illi fue
 runt ordeacei. isti ho triticei qz qd simpliciter
 dicitur panis de tritico est. quod autem dicit
 panis cum additamēto ē d alijs frugibz vt pa
 nis de ordeo vel milio. Hi aut sine additamē
 to dicti sunt septem panes illi aut quinqz pa
 nes ordeacei. Tercō qz ibi fuerunt duo pi
 sces solum. hic ho plures licz pauci et pui.
 Quarto qz illi sederunt sup fenem. isti ho
 sup nudam terram. Quinto qz ibi fuerūt
 quinqz milia hominum ad manducandum.
 hic ho quatuor milia. Sexto qz d illis. xij.
 cophini fragmentis pleni fuerunt eleuati. hic
 aut septem sporte fuerunt eleuate plene. Li
 tera plana est sed eius misteria sunt nobis sb
 breuiate requirenda. Notandum ergo qd
 di Jo. xxi. multa quidem et alia signa fecit hic
 sus. que si scribāt p singula nec ipm arbitroz
 mundum cape posse eos q scrip. sunt libros.
 Tot autem scripta de factis et dictis xpi que
 sufficiunt ad illuminandum fidem nostrā. et in
 formādū vitā nrām. vt di. Aug. sup tres mor
 tuos qui a xpo suscitati leguntur. Propterea
 di. apłs. ad Ro. x. q finis legis xpc ē ad iusti
 ciā omni credenti. Hreg. di. q miracula xpi sē
 sic accipienda. vt in xitate facta credantur et
 aliud significant. F Duo ergo. conuiuia
 que legunt a xpo facta. significant spūalē aie
 refectōnem. que in verbo dei consistit. Deut.
 viij. Non in so. pane uiuit homo. s in omi ver
 bo qd pce. ex oz. dei. Libus. n. anime ē verbū
 dei. i. sacra scriptura. s. xx. et no. tes. qd predica
 tor dat ppo comedere. Mat h. xij. Dis scri
 ba doctus in reg. celoz similis ē homini pñf.
 qui pfert de thesauro suo noua et vetera. In
 cuius figura dictū est. Ezech. Fili ho. cōme
 ro. istud. Et sequitur. Et comedi et factū est
 quasi mel dulce in ore meo. Ezechie. iij. Per
 duo ergo cōuiuia que xpc fecit ad pplm refi
 ciendum significantur vetus et no. test. siue no
 ua et vetus lex. Lex autem vetus continetur i

quinqz libris moysi. qui p quinqz panes ordea
 ceos designatur. et psalmis et pphetis qui per
 duos pisces significantur. Nam sicut panis
 ordeaceus datur seruis. sic illa lex data fuit s
 uis qz fuit lex timoris. que est lex seruoz. et nō
 continebat grām filioz. non. n. cōferebat gra
 tiam. sed minabat penam. Et ad hoc signifi
 candum qn lex vetus fuit data audierunt filij
 israhel voces et sonitus buccine et lampades et
 tonitrua et fulgura montemqz fumigantē et p
 territi ac pauore percussi steterunt pcul dicen
 tes moysi. Loquere tu nobis et audiemus. Nō
 loquatur nobis dominus ne forte moriamur
 vt ptz Exo. xx. Item ordeum est pungitiuū
 continens cortices aristarū qz lex vetus erat
 pungitiua di. Oculum. p oculo. dentem. p de
 te. vt ptz Exo. xxi. Et continebat cortices fi
 gurarū multarū. j. Loz. x. Omnia in figura
 continebant illis. Hos autē quinqz panes
 portauit vnus puer clausos in pera. vt patet
 Job. vi. Est puer vnus hic q habet quinqz
 panes ordeaceos. Iste puer est populus in
 daicus qui fuit puer sensu sed senex tempore
 Isa. ltv. Puer cen. ā. mo. Qui semp legit et
 nunqz ad pfectōnem scientie puenit. Hebre.
 vij. Nihil. n. ad pfectum ad. lex. Qui i cogni
 tōne xitatis semp habuit. et habet faciem cor
 dis velatam. ij. Loz. iij. Usqz in hodiernum
 diem diu legit moyses velamen ē positum
 sup cor eoz. Sed xpc hos panes fregit. quia
 intellectum ve. tes. disseruit. Luc. xxiij. Tunc
 aperuit illis sensum vt intelligerent scriptu
 ras. Fuit ergo ille populus pastus quinqz pa
 nibz ordeaceis. i. quinqz libris moysi et duobz
 piscibz. i. psalmis et pphetis qui aspitatē legis
 tempabant. Et ideo illud cōuiuū quinqz pa
 num fuit ante illud factum de quo. xij. cophi
 ni sumpti sunt ad. xij. tribz israhel pascendas.
 Quia vt di. apłs. j. Loz. x. Omēs can. escam
 spūa. mād. Plures tñ reliquie supauerant d
 illo qz de isto qz lex vetus ob difficultates nō
 potuit obseruari. et iō multa ptermittebantur
 Actn. xv. Quid temptatis imponere iugum
 sup ceruicem discipuloz. quod neqz patres
 nostri neqz nos portare potuimus. De vtro
 qz tamē conuiuio multa remāserunt. qz neqz
 vetus. neqz no. testa. pfecte seruatur. Hic ca
 dit exemplum de mitra epali que habet duo
 cornua q significāt vet. et no. te. q ep̄s d3 ba
 bere in capite et memoria. et habet duo pendu
 cula post spatulas. Et significant q vtrūqz

testamentum p̄icitur post tergum ⁊ neutrum seruat. **S**ed hoc autē conuiniū qd̄ b̄ recitat marcus filius ⁊ matheus fuit factum p̄ illud quod narrat **Jo.** de quo dictum est mō. Quod significat no. te. siue nouam legem qd̄ post ve. testa. institutum est. In quo fuerūt septem panes triticeī qui dant filijs. q̄ lex noua est amoris continens gratiam filioꝝ. Et ideo fuerunt hic septem panes. q̄ septem virtutibus ⁊ septem donis sp̄s sancti pascuntur filij dei. Quā lex noua principaliter est ip̄a septiformis gr̄a sp̄s sancti. Istos. vii. panes xp̄c bene dixit fregit ⁊ multiplicauit. ⁊ dedit apl̄is vt ap̄ ponerent turbis. q̄ no. tes. q̄tum ad illud qd̄ ē in eo principale. s. gr̄a sp̄s sancti xp̄c fecit. **Jo.** ban. j. Gratia ⁊ veritas p̄ h̄ielum xp̄m facta ē. Et q̄tum ad illud qd̄ ē ibi secundarium ⁊ disponens ad ip̄am gr̄am sp̄s sancti. s. mandatum amoris s̄l̄r xp̄c instituit ⁊ docuit. **Jobā.** xij. Mandatum no. do. vo. vt dili. in. **Mat̄h.** x. Dictum ē antiquis. diliges amicum tuum. ⁊ odio habebis inimicum. Ego autē dico vobis diligite inimicos v̄os. Mandauit etiam apl̄is vt ip̄am le. no. omnib; p̄dicarent. **Mat̄h.** xvi. Euntes in mundū vniuersum predicate euang. omni creature. Et vt ip̄am gr̄am sp̄s sancti omnib; darent. **Mat̄h.** x. Gratis acce. gra. da. Et iō apl̄i imponebant manus super boies ⁊ accipiebāt sp̄s. san. vt d̄r **Actū.** viij. Nouū autē te. est ille liber clausus ⁊ signatus septē signaculis. de q̄ d̄r. **Yo.** Apoc. v. q̄ nō ē inuentus in celo q̄tum ad angelos. neq; in terra q̄tum ad homines. neq; sub terra q̄tum ad demones ⁊ mortuos qui possēt ap̄ire libz ⁊ soluere septem signacula eius nisi agnus q̄ occisus est. qui septē signacula noui testamēti. i. septem articulos fidei humanitatis xp̄i soluit. dum ip̄a impleuit vt d̄r. **Greg.** ⁊ septiformē gratiam sp̄s sancti. dum ip̄am hominib; dedit. ⁊ septem sacramenta ecc̄ie dum ip̄a instituit. que omnia p̄tinent ad no. testamē.

Hoc autē conuiniū sustulerūt apl̄i septem sportas. q̄ septem erant ecc̄ie pascende de reliquijs prandij. xp̄i in no. te. quib; **Yo.** Apoc. j. scribit dicens. **Jobānes** septē ecc̄lis que sunt in asia. p̄ quas vniuersitas ecc̄iarum xp̄i totius mundi designat. In septem. n. sportis apl̄oꝝ contentus ē cib; anie dandus omnib; ppl̄is xp̄ianis in toto orbe terrarū. Sporte enī septem significant septenarios qui totam ecc̄iam dei perficiunt ⁊ disponunt ⁊ refi-

ciunt ⁊ pascunt. **Primus** ē septenarius sacramentoz. nam septem sunt sacramēta ecc̄ie quib; mediantib; virtus diuina ⁊ meritū passionis xp̄i hominib; applicat ad salutem consequendā. **Secundus** ⁊ tercius septenari⁹ ē de articulis fidei. nam septē sunt articuli diuinitatis. ⁊ septem hūanitatib;. quib; hō d̄ credendis illuminat. **Quartus** septenarius ē virtutū. nam septem sunt virtutes. s. tres i. beo logice quib; anima ordinatur ad deū. s. fides spes. caritas. ⁊ quatuor morales. s. prudentia. temperantia. fortitudo ⁊ iusticia. quib; homo ī actib; suis disponitur ⁊ ordinatur. q̄tū ad se ⁊ q̄tum ad pximum. **Quintus** septenarius ē donoz sp̄s sancti. nam septem sunt dona sp̄s sancti. i. donum sapientie ⁊ intellectus donum consilij ⁊ fortitudinis. donum scientie ⁊ pietatis. ⁊ donum timoris domini quib; omnes vires anie tam supiores q̄z inferiores disponuntur ⁊ abilitantur ad obediendum motioni ⁊ iustitiae sp̄s sancti. vt homo omne op̄ bonum facilius p̄sequat. **Sextus** septenarius est beatitudinum. Septem autem sunt beatitudines de quib; d̄r **Mat̄h.** v. s. paupertas sp̄s. mitas vt mansuetudo. luctus penitentie. sitis iusticie. affluencia misericordie. mundicia cordis ⁊ pacificatō mentis. **Act. n.** beati paupes sp̄i beati mites. beati qui lugent. beati qui esuriunt ⁊ siti. iusti. be. mi. beati mundo corde. ⁊ be. paci. **De** autem septem beatitudines. sunt tanq̄z op̄atōnes ⁊ actus p̄cedentes a p̄dictis septem donis sp̄s sancti. quibus x̄tus ip̄oꝝ donoz manifestatur. quia qui dona sp̄s sancti habet has op̄atōnes exercet. **Septimus** septenarius ē ordinum. Nam septem sunt ordines quib; potestas ministris ecc̄ie confertur ad reliquum populum sanctificandum ⁊ dirigendum. Et sic patet q̄ p̄ h̄ duo conuiniā ve. ⁊ no. te. designatur. quibus homines sp̄s aliter pascuntur. Et vñ fuit datum seruis aliud filijs. **Unum** generat seruitutem ⁊ timorem. aliud libertatem ⁊ amorem. Et hoc ē q̄ d̄r. apl̄s **Gal.** iij. Scriptū ē quō abraham d̄r. f. ba. Et sequitur. Hec ei sunt duo testamenta. vnum quidem in monte syna in seruitutem gene. que est agar z̄. **¶** **P**auci h̄o pisciculi significant consolatōnes temporales quas deus seruis suis dat. q̄ bene dicuntur pisciculi ⁊ pauci q̄ in nouo testamēto. bona temporalia non p̄mittunt sic ī veteri. **Isa.** j. Si vol. ⁊ au. me bona terre com.

Immo mandatur seruis dei in no. tes. vt bo-
nis temporalibz abrenuncient. quod in veteri n̄
mandabatur. **Lu. xiiij.** Nisi quis renunciaue-
rit omnibz que pos. non p̄t meus eē discipu.
In cuius figura xpc mandauit turbe pascen-
de discubere sup terram. i. vt omia t̄palia pe-
dibz p̄cularent. **Philip. iij.** Omnia detrimē-
tum feci 7 ar. vt sterc. vt xpm lucri. **Alq̄** x̄o q̄
fuerunt in alio cōiunio p̄ quod vetus tes. desi-
gnatur comederunt sup fenuz p̄ quod bona
temporalia designant. in quibz nutriti fuerūt.
Item in huius etiam figura dedit eis come-
dere sub diuo. qz sic debem⁹ summē bona tē-
poralia. vt semp oculos mentis ad celum le-
uemus. **Philip. iij.** Nostra cōuer. in celis est.
1. Cor. viij. Tempus breue est. reliquuz est vt
q̄ gau. tanqz non gau. sint. 7 q̄ emunt tāqz nō
possidentes 7 qui vtunt hoc mun. tā. n. v. **E**t
nota qz pulli coruoz dum respiciunt celum 7
clamant ad deum pascuntur ab eo. statim at̄
vt incipiunt caligines emittere p̄ quod solici-
tudo terrenozum designatur derelinquuntur
a deo 7 pascuntur a coruo. **S**ic homo qui in-
biat terrenis pascitur a dyabolo 7 derelinqui-
tur a deo. **A**uarus ergo qui non sedet sup t̄-
ram sed inuoluit se sicut talpa in terra. i. in di-
uitiis terrenis 7 mūdānis. in mundi vanitati-
bz 7 in carnalibus desiderijs non pascitur ad
mensam xpi. 7 sic p̄t quartum. **¶** **Q**ui
to subiungit euangelista numerum sportarū
de reliquijs sublatarum 7 numerum mandu-
cantium ad dei laudem 7 nostram instructiōz
qz in hoc miraculo vsqz hodie deus laudat.
7 fides de xpi diuinitate 7 humanitate robo-
ratur nam in eo qz cōpassus est turbe ei⁹ hūa-
nitas attestat. sed in eo qz panes multiplicā-
uit eius deitas demonstrat. vt di. **Beba.** **L**i-
tera plana est. 7 misterium patet. **R**equiram⁹
ergo solum salutaria exempla que de hoc cō-
iunio accipe possumus. **S**unt autē tam ex p̄-
te xpi q̄ ex p̄te turbe multa salutaria exēpla.
Ex p̄te xpi quinqz salutaria exempla accipe
possumus. **P**rimum est exemplū magne hu-
militatis. qz cum ipse omnia sciret. 7 oim esset
dñs. tamen non dedignatur cum quibusdāz
vilibz p̄sonis discipulis suis habere misteriu⁹
psiliij sui. 7 p̄ eos voluit turbam pascere. vt ipi
quodam mō p̄cipies viderentur eē miraculi.
glo. **H**iero. sup hoc loco **Matth. xv.** **D**omi-
nus discipulos vocat. vt doceat m̄gros consi-
lia sua minoribz 7 discipulis cōmunicare. **Q**ui

dam a nullo 7 de nullo consilium habent. vel
petunt suo sensui initentes 7 dicentes se esse
sapientes stulti facti sunt. vt d̄r ad **Rom. j.**
Aug. **U**bi dixisti sufficit ibi defecisti. 7 vbi
ibi placuisti ibi peristi. **Bernb.** **O**mnia illi de-
sunt qui nihil deesse sibi putat. **C**ontra quos
d̄r **Prover. iij.** **N**e innitaris sensui tuo 7 pru-
dētie tue impone modū. **O**mnia ergo sunt caz
consilio facienda. **Ecc̄. xxxij.** **U**bi multa con-
silia. ibi salus. **¶** **S**ecundum est exemplum p̄-
fecte caritatis. qz turbe indigenti cōpassus est
7 p̄auit eam. **V**ade 7 tu fac ita. **Lu. xiiij.** **C**ū
facis puiniū. vo. de. pau. 7 ce. 7 be. er. **¶** **T**er-
cium ē exemplū salutare benedictōis. quia ci-
bum. q̄nem apposuit benedixit 7 gratias egit.
In quo instrui mur vt bona tēporalia cū gra-
tiarum actōne recipiam⁹. **E**p̄. v. **P**ro omi-
bus agentes gratias deo 7 patri. **E**t d̄r ijs
vtimur ea benedicamus. qz vt di. ap̄. j. **T**hi-
mo. iij. **O**m̄s creatura dei bona. 7 nihil reijci-
endum quod cum gratiarum actione recipit
sanctificat. n. p̄ verbum dei 7 orōnes. **H**ic ca-
dit exemplum de illa momiali de qua di. **Gre.**
in dyalogo qz comedens lac sine signo crucis
inuasa est a dyabolo. **E**t ideo serui dei semp
benedicunt sumenda. 7 postea gratias agunt
Ps̄. **E**dent pauperes 7 saturabuntur 7 lau-
dabunt dominum. **¶** **P**eccatores autē come-
dunt sicut bruta animalia. **¶** **Q**uartum ē ex-
emplum bone discretōis. qz ordinauit come-
dentes 7 fecit eos sedere. 7 tandem fragmenta
fecit recoligi ne pedibus conculcata perirent.
Quidam nullum ordinem in comedendo ha-
bent. 7 tota die comedunt 7 potant 7 fragmē-
ta canibz 7 non hominibz largiuntur. quibus
Ysa. v. ei maledictōnem imp̄atur dices. **U**e
qui potentes estis ad bibendum vinum 7 vi-
ri fortes ad sectandam ebrietatem. **¶** **Q**uin-
tum est exemplum abundantis multiplicatō-
nis. nam panes quos indigentibz tradidit in
immensum multiplicati sunt. nam ex septem
panibus septem sportas leuauerūt. quatuor
milibz hominum faciatis absqz mulieribz 7 p̄-
uulis. vt d̄r **Matth. x.** **I**n quo instrui mur qz
qui pauperibz dant comedere. eorum bōa m̄-
tiplicantur. **G**reg. **T**errene substantie p̄ hoc
qz pauperibz largiunt multiplicantur. **Luce.**
vj. **D**ate 7 dabit vobis men. bona et confert.
7 coagita. 7 superreflu. da. in si. ve. **¶** **U**nd pau-
peres dum pascuntur pascunt. vt patet in il-
la vidua de sarepta sydoniorum. **Q**ue dum

paucit. Helyam pasta fuit ab eo. 7 extunc nō defecit ei farina nec oleum. iij. Reg. xvij. Hic cadit exemplum beati bonifacij epi tu dertini. qui vt di. Greg. in dyalogo. dum esset puer omne triticū matris dedit paupib. Qd mat' ppendens cepit eum pugnis cedere. hā bonifacio oratione facta totum horreum inuentū est plenum tritico. ¶ Ex pte aut turbe filr quinqz exempla salutaria accipe debem?
 ¶ Primum ē exemplum sancte imitatonis. Nam xpm in desertu relictis omnib sunt se cute. Desertum dicitur derelictum a vicis 7 delicias. qz nec vicia nec delicie ibi regnant. Sequitur ergo 7 nos xpm cum derelictione 7 dejectione viciorum 7 deliciarum mundi. Hebreo. xij. Exeamus igit' ad eum extra castra improperiū eius portantes. Isa. ij. Venite ascenda mus ad montem domini. Sic exiit moyses 7 negavit se esse filium filie pharaonis magis digens se affligi cum p'lo dei qz iocunditatis terrene habere peccatum. maiores diuitias existimās thesauro egyptoz improperiū xpi. vt di. ap'ls ad hebre. ij. ¶ Secundum est exemplum bone consumptionis. qz omēs cibos psumperunt in sequendo 7 audiendo xpm. Math. xxv. Fuge serue bone 7 fidelis. quia i pau. su. si supra multa te p'statuam. Peccatores aut cōsumūt se 7 sua in ludis 7 guerris et in vanitatib 7 luxurijs. Exemplum de filio. p' digo qui p'sumpsit substantiā suam cum meretricib viuendo luxuriose. vt di Luc. xv.
 ¶ Tertium ē exemplum pplete sanatonis. Nā triduo cum xpo p'seuerauerunt donec omnes infirmi fuerunt perfecte sanati. Vñ Math. xv. dicit q' multi infirmi 7 claudi accesserunt ad eum 7 curauit eos. Et sic plenam sanitatem i anima 7 corpore receperunt. qz vt dicunt mlti sancti doctores nulluz sanauit in corpore que etiam non sanauerit in mente. qz dei perfecta sunt opa. Io. vij. Totum hominem sanum feci in sabbato. Perseuerem' 7 nos triduo cuz biesu vt pfecte sanem' in mente. ¶ Primum dies ē boni 7 mali cognitō. vt cognoscamus vñ descendimus vbi sumus quo tendimus quid amissimus. 7 quid inuenimus. Ione. j. Qd est opus tuum q' terra tua. quo vadis 7 ex quo populo tu es. Berni. Vemento vnde veneris 7 ingemisce vbi es 7 erubescē. q' tendis 7 cōtremisce. ¶ Secundus dies ē delectatio 7 fuga mali. Eccli. xxj. Quasi a facie colubri fuge peccata. ¶ Tertius dies ē opa-

trio boni. Gall. vij. Dum tempus habem' op. bo. ad om. Ps. Spera in domino 7 fac bonitatem. ¶ Quartum ē exemplum dignep'tentatonis. qz turba contenta fuit solo pane 7 paucis pisciculis. Sic 7 nos contenti eē debemus bis q' de' dat nobis 7 nō murmurare. j. Cor. x. Neqz marmuraueritis sicut quidā eorum 7 a serpentib perierunt. Quidā nanqz nūqz attendūt ad bonū. qd habēt. qd 7 multi non habēt. h' solū ad bonū qd nō hnt. qd 7 multi hnt. Prover. xvij. Oculi stultozū in sinib e're sapiētis aut oculi in capite suo. ¶ Quintus ē exemplū pfecte saturatonis. qz de mēsa 7 ad mēsam xpi saturati sunt. Sic 7 nos acceden tes ad mēsam xpi p'medamus 7 saturemur. q' dā de mēsa xpi. i. xbo vitatis p'dicato nihil sumūt. qdam valde modicū sumūt. nec illi saturant. qdā reiiciunt qd ibi sumūt. Nō sim' canissimi de omnib istis sed comedam' 7 saturemur. ¶ Nam istas. vij. sportas xpus p nobis qui nō fuimus ibi leuare mādauit et sunt indeficiētes. qz bōa spūalia tātomag' mltiplicāt. qnāto plus distribuūt. sic sciētia dīstrubuta suscipit incrementū 7 avaros dedignatur possesores. 7 nisi cito publice cito labit 7 decrescit. Et rō quare comedere debemus de bonis cōtēntis in sportis ap'loz ē triplex.
 ¶ Prima qz sunt bona repletina 7 satiatina eo q' intrant intus in animā. nā grā dei ē i eētia aie. virtutes aut sunt in potētis anie. vt fides in intellectu. spes in affecto. caritas in voluntate. 7 sic de alijs. Bona autem mundi iō non faciant. h' imittunt sitim. quia non intrāt in animā vbi ē appetitus habendi. sed stant foris. Exemplum de habenti sitim 7 tenenti ciatum vini prope os 7 non bibente. in quo sitis nunqz extingueretur. sed augetur. Ioh. iij. Omnis qui biberit ex hac aqua sitiet itez. qui autem biberit ex aqua quam ego dabo ei fiet in eo fons aque salientis in vitam eternā. Nos autem per gratiam dei de magna infirmitate peccati surreximus in qua omēs hōres gratie consumpsimus. nam i peccato homo cōsumit omnia bona sua. 7 iō multum indigemus comedere 7 repleri. ¶ Secunda qz se bōa p'uatua. nā p'uat aiam i vita grē ab omni morte. Iohan. vij. Si quis sermonem meum seruauerit mortem non gustabit in eternum. Bona xpo temporalia multotiens inducunt mortē. 7 mltas infirmitates. Eccli. xxxvij. Propter crapulā multi pierunt q' aut abstr-

nens est adijciet vitam. Et si in vita nature
conseruent modicum tñ conseruant qz bre-
ues dies hominis sunt. Job. xiiij. Nos autē
multum conseruari indigemus. qz inter mul-
ta corumpentia sumus. Nam mundus caro et
demonia corumpere nos nituntur. Tercia
qz sunt bona firma et stabilia vsqz ad finē iti-
neris hominē cōcomitantia. Apoc. xiiij. Ope-
ra. n. il. se. il. Ambrosi. Non sunt bona bonis
que secum auferre non pōt. sola misericordia
comes ē defunctorū. Bona mundi non sunt
stabilia sed derelinquunt hominē. et quando
certe in maxima necessitate scz in morte. Job.
xxvij. Dives cum dormierit nihil secū auge-
ret aperiet oculos suos et nihil inueniet. Nos
autem de longa via venimus. s. de regiōe pec-
catorum que sua omnia distat et elongat a ci-
uitate supna p quam ire habemus. Et hoc ē
quod hic dicitur. Quidam. n. de longe vene-
runt. Qui de magnis sceleribz veniunt ad pe-
nitentiam de longe veniunt ad xpm. Quia
quanto quis in prano ope errauerit tanto lō-
gus a deo recessit. vt d. Beda. Sicut lōgā viā
facere debemus. s. vsqz ad celum iō multuz ē
molestum ieiunare. iij. Reg. ix. Surge come.
grandis. n. tibi restat via. Beda. Perit q sine
celesti pane ad patriam tendit. Et hoc ē qd
h dicitur. Si dimiserō eos ieiunos deficient ī
via. Et sic patet q bona ista que de hoc con-
uiuio apli leuauerunt optima sunt et sup oīa
appetenda. Et hoc significat panis: que xps
in hoc conuiuio discubentibus dedit ad man-
ducandū qui fuit melior panis qui vnqz fuit
factus habens suauissimum saporem et sicut
manna delectans. Et sic patet quintum et cō-
sequenter totum.

De epla. Sermo .lxxix.

Humanum di-

co ppter infirmitatem carnis vře.
Ro. vj. Tria solent homines a dei
seruitio retrahere. ¶ Primum ē magnus la-
bor in seruiendo. qz vt dī Matb. vij. Arta ē
via que ducit ad vitam. Unde ille iuuenis cui
xpc dixit. Uende omnia que habes et da pau-
peribz et ve. se. me. abiit tristis. ¶ Secundum
est delectatio peccati. qz frui bonis mundi ad-
libitum delectabile est. Job. xxi. Exultant lu-
sibus tenent tympanum et cytharā. et gaudent
ad sonitum organi. du. in bo. di. s. ¶ Tercius
ē incertitudo premij. p dei seruitio reddendi.

Eccl. ix. Sunt iusti atqz sapientes et opa il-
loz in manu dei. et tñ nescit homo an odio vl
amore dignus sit. Et ppter ea dicunt impij.
Venite ergo et fruamur bonis que sunt et vta-
mur creatura tanqz in iuuentute celeriter qz
niam hec est ps nostra et nō est ag. qui sit reū.
ab inferis. Sap. ij. Beatus autem paulus in
epla bodiema de his tribus determinat. offē-
dens q nō est supra vires hominis seruire deo
et stare in peccato non ē delectabile sed morti-
ferum. et iusticiam tenere ē magni pmiij. In q
quidez epla quatuor facit. ¶ Primo reddit
auditores beniuolos vt libentius audiantur.
In principio eple. Secundo ostendit leuem et
congruum modum ad seruiendum deo. si rite
teneatur. ibi. Sicut. n. exhibu. me. ve. ser. imū
et iniq. ita exhi. me. ve. ser. au. in sancti. Tercio.
cām cuiusdam dicti sui. s. quare non seruēdū
est peccato assignat vt a nobis cognoscatur.
ibi. Cum. n. ser. es. peccati liberi fu. ius. Quar-
to ostendit fructum peccati et fructum iusticie vt
peccatum dimittatur et iusticia teneatur. ibi.
Quem. n. fru. ha. tunc in il. in quibz nunc eru-
be. zc. vsqz ad finem. ¶ Primo ergo reddit
apls auditores beniuolos. vt libentius audia-
tur. d. Humanum dico. i. leue et qd facile vo-
bis dicere intendo et hoc ppter infirmitatem
et fragilitatem carnis vestre que retrahit a ma-
gnis operibz faciendis. Matb. xxvj. Spiritus
quidem promptus ē caro autem infirma. Sap.
ix. Depumit sensum terrena inhabitatō mul-
ta cogitantem. q. d. ap. s. Non intendo vobis
magna mandare et grania psuadere: et diffici-
lia vt est illud Matb. xvj. Si quis v. p. me. ve.
abne. se. et tol. cru. su. et se. me. Et illud Luc. xiiij.
Nisi quis renū. om. que pos. non pōt meus cē
disci. Et illud Matb. v. Si quis te percussit.
in vnam maxillā p. ei. al. et hmoi. Cū ergo apo-
stolus non intendat graua mādare. sed bñ-
num et leue et nobis valde possibile debem⁹ cū
beniuole audire. Et sic patet q ap. s. non intē-
dit hic psuadere pfectam iusticiam que ē pfe-
ctorum sed iusticiam adeptam que est incipi-
entium et sufficit ad salutem. Et sic patet pri-
mum. ¶ Secundo ostendit leuem et congruum
modum seruiendi deo. d. Sicut exhibui. me.
bra ve. ser. imū. s. peccatorum carnaliū. et ini-
qui. s. cogitatōnis peccatorum spūalium du-
centi ad iniquitatem operationis eorūdem
ita exhibete membra vestra serui. ius. supple
boni operis ducenti in sanctificationem me-

his et corporis. **I**usticia autem hic accipitur generali-
ter. prout continet omne opus bonum. Et nota quod
hec similitudo quinq; modis potest attendi et
exponi. **P**rimo festinat ut sicut in
clinamur peccato. iuxta illud **P**rouer. vij. statim
sequitur ea quasi bos ductus ad victimam ita statim
inclinemur bono. **E**ccl. v. Ne tardes conuerti
apud dominum. et ne differas de die in diem. **U**ir enim puer
scit loqui et deridet et blasphematur. vir pro se mo-
nere et incipit rixari et furari. **S**ecundo letan-
ter. ut si letantur peccatum. iuxta illud **P**ro-
uer. ij. letantur cum maleficio. et exultant. peccata le-
tanter seruamus deo. **P**s. Seruite domino in leti-
ticia. Quia ut dicitur **ap**ostolus. i. **C**or. ix. **H**ilariter da-
torem diligit deus. **T**ercio frequenter ut sic
tota die exhibuimus membra nostra peccato.
ita exhibeamus iusticie. **P**s. Tota die mise-
re et comor. Non debet sufficere homini solum de
mane orare. cum ipse alius tota die fuerit in pec-
catis. **L**u. xvij. **O**portet spiritum orare et nunquam de-
ficere. **G**all. vj. **B**onum autem facientes nunquam
deficiamus. **Q**uarto perseueranter. ut sicut
usque ad tempus conuersionis perseuerauimus in pec-
catis. ita in reliquum usque in finem perseueremus
in bono et seruamus iusticie. Quia ut dicitur. **B**erni
inter virtutes sola perseuerantia singularis filia
est summi regis et ipsa sola coronatur. **M**ath. x.
Qui perseuerat usque in finem hic saluus erit. **N**on
taciemus omni die fundamentum penitentie ab
opibus mortuis. **Q**uinto vniuersali-
ter ut sicut omnia membra exposuimus peccato. scilicet
cor male cogitando. voluntate mala proximis desi-
derando. et transitoria bona appetendo. memo-
riam iniuriarum recordando. intellectum inuti-
lium scientiam addiscendo. oculos illicita videndo
aures vana audiendo. linguam detrahendo.
blasphemando. et mentiendo. manus praua
operando. pedes ad mala loca eundo. et totum
corpus luxuriando. ita econuerso exponamus
omnia membra iusticie in sanctificationem. **E**t
primo debemus exponere iusticie cor. dei ma-
iestate cogitando. et dei bonitatem a qua omnia
bona procedunt quia omnia propter suam bonita-
tem operatus est deus. **A**ug. Quia deus bonus
est sumus. **S**ecundo voluntatem vera bona
scilicet spiritualia et celestia affectando. et proximos si-
cut nos amando. **M**at. xix. **D**iliges proximum
tuum sicut teipsum etc. **T**ercio memoriam dei
beneficiorum et misericordiarum recordando
Isa. **M**iserationum domini recordabor. **Q**uar-
to intellectum diuinas scripturas addiscen-

do et diuina eloquia. quia ut dicitur **ap**ostolus. i. **C**or. xiiij.
qui ignorat igno. **Q**uanto oculos honesta videndo. quia
ut dicitur **T**ren. iij. **O**culus meus dominus dedit et aures meas
Et maxime debemus respicere christum crucifixum pro
nobis. **P**s. Respice in faciem christi tui. **L**uce.
xiiij. **V**idete manus meas et pedes meos. **C**ru-
cifixum et imagines sanctorum sunt libri secula-
riam. in quibus debent legere bonos mores
tota die. ob hoc. non inuenta sunt. **S**exto aures
sancta et non mala colloquia audiendo. Quia
ut dicitur **ap**ostolus. i. **C**or. xv. **C**orumpunt enim bonos
mores colloquia praua. **D**ebemus ergo au-
dire pauperem misericordiam a nobis peten-
tem. quia ut dicitur **P**rouer. xxi. **Q**ui obtu-
rat aurem suam ad clamorem pauperum. ipse et non ex-
au. **D**ebemus etiam audire spiritum in scriptura
sacra nobis loquentem. **P**s. **A**udiam quid
loquatur in me dominus deus. **S**eptimo lin-
guam moderate loquendo. quia ut dicitur **P**ro-
uer. xiiij. **Q**ui inconsideratus est ad loquendum
sentiet mala. **D**ebemus ergo bonum confite-
ri et malum detestari. **P**rouer. viij. **V**eritate
meditabitur guttur meum. et labia mea dete-
stabitur impium. **O**ctavo manus virtuosa
faciendo. **D**ebemus enim laborare ut labore
nostrum manducemus. **P**s. **L**abores man-
tua. quia manduca. beatus es etc. **I**sa. i.
ij. **N**ec gratis panem manducauimus ab ali-
quo. sed in labore et fatigato nocte et die ope-
rantes. **N**ono pedes recte ambulando et ad
sancta loca tribulatos et viduas visitando. **D**e
primo **I**sa. ij. **V**enite ascendamus ad montes
domini et ad domum dei iacob. **A**ctu. iij. **P**etrus
et ioban. ascende in tempore ad bo. or. no. **D**e secundo
Isa. j. **R**eligio munda. et imma. ap. de. et pa. be.
et vis. pau. et vi. in tribulatione eorum. **M**ath.
xxv. **I**nfirmus et in carcere fui et venistis ad me
Decimo totum corpus nostrum ipsum multa
disciplina et ieiunijs macerando. **C**oll. iij. **M**ot-
tificate membra vestra que sunt supra terram. et
hoc debemus facere propter quatuor. **P**rimo
ut corpus sub potestate anime redigamus. **I**. **C**o-
rinth. ix. **C**astigo corpus meum et in seruitute
red. scilicet anime. quia ut dicitur **G**all. v. **C**aro concupi-
scit aduersus spiritum. et spiritus aduersus carnem. **R**o. vij.
Video aliam legem in me. m. re. le. m. mee. **S**ecu-
do ut dignum spiritus sancti habitaculum efficiat. quod
non habitat in carne subdito peccatis. ut dicitur **S**ap. j.
ij. **C**or. vj. **V**os estis templum dei. **T**ercio ut
vita christi patris nostri in corpore nostro represen-
tet. quia filius debet bonam vitam boni patris imita-

ri. ij. Cor. iij. **S**emper mortificationem xpi
hiesu i cor. ve. circūf. vt 7 vita hiesu in cor. no-
stris manifestetur. Gall. vj. Ego. n. stigmata
domini nostri hiesu xpi in corpore meo porto.
Quarto vt corpus nostrum tandem glorio-
sum resuscitetur. quia vt dī. ij. Cor. j. Sic so-
cij passionum estis. sic 7 consolatiōis eritis. et
ideo si corpus mortificamus resurget glorio-
sum. Et sic patet p omnia supradicta q sicut
seruimus peccato. ita debemus seruire ius-
ticie 7 deo. **E**t Sed contra hoc videtur
esse q qui seruit deo sicut peccato 7 non plus
non est in statu salutis 7 non sufficit ad salutē
Aug. Plus debet amari iusticia q̄ ante ama-
batur iniquitas. Et sup illud. Ps. Bonum
mibi lex oris tui sup mi. an. 7 argenti. d. idem.
Aug. Amplius diligit caritas deum q̄ cupi-
ditas aurum. Et dicendum q̄ semp in iustis
7 a iustis plus amatur deus q̄ aliquod t̄pale
possit diligi a cupiditate. hoc est ex maiori ra-
dice dilectōnis sed nō sp̄ ex seruētōri motu. s̄
aliquādo ex t̄pā caritate. que excedit cupida-
tem surgit motus minoris seruētōris q̄ sit mo-
tus cupiditatis. **H**ic ergo non attendit simi-
litudō q̄tū ad radicem. sed q̄tū ad mo-
tum. vt p hoc non notetur equalitas. sed t̄fī
similitudo. vt si multum. i. si multis 7 varijs mo-
tibus 7 operibus 7 valde seruētōri seruim-
us peccato. ita multis motibus 7 operibus
7 valde seruētōri seruimus iusticie 7 deo.
aliter autem nostra mensura non esset iusta.
nec accepta deo. cum plura impenderit pec-
cato q̄ iusticie 7 pluribz modis ipm fecerim?
Prone. xj. Statera dolosa abominatio est
apud deum 7 pondus equum voluntas eius
Et sic patet secundum. **T**ercio cām
cuiusdam dicti reddit. s. quare non seruendū
est peccato sed iusticie. Et est vnica causa vel
rō quam hic ponit. s. seruitus 7 libertas. qz bo-
mo peccando efficitur seruus peccati. Jobā.
viij. Qui facit peccatum seruus est peccati.
Ad quam seruitutem infinita mala sequunt.
Nam pdit homo hereditatem quia seru? nō
manet in domo in eternum. vt patet Jo. viij.
deputatur supplicij sicut seruus neq̄. Eccl.
lxxij. Seruo malivolo tortura 7 compedes
Homo etiam peccando pdit libertatem ius-
ticie 7 virtutis. Et hoc est quod d. Cum ser-
ui est: pecca. li. fuis. iusticie. i. a domino iusticie.
cuius dominū est magna libertas. 7 ei seruire
regnare est. Ad quod dominium 7 libertatez

seruotes p̄tō

mirabilia bona sequuntur. quia si liberi. ergo si
lij 7 heredes. Gall. iij. Itaq̄ non sumus an-
cille filij sed libere qua libertate xpc nos libe-
rauit. Ro. viij. q̄ si filij. 7 heredes. heredes q̄-
dem dei. coheredes autem xpi. De seruitute
aut viciozū 7 libertate virtutum. mirabilia
possent dici sed dimittant ad p̄ns. Et sic p̄t̄
tercium. **Q**uarto ostendit fructum pecca-
ti 7 fructū iusticie 7 probat. **S**i ubi no-
ta q̄ stipendia 7 fructus peccati ē confusio sine
7 mors. Primum stipendium id est lucrū s̄o
precium 7 fructus peccati ē p̄fusio. Rā p̄tōt
efficit vir p̄fus? turpiē vald. Que ē. n. maior
p̄fusio q̄ q̄ ania sponsa xpi inueniat cū dya-
bulo fornicari vilissimo ribaldoz. Et q̄ ē ma-
ior p̄fusio. q̄ q̄ quis de filio regis eterni effi-
ciatur seruus dyaboli 7 denudet veste regali
7 nuptiali virtutū 7 remaneat nudus sicut ri-
baldus. Et que est maior p̄fusio q̄ q̄ quis fa-
sciatus oculis. ligatus manibz ducat ad fur-
cas inferni. Mat. xxij. Ligatis manibz 7 pe-
dibus pi. eum in tenebras exteriores. Et que
est maior p̄fusio q̄ q̄ quis tanq̄ leprosus a
p̄sordio hoim sequelref. 7 tanq̄ asinus deco-
riandus p̄iciatur ad foueas. Hiere. xxij. Se-
pultura asini sepeliet putrefact? 7 p̄iectus ē
portas hierusalem. Sic ergo est vnus fruct?
7 stipendium peccati. s. confusio magna. Et h̄
est quod d. Quem. n. fructū ha. tunc in his i
quibus nunc erubescitis. Secundum ē mors
scz triplex. s. nature. pene. 7 culpe. Et hoc est
nam stipen. pec. mors. Propter peccatum. n.
animā separatur a corpe in qua mors nature
consistit. Gen. ij. In quo. cuiusq̄ die come. et eo
mori. mo. Item deus sepatur ab anima i qua
mors culpe consistit. Isa. lix. Iniq. ve. diui. in
ter. vos 7 de ve. Item anima 7 corpus depu-
tantur supplicij. in qua mors pene consistit.
Baruth. iij. Quid est israhel q̄ in terra ini-
micorum es coinquinatus es cum mortus de-
putatus es cum descendenti in lacum. q. d.
Quia peccasti 7 ido sic enei tibi. Et ido mors
peccatozū pessima. Ps. Mala mors natu-
re. peior mors culpe. pessima mors pene. Et
quia hec triplex mors est finis omnium malo-
rum 7 corporalium 7 spiritualium. 7 presenti-
um 7 futurorum. et finis continet virtute ea q̄
sunt ad finem. ideo possumus dicere q̄ omnia
mala sunt fructus 7 stipendia peccati. **H**
Fructus autem iusticie. put ibi innuitur q̄
duplex est. scilicet libertas a seruitute p̄tōz

seruitus dei. sanctificatio aie. et vita eterna. Et hoc est quod dicit. Nunc homo liberati a peccato. Ecce primum. Huius autem deo facti. Ecce secundum. Habetis fructum. x. i. sancti. Ecce tertium. finem homo vitam eternam. Ecce quartum. Et nota hic quod fructus peccati ex indigno redditur quod omnia mala que possunt cogitari meretur peccator. quia contra bonum eternum et infinitum peccauit. Unde citra indignum puniatur. quia si pena infinita est extensio. tamen intensio infinita non est. sed ipse penam utroque modo infinitam meretur. Sed fructus iusticie superat iusticiam valde et non redditur ex indigno. licet reddatur ex congruo. **Rōs. viij.** Non sunt indigni passi. h. tempore ad futuram gloriam. que reue. in no. Et ideo sicut gratis deus concedit nobis iusticiam facere. iuxta illud. **1. Cor. xv.** gratia dei sum id quod sum. ita gratis vitam eternam dat nobis. **1. Jo. j.** De plenitudine eius nos omnes accepimus gratiam. s. mercedis. p. gratia. s. boni operis. quia cum merces sit infinita et extensio et intensio. meritum autem est finitum utroque modo. inter meritum autem et premium dicitur esse proportio. finitum autem ad infinitum nulla est proportio. ut d. ph. i. d. de gratia dei datur nobis vita eterna. Et hoc est quod dicit. **Gratia dei vita eterna in christo** hiesu dno nro. i. per hiesum christum dno nostrum. **1. Job. j.** **Gratia et veritas per hiesum christum facta est** Et ideo in fine omnium orationum dicimus per dno nostrum hiesum christum etc. quia omnem gratiam et omne bonum deus in eo et per eum nobis donat. **Ro. viij.** Quomodo non etiam cum illo omnia nobis donauit. Et sic patet quod seruire deo est magnus fructus. In fine nota quod quibus seruire deo sit magni fructus. multi tamen propter miserabiles causas a dei seruitute retrahuntur. **¶** Primo enim quidam retrahuntur propter dei benignitatem qua deus expectat peccatorem et non statim infert ultionem. **Rōs. ij.** An diuitias bonitatis eius et patientie et longanimitatis contemnis. ignoras quoniam benignitas dei ad penitentiam te adducit. **Ecclesia. viij.** Quia non profertur cito propter malos sententia filij hominum absque illo timore perpetrata mala. **¶** Secundo quidam retrahuntur propter humanum timorem et pusillanimitatem qui crederent se mori fame et in necessarijs vite deficere si seruirent deo. Contra quos **Aug.** Passat ptemnetes se et deserit timentes se. pascit coruos et deserit homines. **Stulta cogitatio** et ex magna infidelitate procedit. **Credunt** quod

deus daturus sit eis regnum et non cibum. **Non**ne pascit filios israel. xl. annis manna in deserto. **Non**ne pascit helyam per coruum in torrente. ut. **1. Reg. xvij.** **Non**ne pascit daniel ex istentem in babilonia in lacu leonum per abacuc. prophetam existentem in iudea. ut patet **Daniel. xij.** **Non** ergo est dubium quin pascat timentes se et si aliquis subtrahit ex causa facit. sic subtrahit medicus aliquando infirmo cibum. **Aug.** Scit celestis medicus quid datur sit nobis ad consolationem. et quid subtrahatur ad exercitacionem. **¶** Tertio quidam retrahuntur ut non perdant gaudium et iocunditatem. **Credunt** enim quod seruientes deo nunquam gaudio potiantur sed in tristitia semper viuunt quod falsum est. quia maior est consolatio spiritus et leticia mentis. quam habent seruientes deo. omni gaudio et leticia mundanorum. **1. Jo. xvj.** Iterum autem videbo vos et gaudebunt corda vestra. **Ecclesia. xx.** Non est oblectamentum super cordis gaudium. **In eodem. xxxv.** Qui adoratur deum in oblectatione suscipiet. **Aug.** In stato spiritu desipit omnis caro. **¶** Quarto quidam retrahuntur propter premium tarditatem. nam deus suis seruitoribus non statim premium conferat sed differt conferre. ut tandem conferat totum regnum. **Exemplum** paterfamilias soluit omni sero mercenarijs filio autem nunquam nisi in morte. et tunc instituit eum heredem omnium bonorum suorum. **Sic** facit deus peccatoribus et iustis. peccatores namque sunt mercenarij et iusti filij. et ideo deus soluit peccatoribus omnimoda bona temporalia eis dando. iustis autem solum in morte dando eis hereditatem celestem. **Dis** enim seruens expectans magnam mercedem non accipit statim premium sed diu differt accipere. ut patet de seruitoribus regum et cardinalium. **¶** Quinto qui dem retrahuntur ne perdant iuuentutem et speciositatem. **Reputant** enim iuuentutem suam et pulchritudinem perdere si eam presumant in seruitute dei. **Et** ideo nolunt deo seruire. nisi inueterati. et quando mundus eos abijcit. **Sed** timendum est valde de talibus. quia quando homo operacioni alicui assuescit valde difficulter potest ab ea in posterum abstinere. quia conuertit ei in habitum et naturam qui secundum philosophum est difficulter mobilis. **Prone. xxij.** Adolesces iuxta viam suam etiam cum senuerit non recedet ab ea. **Et** ideo in iuuentute est incipiendum seruire deo. **Tren. ij.** Bonum est viro cum porcum iug. ab adolescentia sua. **Et** sic patet quartum et totum.

J

Attendite a falsis

Falsis prophetis qui veniunt ad vos in vestimentis oui. intrin. autem sunt lupi rapaces. **Matth. vij.** Inter malos christianos triplex differentia inuenitur. Quidam nanq̄ sunt pessimi per omnia dyabolū imitantes tāq̄ dyabolici viri. Sicut em̄ dyabolus malus in se. multos fecit malos 7 canda sua multos filiorum dei proiecit de celo in terras. vt dicitur **Apoc. xij.** ita tales homines corrupti mente. reprobi circa fidem nituntur bonos subuere. 7 ad errorem suum trahere. Tales sunt heretici. Quidam hōs minus mali qui scilicet in peccatis suis marcescunt. nec curant proficere. similiter non curant alios corrumpere vel edificare. Tales s̄ multi. qui solum bona temporalia attendentes mūdi gaudio perfruuntur. **Sap. ij.** Venite fruamur bonis zc. q̄. hec est ps no. Quidam autem adhuc sunt minus mali qui licet mali sint in se tamen student alios recte docere 7 veram fidem. 7 rectam vitam 7 abscondite q̄ntum possunt male agunt nolentes publice peccare. Et de istis dicitur **Matth. xiiij.** Super cathed. mo. se. scri. 7 p̄ba. om. quecun. dix. vo. fac. fm̄ hō opera eorum no. fac. De istis tribus generibus peccatorum agitur in euangelio isto. Et primo de primis in principio euangelij. Secundo de secundis. ibi. Omnis arbor que non facit fructum excidetur. Tercio de tercijs. ibi. Non omnis qui dicit mihi domine domine intrabit in regnum celorum. In hoc ergo euangelio quatuor ponuntur. Primum est christi ammonitio. vt a primo genere malorum scilicet ab hereticis caueamus ibi. Attendite a falsis prophetis. Secundo ponuntur signa per q̄ tales hereticos cognoscamus. ibi. A fruct. eorum cognoscetis eos. Tercium est iudicium quod christus secundo generi malorum scilicet bene agere n̄ curantibus minatur. vt rectius nos agamus. ibi. Omnis arbor que non facit fructum bonum excidetur. Quartum est insufficientia tercijs generis malorum qui bene docet et male viuunt. vt ad perfectionem tendamus. ibi. Non omnis qui dicit mihi domine domine zc. Primo ergo ponitur admonitio christi. vt ab hereticis caueamus. quia attendite in q̄t. i. diligēter considerate vt sciatis vobis ca

uere ab hereticis. qui sunt falsi p̄phete. **Crisost.** Magna virtus boni est cognoscere malum 7 firma cautela salutis scire que fugias. **Johā. iij.** Nolite om. sp̄. cr. sed probate spiritus si ex deo sint. **Notandum** autē est q̄ propheta proprie dicitur qui de christo aliquid prophetisauit. vel e^o conceptionem vel natiuitatem vel mortem. vel resurrectionem vel ascensionem. que omnia prophetauit **Ysaías** 7 multi alij multa alia de christo dixerunt. Et q̄ntuz ad hoc nullus propheta est ampli^o nec prophetia. **Matth. xij.** Usq̄ ad **Johan. lex** 7 p̄phete. **Comuniter** at dicitur p̄pheta omnis qui aliquid futurū p̄dic. et q̄ntum ad hoc ois predicator d̄r p̄pheta id ē annunciator futurorū malorū si homines nō recte agant. 7 bonorū futurorū si bene agant **Matth. xiiij.** Omis scriba doctus in regno celorum s̄s̄ est hominū patrifamilias qui profert de thesauro suo noua 7 vetera. Noua s̄t gaudia celi que de nouo. s̄i morte xp̄i s̄t data. Vetera s̄t pene inferni q̄ a p̄ncipio mūdi fuerūt. Sic annunciabat ap̄ls. **ij. Cor. v. d.** Omnes nos manifestari oportet aū tribunal xp̄i vt referat vnusquisq̄ p̄na corpis. put gessit siue bonū siue malū. Sic q̄ heretici s̄nt p̄phete falsi. i. falsi annunciatores 7 p̄dicatores. q̄ p̄mittunt 7 annūciāt falsa. Nā peccatores. p̄mittunt impunitatē vt ipsos attrahant ad sectam suam. **Here. vj.** Curabant cōtritiōez filie poli mei dicētes par. par. 7 nō erat par. Itē sunt dolosi p̄dicatores. q̄ dolo se predicant vt decipiant. Predicator at̄ as simulat piscanti ad hamū 7 x̄bū di est hamū qui dū rapit caput. vt di. **Aug.** Sed ver^o p̄dicator ponit hamū eū 7 intus dulcedinē cibi. q̄ annūciat asper ap̄nitētā sub q̄ di. eē dulcedinem vite eterne. **Actu. xiiij.** Per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum dei. Sapiens autē hō peligit aliquas aspitatez assūmē vt sp̄ dulcedine fruatur. sic in firmus vult amarā medicinā sumē vt sit san^o. Et talis sic capis a x̄bo dei 7 predicatore cū verbum dei euz effectu capis. **ij. Cor. xij.** Cū essem astutus dolo vos cepi. Falsus autē p̄dicator vt hereticus ponit hamum intus et cooperit eum verme. vt materialis piscator dum leticiam gaudendi predicat. sub qua latet pena eterna. **Apocal. xvij.** Etum se glorificauit et in teli. fu. tā. da. il. tor. 7 luct. Et ideo heretici assimulantur vulpibus **Sam.**

J. C. dea p̄torum

77

psonis que habebat faces accensas i caudis quibus pbulserunt omnes segetes totius pmutatis. ut patz Jud. xv. Ezechiel ho ppebe ta assimilat eos scorpionibus di. Cu scorpionibus habitas. Ezech. ij. Qui ore lingere videt s cauda infundit venenu. **F** Notandū autem q heretici quatuor generibus falsatorum compant. Primo falsatoribus scilicet. Nam ipsi tota scripturam dei falsificant. Dicit ei pillud Lu. xv. Quare no dedisti pecuniam me. ad me. z ego veniens cu vltimis vtiqz exegissem illa. q licet homini feneran. Et pillud Job. xij. nunc princeps huius mundi eiciet fortas. dicitur q totus mundus vilibil factus est a dyabolo. Et breuiter tota scriptura depra uant. ij. Pet. ij. Fuerunt pseudoppebe in populo licet in vobis erunt mgri medaces qui in troductent sectas perditionis. Job. xij. Ostēdam vos esse fabricatores mendacium z cultores puerorum dogmatum. **S**ecundo falsatoribus sigillorum qz sacramenta ecclesie q fluxerunt de latere xpi pedentis i cruce. ut d. Aug. que fuerunt sigillata lancea pforante. ipsi falsificant z pdenant. nam corpus xpi no alleit esse corpus dicentes q si esset mos laz eet comestū. Et similit matrimoniu dānant. j. Tbi mo. iij. Discedent quidam a fide atredentes spiritibus erroris z doctrinis demoniōz i ypocriti loquentiu pibentiu nubere z abstinerere a cibis quos deus creauit ad papiendū cum gratiaru actione. **T**ercio falsatoribus clauum. qz dicunt se clauas regni celozum hēre et no habent. qz soli petro z ei successozibus dante fuerit. Mat. xvi. Tibi dabo clauas regni celoz. Apoc. ij. Qui ha. da. da. i. xpi q apit z nemo claudit. claudit z nemo apit. Rō ergo habet clauas sed ipsas tanqz iures falsat. Jo. x. Quotqz venerunt fares sunt z latrones. **Q**uarto falsatoribus monetarum. Moneta nāqz xpi sunt opa bona quibus emit regnu dei. que sunt ieiunium. elemosyna ozo. Hec dicuntur moneta regis nri xpi. qz in his ē imago fm tres substantias que sūt in xpo. que sūt caro. aia. z natura verbi. Nam ieiunium i q est carnis maceratio cu xpi carne pformitate hz que tota fuit macerata z morti tradita. ij. Cor. v. Semp mortificatōem hiesu xpi in cor. no. circūse. ut z vita hiesu i cor. nris ma. Hec moneta pcutit in carnis afflictōne z genit figuraz xpi i cruce patientis. Elemosyna ho ad animā xpi ptnet quā quasi elemosinā

dedit in pccū nostre redemptionis. Ysaie. liij. Tradidit in mortē animam suam. Hec gerit imaginem xpi ad inferos descendētis. ut de miseria educeret miseros z captiuos. Elemosyna em dē ab hely qd est misereri. Prover. xxij. Erue eos qui ad mortem dicunt. Ozo autem ptnet ad hūm dei. Est em ozo hūmz mentis ante deū. Et de hūo dei dē. j. Job. ij. Aduocatū habemus apud patrē hiesu xpi iustum z ipse est xpi. pro pec. n. Ozo em ē ad uocatus noster apud deū. Lu. j. Re time. zach. quo. exau. ē ozo tua. Hec gerit imaginē xpi ad celum ascendētis. Quid est em ozare nisi celum mēte ascendere. Eccli. xxv. Ozo humili. se nu. pene. Hanc triplicem monetaz heretici z ypocrite falsant. Nam de ieiunio dicit Mat. vj. Cu ieiunatis nolite fieri sicut ypocriti. tristes. extermi. em fa. zc. De elemosina ho dicit i eodez. vj. Dū facis inqt elemosinā no. tu. ca. ā. te. sicut ypocrite faciūt. De orōne autē dē in eodem. vj. Cu oratis no eritis sicut ypocrite qui amant in synagogis et i angulis platearū stantes ozare. Omnes predicti falsatores eudūt z stant in obscuro. Sicut heretici dogmatiz ant d nocte z p domos. ij. Tbimo. ij. Ex his em sunt qui penetrāt domos. z captiuas ducunt mulierculas ouertas peccatis. Et similit oēs supradicti falsatores fm legem debent pburī: z sicut heretici qz eoz moneta videt aurea z no est. imo sūt omnes falsi. qz aliud oñdunt exterius z aliud interius. nā exterius tegunt vestimentis ouium. intrinsecus autē sunt lupi rapaces. quia animas volunt rape ad infernū. Scdm autē Aug. vestimenta ouium sunt ieiunia ceteraqz religionis signa innocentiam pcedentia. **H** Quis ho dum vinit. ut di. Crisost. pelle sua ptegit. mortua ho oue alius tegit pelle eius. Sic innocens sue innocentie pelle tegit. hereticus autē z ypocrita dū simulate religionis signis tegit quasi pelle innocentis induunt. ij. Tbio. ij. Habentes quidez spēm pietatis virtutē autē eius abnegantes. Et iō lupi dicuntur. qz in libro de natura animaliu dē d lupis q interdū emittūt voces hominū z canū ne credant lupi. ut per h possint decipere z deuorare. Actu. xx. Scio q post discessum meū introibunt in vos lupi rapaces non pcentes gregi. Dicunt autē heretici lupi rapaces vel spūaliter corrumpendo. vlt si possūt corporaliter persequēdo. Libenter ei si possēt

In anno p... in tu...

catholicos psequerent. sicut arrius fecit. cuius consilio oēs epi catholici sunt in exiliū missi. Unde vix quatuor epi sunt inuenti qui ei resisterent. vt in ecclesiastica historia continetur. ¶ **Moraliter** autez nota qd falsi pphete a quibus quotidie oportet nos cauēz qui quotidie nobis falsa prophetant duo sūt. scilicet duplex genus prophetie. scilicet dyabolus et concupiscentia carnis. Est autē quedā ppheta de preterito vt dicit Aug. vt moyses pphetauit dicens. In principio creauit deus celū et terrā. Alia est de futuro. vt Ysaia dicit. ecce ego conuerti et pari. fi. zc. Falsus ppheta de preterito dyabolus est. qui suadet homini stare in peccato superbie. luxurie et auaricie. zc. adducens in exemplum quosdam viros preteritos qui predicti peccatis peccauerūt. et tamē apud deū sunt facti valde magni. Nam paulus peccauit peccato superbie. et factus est apóstolus. Danid peccauit peccato luxurie. et tamē fuit ppheta eximius. Matheus peccauit peccato auaricie. et tamen factus est euangelista pclarus. Et bis autem in corde peccatoris arguit. qd ista peccata sunt leuia et de ea leuiter punit. Que ppheta tripliciter apparet falsa. ¶ **Primo** quia predicti viri non sunt dati in exemplum peccandi sed in exemplum a peccatis resurgendi. et non desperandi. Ro. v. Ubi abū. te licit. supra. et gra. Quid ergo dicemus permanentibus in peccato vt gratia abundet absit. Qui enim mortui sumus peccato quō adhuc viuemus in illo. Et non sicut aiunt quidam nos dicere debemus. faciamus mala et veniūt bona quōdā damnatio iuxta ē. ¶ **Secundo** quia non est verū qd peccatū leue sit. quoniam super omnia est granius. quod patz. quia in momento fecit cadere de celo demones in terras vbi si tota terra esset in pluribus diebus nō descēderet. ¶ **Tercio** quia non est verū qd deus peccatū leuiter puniat. Nam peccatū superbie sūme punit. vt patet in demonibus et pmissis pentibus. Peccatū vero luxurie valde punit vt patet in diluuiō et in illis quibus ciuitatibus. scilicet sodomā. gomorra et ceteris. vt patz Gene. xix. Peccatū autē auaricie acriter punit. vt patz in iuda qui propter auariciā pdidit xpm. Et ideo dyabolus introiuit in eū et suspensus crepuit medius. et diffusa sūt oia viscera eius. vt patet Actu. j. ¶ **Falsus** vero ppheta de futuro. concupiscentia carnis est que suadet di. Gaude in bonis mundi et postea penitentiam agas. Que ppheta du-

pliciter est falsa. ¶ **Primo** quia bonis mundi scilicet in deliciis. in diuitiis et honoribus nō ē gaudium sed afflictio. Omnia enim ista et similia aliud mali habent. tamen ducūt ad dolorosum finem. quia vel dimittunt per aduersam fortunam. vel dimittunt per mortem. Pro. xiiij. Extrema gaudij luc. oc. Et tandem ad inferos demergunt. Job. xxj. Ducunt in bonis dies suos et in puncto ad in. vel. ¶ **Secundo** dñ. hō dat se peccatis et dyaboli seruituti nō potest redire ad bonū p se. nisi p dignitā spēale. quia vt dñi Ps. Hō ē spūs vadēs scilicet in peccatū et nō redi. Exemplus de reti. in quō piscis potest intrare sicut nō exire. Ro. viij. Nō est volentis neqz currētis sed miserentis dei. In cuius figura di. apłs in eodem. vij. Non enim quod volo bonum hoc ago. sed quod odi malū illud facio. De his duobus pphetis dñi Ireneo. ij. Propete dixerūt tibi falsa et stultā. Et sic patz pūmū. ¶ **Secundo** potest signa p que possumus hereticos cognoscere et ab eis cauere. di. A fructu. e. cognoscetis eos. Quia cum heretici sint mali. et mala intēdāt in alijs generare. nō possunt facere bonos fructus. Possunt tamen habere bona vestimenta vt hilata ieiunia et humiles et prolixas orationes. ceteraqz alia vt dictū est. Et ideo attendendum est vt dicit Aug. ne vestimenta profectibus ponamus. Sunt enim duo genera operum hereticorum. scilicet occulta et manifesta. Omnia autem manifesta pertinent ad vestimenta. Occulta vero pertinent ad fructus. Fructus autē bonos quos enūerat apłs ad Gal. v. habere non possunt qui sunt. caritas. gaudium. pax. patientia. longanimitas. bonitas. benignitas. mansuetudo. fides. modestia. continentia. castitas. ¶ **Ykos. xij.** fructus spūs non habēt heretici. sicut vt mali et carnales faciūt opera carnis quae apłs ad Gal. vbi sū anumerat dices. Manifesta autem sunt opera carnis. quae sunt fornicatio. adulterium. inuidia. ipudicia. luxuria. ydolorum seruitus. veneficia. inimicia. contumelias. emulationes. ire. rixae. dissensionēs. secte. inuidie. homicidia. ebrietates. comestiones. et his similia. quae predico vobis sicut pdixi. quoniam qui talia agunt regnū dei nō psequēt. Isti cū sunt fructus hereticorum. Bonos autē fructus nō intendūt. nec faciunt nec facere possunt. Quia vt dicitur Ecclē. xiiij. Qui sibi nequus est cui bonus erit. Et de hoc ponit exemplū christus in natura di. Nunquid colligunt

de spinis uias aut de tribulis ficus. q. d. non.
Sic arbor bona. i. bonus hō fructus bonos
 facit. q. bonus hō bz virtutē in aīa. **V**irt^{us} au-
 tem est vt phūs d. que bonū facit habentē. z
 opus eius bonū reddit. **M**ala at arbor. i. ma-
 lus hō malos fructus facit. **Q**uia sicut bona
 arbor nō potest fructus malos facere manēs
 bona. sic neqz mala arbor potest fructus bo-
 nos facere manēs mala. i. bonus hō manens
 bonus nō potest fruct^{us} facē nisi bonos z ma-
 lus hō manēs malus nō p̄ fructus facē nisi
 malos. **P**otest autem bonus homo fieri ma-
 lus. z malus fieri bon^{us}. z ecōuerso. **Q**uia vt
 di. **A**ug. nix nō potest calefieri. potest autem
 liquefieri z fieri aqua calida. **S**icut malus p̄
 fieri bonus z tunc potest facere bonos fruct^{us}
 vt panlus z magdalena. **E**t similit^{er} bon^{us} hō
 potest fieri malus. z tunc facit malos fructus
 vt petrus bonus factus ē malus. quia nega-
 uit xp̄m. **S**ic ergo oīs actō infidelium mala.
 vt d. **A**ug. que ab infidelitate p̄cedit. sic oīs
 fructus hoīs mali malus. qui scz a malicia ē
 p̄cedit. **U**n hō malus inq̄ntum malus non
 p̄ facē nisi malū. **E**t sicut homo bonus inq̄-
 tum bonus nō p̄ facere nisi bonū. **B**ona ei
 arbor ē bonus hō z bona eius voluntas. **U**n
 de cum bec duo manent sil. s. bona voluntas
 cuz bono hoīe nō p̄ fieri nisi bonus fructus
Sicut mala arbor est malus hō z mala ei^{us}
 voluntas. qua in hoīe manente nō p̄ agē ni-
 si malum etiaz si bonū esset qd agēt. q. vt di.
Ambro. **I**ntentio tua specie impositi op̄i tuo
Moraliter autē spine dicūt p̄cta. **P**ro-
 uer. xxiij. **P**er agrū pigni hoīs trāsui et ecce
 totū replenerūt eū spine. **E**t hoc p̄pter q̄tu-
 tuor. **P**rimo qz mentē pungūt. **A**ug.
Nullo temporis inuuallo ista diuidūt. vt q̄si
 alio tempe q̄s nō faciat qd d̄z z alio patiat.
 ne vel t̄pis p̄cto vniuersal pulcritudo tur-
 bet. vt sit in ea peccati dedec^{us} sine decore vi-
 dicte. **P**rouer. xiiij. **M**iseros facit p̄p̄los pec-
 catū. ad minus miseria remordētis p̄sciētie z
 seruitutis dyabolice. qz qui facit peccatū ser-
 uus est peccati. **Y**. viij. **S**ecūdo qz se cō-
 plectūt per p̄comitantiam vt spine. qz pec-
 catum qd p̄ p̄nāz nō delet mox suo p̄dere
 ad aliud trahit. vt d. **G**reg. **T**ercio qz fru-
 ctum bonoz opeꝝ impediūt. ne fructificent
 in vitam eternā sicut spine suffocant triticuz
L. viij. **S**imul exorte spine suffocauerūt il-
 lud. **P**ropterea dī **H**iere. iij. **R**ouate vo-

bis nouale z nolite serere inē spinas. **Q**u-
 to quia sunt materia ignis inferni sicut spine
 sē materia ignis materialis. **Y**sai. xxiiij. **S**pi-
 ne p̄gregate igni p̄burent. **S**pine etiaz dicū-
 tur diuicie vt ip̄a x̄itas in luca. d. **E**t h̄ p̄p̄
 duo. **P**rimo qz mentem pungūt cogitatio-
 num suarū aculeis. vt **G**reg. d. **M**ulta em̄ so-
 licitudine z timore hoīem affligunt. **E**c̄c̄s. v.
Saturitas diuitis nō sinit eū dormire. **J**ob
 xv. **S**onitus terroris sp̄ est in auribz eius et
 cū pax sit ille insidias suspicat. **S**ecundo qz
 sē materia ignis auaricie z cupiditatē. **Q**uia
 sicut ex appositōe lignoz crescit ignis. ita ex
 appositōe diuiciarū crescit auaricia. **P**oeta.
Crescit amor numi q̄ntū pecūia crescit. **S**pi-
 ne etiam dicunt^{ur} tribulatōes. **O**se. ij. **S**epiā
 vi. t. spi. sed de his spinis dulcis fructus colli-
 gitur si patiēter tolerantur. qz patientia op̄
 perfectum habet. vt d. **Y**aco. **N**o-
 tandum autem in fine huius membri qz bo-
 ne arboris. i. boni hoīs. xij. sunt fructus de q-
 bz dicit **A**poc. xxiij. **E**x vtraqz pte fluminis
 lignū vite afferens fructus. xij. **P**rim^{us} est
 bonoz temporalium multiplicatio. **Y**sai. j.
Si volueritis z audie. me bona terre come-
Prouer. xiiij. **C**ustoditur in isto substātia pec-
 catoris. **S**ecundus ē oīm rex bon^{us} euent^{us}
 quia tam prospera q̄z aduersa seruiunt ei z
 ad salutem cooperant. **R**ōs. viij. **D**iligenti-
 bz deum oīa coopant in bonū. **T**erc^{us} est
 bonoz sp̄ialū continuū incrementū. **P**ro-
 uer. iij. **I**ustoz semita quasi lux splēdes cre-
 scit z p̄ficit vsqz ad p̄fectum diem. **Q**uar-
 tus est corundez radicātō z habituatō. qz cū
 habitus generet^{ur} ex actibz. multiplicatio actu-
 uz p̄firmat habitū z radicāt. ita qz hō postea
 defacili operat bonū. **M**at. xj. **T**ollit. iij. m.
 super vo. iij. me. su. est. z onus me. leue. **P**ro-
 p̄terea di. ap̄ls ad **E**p̄he. iij. **I**n cari. radicati
 z fundati. **Q**uintus est sp̄ialis cōsolatio.
Ysai. lxxj. **E**go p̄solabor vos. **J**ob. xviij. **I**te-
 rū autē videbo vos z gau. cor. vestrū. **S**e-
 rtus est secretorū diuinorū reuelatō. **J**ob. xv.
Quecunqz audiui a patre meo no. f. vo. **A**-
 mos. iij. **N**ō faciet dominus verbū nisi reue-
 lauerit secretum suū ad seruos prophetas.
Septimus est bonoz operum iocūditas
 z exultatio. **N**aturalis em̄ iocūditas est in
 bonis operibz sicut naturaliter homo in filijs
 iocundat. naz bona opa hoīs sunt quasi filij
 eius. **P**s. **I**n opibz manū tuaz exultabo.

Spine dicitur p̄pta

Nō p̄ fructus boni hoīs

Q Octauus est de victoria inimici tripudius
et exultatio. **Ysaie. ix.** Letabuntur coram te si
cut exultant victores capta preda. **¶ Non^o**
est fomitis et concupiscentie mali debilitatio.
quia per bene operari concupiscentia mali de
bilitatur et incipit displicere. **¶ Decimus** est
expiencie boni eruditio. **Eccle. xiiij.** Qui non
est expertus pauca recognoscit. Propterea
dicit. **Ps.** Sustate et videte quoniam suavis
est dominus. **¶ Undecimus** est cognitiois
diuine per contemplationem prelibatio. **Ge
ne. xxxij.** Vidi dominum fa. ad fa. et salua fa
cta est anima mea. **¶ Duodecim^o** est spei ro
boratio. **Greg.** Tanto spes in deum solidior
surgit. quanto quis pro eo grauiora sustinuerit
Et sic patet secundum. ¶ Tercio potest
iudicium quod bene agere non curantibus fi
et. quia omnis arbor que non fa. fruct. bo. exci.
et in ig. mit. **Rimis** est enim intolerabile quod ho
mo non fructificet et maxime christianus cum sit
positus in nobilissimo orto ecclesie dei qui qu
tidie aquis gratiarum irrigatur et beneficium
solis iusticie scilicet christi semper est ibi et omnium stel
larum celi. id est omnium sanctorum et ange
lorum. et lune. id est beate virginis. Creditur
enim quod vinee engaddi. vbi nascitur balsamum
perferant balsamum propter virtutes constel
lationis que ibi operatur cum in nullo alio lo
co mundi nascatur. **¶ Similiter** terra ecclesie
optima est utpote super pinguedine bonita
tis et meriti christi fundata. **Ezech. xxxvj.** Ter
ra illa quondam inculta facta est ortus volu
ptatis. Exemplum sicut in orto regio non di
mittitur arbor sterilis sed amputatur. ita de
qui est colonus totius ecclesie arbozem steri
lem eradicat. **Et hoc** est quod christus ponit exem
plum **Luce. xiiij.** de arboze ficu quam quidam
habebat in ortu suo plantata. **Qui** ait. Ec
ce tres anni sunt ex quo venio querens fructum in
ficulnea hac. et non inuenio succide ergo illam
ut quid ter. etiam occu. **Et** ait colonus. Do
mine dimitte illam et hoc anno usque dum ve
niam et fodiam circa illam et mittam stercoza
et si quid fecerit fruct. bene. sin autem in futurum
succide illam. **Arbor** ista est homo. tres autem an
ni sunt tria tempora. scilicet tempus legis nature.
et legis scripture et gratie. **In** isto vero tercio an
no est ficus et arbor tota letamiata. id est repleta om
ni gratia et virtute. **Et** ideo si in primis duobus tempori
bus siue annis homo non fecit fructum magis tolerandus
fuit. **Sed** in isto tercio tempore siue anno. quod homo non

fecit fructum nullo modo est ferendum. **Dis** est quod
in isto tercio tempore siue anno fructum non fa
cit excidet et in ignem mittet. **Ubi** duplicem penam
ponit. scilicet excidi et in ignem mitti. **¶ Prima** scilicet exci
di super a deo et a sanctorum portio est sine parti
one maior pena scilicet mitti in ignem. **¶ Cri
sost.** due pene sunt scilicet excidi et periri. multi
autem gebennas solum abhorrent. **Ego** au
tem causam illius glorie multo amarioris pe
nam gebenna esse dico. **Intolerabilis** quidem
pena est gebenna. **Sed** quis mille ponat ge
bennas nihil tale quale est a beata illa gloria
excidi et odio haberi a christo. **Dis** est arbor de
bet fructum facere bonum tam laicus quam deni
cus quam etiam religiosus. **¶ Sed** enim esse laicus oli
ua ferens. xij. fructus opere misericordie. **Lu
ce. vj.** Estote misericordes. quia iudici. sine misericordie
ei qui non fa. mi. ut dicit **Yaco. ij.** Clericus deus esse
vitis in puritate conscientie sacrificans vinum
et in sanguinem christi pervertens. **Quia** ut dicit **dr. j.**
Cor. xj. Qui autem man. et bi. indig. in. sibi man. et
bi. **Religiosus** deus esse ficus ferens dulces et su
auem fructum. **¶ Hier.** xiiij. Quid tu vides bie
remia. **Fic^o** bonas bonas valde. et malas ma
las valde. **Quia** boni religiosi sunt boni val
de. et mali sunt mali valde. **Aug.** Sicut non in
ueni meliores quam qui in monasterijs profecerunt.
sic non sum expertus peiores quam qui in mona
sterijs defecerunt. **¶ Nathei. v.** Vos estis sal
terre. quod si euauerit in quo saliet ad nibi
lum valet ultra nisi vt mittat foras et pulce
rit ab hominibus. **Sicut** enim sal omnia condit sed
putrefactum nihil penitus valet. sed ab homi
nibus pulcat. sic boni religiosi totum mundum
condunt sed dissoluti ab omnibus conculcantur
¶ Moraliter autem ad edificationem nostram
¶ Notanda sunt decem circa arbores. **¶ Pri
mum** est profunditas in radicibus. **Augusti
nus.** Arbozem attendite. radicem figit in hu
mili et verticem tendit ad celum. **Sic** nos in
radice humilitatis. profudari debemus si volumus
etiam ad celum exaltari. **Luce. decimo quarto.** Qui
se humiliat exaltabitur **Gregori^o.** **¶ Digo** hu
tutum humilitas est. **¶ Illa** in nobis virtus ve
raciter pullulat que in radice humilitatis per
durat. **Quantum** arbor profundatur in ra
dicibus tantum crescit in altum. sic quantum
homo se humiliat tantum exaltabitur. **¶ Secundu** est re
ctitudo in stipite. sic et nos recti iudicemur. et aut
rectum habet per hunc modum medium non discrepat ab extre
mis. **¶ Extrema** autem hominis sunt ortus et mora que sunt

rectu di

magne paupertatis. **Job. j.** Rudus egressus su-
 de utero matris. et nudus reuertitur. **Magne vi-**
 litatis quia vilitate nascitur et vilitate moritur. **Et ma-**
 gni planctus. **Sap. vij.** Similem voces omnibus
 emili plorans. **Tunc ergo homo est arbor recta quoniam**
mediu suu concordat cum extremis et vita panpe-
rez gent. **Iob. iij. pau. vi. gerimus. **Dat.**
v. Beati pau. spi. **Diues** antequam sit sicut came-
 lus qui est depressus in cauda et capite. et ha-
 bet gippu in medio. et ideo non est rectus nec va-
 let intrare regnu dei. **Dat. b. xix.** **Facilius** ca-
 melu est per forame acus transire. quam diuites in-
 tre in regnu dei. **Sicut tunc homo est arbor recta quoniam**
vilitas et abiectus vult esse in mundo. sicut vilitate
natus est et vilitate morietur. **Eccl. x. Quid sup**
his terra et cinis. q. d. De terra factus es et in
cinerez debes reuertiri. quare ergo in medio sup-
pbis. **Sicut tunc homo est arbor recta quoniam**
eius est cum fletu sicut natiuitas eius et mors.
****Psal.** Fuerunt mi. lacri. me. pa. die ac nocte.**
Peccatores autem sunt distorti. quia vita suam
volunt in magna leticia ducere. **Job. xxj. Du**
cunt in bo. di. s. zc. Incedunt etiam incuruati. quia
totum desideriu suu ad terrena deflectunt. **Ps.**
Oculos su. sta. de. in t. **Terciu est**
uinitas in ramis ad fructificandu. quia in vno so-
lo ramo. sed in omnibus producit fructum. sic et
nos in omnibus membris nostris debemus fru-
ctificare. vt dictu est in precedenti sermone. **Ro.**
vj. Sic. exhi. me. ve. zc. **Quartu est**
electio opportuni tempis ad fructificandu. quia arbor que
propter intemperiem hiemis ab operatioe cessa-
uit redeunte vere incipit operari. sic et nos si ali-
quando propter aliquod impedimentu non pos-
sumus operari. tunc quoniam possumus operari debemus
****Ballat. vj.** **Domine** tempus habet. op. bo. ad oes. **Eccl. s.**
ix. **Quocunq potest manus tua. fac. instan. opera. zc.**
****Quintu est** ordinatio operatioe diuine.**
quia arbor non fert alios fructus quam deus ordina-
uerit. vt patet in hoc euange. quia spine nun-
quam faciunt vvas sed moros. **Ps. Preceptu**
posuit et non prece. **Sicut et nos debemus facere.**
Solus homo malus et dyabolus ordinatioem
dei transgrediuntur. **Job. xv. Cucurrit aduer-**
sus deum erecto collo. **Sextu est**
vehementia adhesionis ad terram vnde habet alimentum
****Quia** vehementer adheret terre et non vna radi-**
ce sed pluribus. sicut palmaru eum radix platee est simi-
lis ori aialis. Sic et nos vehementer debemus
deo adherere. a quo habemus vitam anime et
corpis et non solu per fides et spem. sed per carita-****

tem iusticiam et per omnes virtutes. **Dat. b. xxij**
 Dilige dominum deum tuum ex toto corde. et ex to-
 tu. et ex to. vi. t. **Septimu** est indigentia cul-
 ture. **Ram** arbor cultura indiget. **Ante** plus
 d. quod oes spes plante quoniam non fuerunt culte silue-
 stres fuerunt. **Unde** noe non aliter plantauit vi-
 neam nisi quia vites siluestres ad cultura re-
 duxit. **Sic** et nos ipsos excolere debemus ne quoniam
 si arbores siluestres efficiamur. **Job. xv.** **Om-**
nem palmitem in me non ferentem fructu tol-
 let eum et omnes qui fert fructu purgabit eum. vt
 fructu plus afferat. **Sic** accidit de anima sicut de
 corpe. quia nisi laueret et mundaretur feteret.
Octauu est bonitas fructus. nam sicut palmaru arbo-
 res siluestres plus fructificat quam ortenses. sed
 ortenses faciunt meliorem fructu ita et nos de-
 bemus intendere bonitati opere et non pluralita-
 ti. quia illa vidua que misit duo era minuta in ga-
 zophiliu plus oibus misit. vt christus dixit **Lu.**
xxj. **Ps. Secundum puritatem manuum me. retri.**
mi. et non di. sicut multi. **Nonu est insertio**
melioris arboris. nam in trunco siluestri inserit sur-
culus bone arboris. et postea tota arbor est bo-
na. Sic et nos in veteri et siluestri homine debe-
 mus inferere bona doctrina et bona vitia. et
 tunc erimus bona arbor. **Iaco. j.** **In** mansue-
 tudine suscipite insertu verbum quod potest saluare
 animas vestras. **Ro.** **Tu** autem cum oleaster
 esses insertus es in bona oliua. **Decimu**
 est inclinatio ramorum ad terram ex fructu uber-
 tate. quia quanto rami arboris magis fuerint fru-
 ctibus onerati. tantomagis ad terra inclinan-
 tur. sic et nos quanto plura bona fecerimus hu-
 miliiores esse debemus. **Lu. xvij.** **Cum** omnia fece-
 ritis que precepta sunt vobis di. quia ser. inuti-
 su. **Quia** omnia illa bona ex gratia dei procedunt. **1.**
Cor. iij. **Quid** habes quod non accepisti. si autem acce-
 pisti quod gratia quoniam non accepisti. **Et** sic potest dici
 um. **Quarto** ponit insufficientia il-
 loz qui bene docent et male viuunt. quia non omnes
 qui di. mibi dicit dicit intrabit in regnu celo-
 rum. i. qui predicant et confitent christum esse dominum celi et
 terre et creatoru omniu et redemptorem hominu. et
 omnia illa predicant et confitent que vera fides tenet.
 non tamen que predicant faciunt. **Dat. b. xxij.** **Di-**
cunt enim et non faciunt. **Mes** se sicut candelu que il-
 luminat alios et seipsum consumit. **Sed** de **Jo-**
han. baptista di. **Job. v.** **Quod** erat lucerna ar-
 dens in se per caritatis feruorem. et lucens alijs
 per veram doctrinam et bonorum operum edificatio-
 nem. et de christo di. quod cepit hic. facere et docere. **Act. j.**

No debet vicia arborum.

47

Tales figurati sunt p̄ ficū habentem solum
folia cui xps maledixit q̄ statim aruit **Mat.**
xxj. Nam verus predicator debz esse factor
x̄bi qd̄ predicat. Quia vt dicit **Breg.** Cui⁹
vita respicit restat vt e⁹ doctrina p̄ternatur
Rōs. xv. Non em̄ audeo aliquid loqui eoz
q̄ per me nō effecit christus. **H̄** figura patz
i **Exo.** de rōnali vitatis ⁊ doctrine qd̄ stabat
in pectore sacerdotis. Et nota qd̄ quidā di-
cunt tm̄ semel dñe qui. s. xpm̄ solū habent in
ore p̄dicando ⁊ p̄fitendo. **Ysa. xxix.** Popu-
lus hic la. me. o. cor. at. e. lō. ē a me. Alij dicūt
bis dñe. q̄ scz credūt corde ⁊ confitent ore.
sed ope p̄tradiciūt. **Thio. j.** Confitent se nos
se deū factis autē negāt. Alij dicunt ter dñe.
qd̄ non fit nisi in spū sancto. glosa. ter dicē do-
minus b̄sus est in corde credē. ore p̄fiteri. ⁊
opere attestari. Nam vnū sine altero estz ne-
gare. Et sic intelligitur illd̄ **Yobel. ij.** Dis q̄-
cunqz inuocauerit nomē dñi salu⁹ erit. Dicē
ergo bis vel sel n̄ sufficit ad introitū regni ce-
loz. Et sic patz quartū ⁊ p̄sequēt totum.

De epistola Sermo. lxxj.

Debitores sum⁹

Qnō carni vt fm̄ carnem viuamus
Rōs. viij. De vita ⁊ mō viuendi
magna ē p̄trouersia int̄ mūdianos ⁊ viros dei
Quā mūdiani dicūt ⁊ male q̄ fm̄ carnē debe-
mus viuē ⁊ desideria carnis p̄ficē. qz ob h̄ fa-
cta s̄ bona mūdi vt ipsis ad n̄m p̄moduz ⁊
utilitatem vtamur. Et ideo saraceni qui tōli-
ter s̄ mūdiani dicūt q̄ omī re ⁊ oī actu possu-
mus vt in q̄ nō iniuriam⁹ p̄ximo nec directe
p̄tumeliaz inferim⁹. Viri autē dei a rōe ⁊ spū
s̄cto illuminati dicūt ⁊ b̄n. q̄ fm̄ carnē non
debemus viuē. nec eius desideria p̄ficē s̄ fm̄
rōem ⁊ spū s̄ctū. De hac atē materia defini-
nat ap̄ls i eplā hodierna. In qua quidē epi-
stola q̄tuor facit. **P̄mo** di. q̄ nō fm̄ carnē de-
bemus viuē ⁊ ābulare. In p̄ncipio eple. Se-
cundo vtriusqz vite finē ⁊ fructū nitē assig-
re. ibi. Si fm̄ car. vix. mo. si autez spū sac. car.
mo. vi. Tercō oñdit q̄ viuē fm̄ spū ⁊ n̄ fm̄
carnē possum⁹ p̄grue facē. ibi. Quicūqz enī
spū dei agunt. hi filij sunt dei. nō eī accepistz
spū seruilitatis iterū i timore. **Q̄rto** p̄ testio-
niū spū s̄cti. ap̄ls qd̄dā qd̄ in tercio mem-
bro dicit. s̄ q̄ nos qui spū dei agimur sumus
filij dei satagit confirmare ⁊ si filij ⁊ heredes

lor fac̄ in eplā

ibi. Ipe em̄ spū s̄cti testimoniū reddit spū n̄ro
q̄ sumus filij dei. Si autem filij ⁊ heredes.
B̄ **Primo** ergo di. q̄ fm̄ spū ⁊ non fm̄
carnem debemus viuere. Et hoc est q̄ dicit
Debitores sumus non carni. vt fm̄ carnem
viuamus. i. fm̄ desideria carnis ⁊ voluptates
que legi dei non sunt subiecta. imo sunt pessi-
ma desideria ⁊ pessima opera carnis. **Salla.**
v. Manifesta autem sunt opera carnis. q̄ sūt
fornicatio. adulterium. immundi. impu. Intra.
ydolorum seruitus. auaricia. ⁊ sic de alijs. vtz
in precedenti sermone. Et sic patet primum.
Q̄ **Secundo** vtriusqz vite finē ⁊ fructū as-
signat. qui est mors ⁊ vita. Mors enim est fi-
nis ⁊ fructus vite carnalis ⁊ vita est finis et
fructus vite spūalis. quia si fm̄ desideria car-
nis vixerimus moriemur triplici morte. scilicet
morte nature citius. **Ecc. xxxvij.** Propter
crapulaz multi obierunt. Morte culpe. quia
gula ⁊ luxuria sunt duo capitalia vicia pro-
pter que anima sepatur a deo ⁊ remanet mor-
tua. **Thimo. v.** Vidua que in delicijs est vi-
uens mortua est. Et morte pene eterne. Sic
mortuus fuit diues epulo ⁊ sepultus in infer-
no. **Luc. xvj.** Si autem spū facta carnis mor-
tificaueritis. id est si a spū sancto ducti. ⁊ pro-
pter vite eterne amorem. ⁊ non p̄pter vanaz
gloriam ⁊ auariciam ⁊ sanitatem p̄sequendā
vel propter quodcunqz aliud carnale p̄mo-
dum. vt multi faciunt. mortificauerimus mē
bra nostra per opera nostra scz p̄ opa p̄nie.
ita q̄ in opera carnis non proumpant. viuē
mus triplici vita. s. vita nature diutius. **Ecc.**
xxxvij. Qui absti. est ad vi. Vita gr̄e. **Mat.**
xxj. Si quis vult p̄ m. v̄ire. i. in vita gratie
mecum esse abne. se. i. vitā carnalē crucifigat.
Salla. v. Qui autē sunt xpi car. s. cru. cum vi.
⁊ cōcu. Et vita gl̄ie. **Mat. v.** B̄ti paupes
spū. ⁊ beati qui lugent. ⁊ beati qui p̄se. pa. x̄.
quoniam ipsoz est regnuz celoz. Ibi ponū-
tur septem beatitudines. id est septem opati-
ones p̄cedentes a septem donis spū s̄cti.
quas habēt viri sancti qui membra sua mor-
tificant super terraz. propter quas repromit-
titur eis regnuz celozum. Sic ergo patet q̄
si consideremus. p̄sideremus q̄ qui viuūt fm̄
carnem incurrit omne malum. ⁊ p̄uatur oī
bono. quia cum finis includat in se virtualitē
ea que sunt ad finem. ⁊ triplex mors super-
dicta sit finis omnis mali. ⁊ triplex vita sit fi-
nis omnis boni. ⁊ viuens fm̄ carnem incur-